

สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครุภัณฑ์
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

วิทยานิพนธ์

ของ

วรรณะ ตาลางาม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์ศึกษา

กันยายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**COMPETENCY AND NEED FOR SELF – DEVELOPMENT
OF MUSIC TEACHERS AT SECONDARY SCHOOLS,
BURIRAM PROVINCE**

Wanna Salangam

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in**

Music Education

September 2020

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	วรรณะ ศาลางาม		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิตี ปัญญาอินทร์	ที่ปรึกษาหลัก	
	ดร.ชนพล ศีรชาติ	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	คนตรีศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชาคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 66 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

ผลการวิจัย พบว่า ครูคนตรีที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. สมรรถนะของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.88 แบ่งได้ 2 ด้าน ดังนี้

1.1 สมรรถนะด้านคนตรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.72 โดยด้านทักษะการฟัง และการวิเคราะห์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.90 และด้านการประพันธ์และการค้นสด อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.46

1.2 สมรรถนะด้านการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.96 โดยด้านบริหารจัดการชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.02 และด้านการวัดประเมินผลคนตรี อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.87

2. ความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.29 แบ่งได้ 2 ด้าน ดังนี้

2.1 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านดนตรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.30 โดยด้านการประพันธ์ และการค้นสด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.36 และด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.25

2.2 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.28 โดยด้านการวัดประเมินผลดนตรี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.34 และด้านหลักสูตรดนตรี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.22

TITLE	Competency and Need for Self - Development of Music Teachers at Secondary Schools, Buriram Province		
AUTHOR	Wanna Salangam		
THESIS ADVISORS	Assistant Professor Dr. Thiti Panya - in		Major Advisor
	Dr. Thanapon Teerachat		Co - advisor
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Music Education
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2020

ABSTRACT

This research aimed 1) to study competency of music teachers at secondary schools, Buriram Province; and 2) to examine need for self-development of music teachers at secondary schools, Buriram Province. The sample was 66 music teachers at secondary schools, Buriram Province selected by purposive sampling. The data were collected by using a 5-point rating scale questionnaire and the data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and simple correlation coefficient.

The results of this study were as follows :

1. The competency of music teachers at secondary school, Buriram Province was at a high level in overall aspect. The competency can be divided into 2 parts as follows :

1.1 Music competency was at a high level ($\bar{X} = 3.72$) in which aural skills and analysis aspect was at a high level ($\bar{X} = 3.90$), and composition and improvisation was at a moderate level ($\bar{X} = 3.46$).

1.2 Teaching competency was at a high level ($\bar{X} = 3.96$) in which class management aspect was at a high level ($\bar{X} = 4.02$) and assessment aspect was also at a high level ($\bar{X} = 3.87$).

2. The need for self - development of music teachers at secondary school, Buriram Province was at a high level in overall aspect ($\bar{X} = 4.29$) which can be divided into 2 parts :

2.1 The need for self - development in terms of music was at a high level ($\bar{X} = 4.30$) in which composition and improvisation aspect was at a high level ($\bar{X} = 4.36$) and aural skills and analysis was also at a high level ($\bar{X} = 4.25$).

2.2 The need for self - development in terms of teaching was at a high level ($\bar{X} = 4.28$) in which musical assessment was at a high level ($\bar{X} = 4.34$) and musical curriculum was also at a high level ($\bar{X} = 4.22$).

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิตี ปัญญาอินทร์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ดร. ธนพล ศีรชาติ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และดร. เขาวี การวิชา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความรู้ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ รวมทั้งให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกด้านการติดต่อประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ อาจารย์เอกชัย ชีรภักดิ์สิริ ที่แปลบทคัดย่อภาษาอังกฤษให้ ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยในครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณะครูทุกโรงเรียนทุกท่าน ที่กรุณาตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ และคุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นสิ่งบูชาพระคุณ บิดา มารดา อาจารย์ผู้ถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่สนับสนุนและให้กำลังใจจนนำมาซึ่งความสำเร็จ คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้แก่ผู้วิจัย อันเป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จในการวิจัยครั้งนี้

วรรณะ ศาลางาม

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บัตถ์คัตถ์อภษาไทย	ข
บัตถ์คัตถ์อภษาอังกฤช	ค
ประกาสคฤชูปการ	ง
สารบัตถ์	จ
สารบัตถ์ตาราง	ฉ
สารบัตถ์ภษาประกอบ	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะ.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรี.....	13

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี.....	50
การจัดการศึกษาและข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	73
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	79
ประชากร.....	79
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	79
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	81
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	82
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	82
เกณฑ์การกำหนดคะแนนและการตรวจนับคะแนน.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
4 ผลการวิจัย.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	110
วิธีดำเนินการวิจัย.....	110
สรุปผลการวิจัย.....	110
อภิปรายผล.....	111
ข้อเสนอแนะ.....	125

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	127
ภาคผนวก	138
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	139
ภาคผนวก ข แบบประเมินค่าความเหมาะสมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	160
ภาคผนวก ค แบบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	174
ภาคผนวก ง คุณภาพของเครื่องมือ.....	178
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	185
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย.....	189
ภาคผนวก ช หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	192
ประวัติย่อของผู้วิจัย	197

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 ข้อมูลจำนวน ครู นักเรียน.....	67
4.1 จำนวนร้อยละ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	87
4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเอง ของครูคนตรี ด้านการปฏิบัติ.....	90
4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเอง ของครูคนตรี ด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์.....	89
4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเอง ของครูคนตรี ด้านการประพันธ์และการค้นสด.....	92
4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเอง ของครูคนตรี ด้านเทคโนโลยีคนตรี.....	94
4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมเกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านคนตรี.....	96
4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเอง ของครูคนตรี ด้านหลักสูตรคนตรี.....	97
4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเอง ของครูคนตรี ด้านการจัดการเรียนรู้คนตรี.....	98
4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเอง ของครูคนตรี ด้านสื่อและนวัตกรรมคนตรี.....	100
4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเอง ของครูคนตรี ด้านการวัดประเมินผลคนตรี.....	101
4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเอง ของครูคนตรี ด้านบริหารจัดการชั้นเรียนคนตรี.....	103
4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมเกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านการสอน.....	105

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2.1 โครงสร้างสารคดี	40

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ได้ให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพ มาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม รองรับความต้องการของตลาดแรงงานและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการเงินเพื่อการศึกษา นอกจากนี้ครูยังเป็นผู้จัดประสบการณ์ บรรยากาศในการเรียนรู้และพัฒนากระบวนการจัดการศึกษา ดังนั้นครูจึงต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ มีความสามารถสูง สามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องตามต้องการและศักยภาพของผู้เรียน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2559 : 28)

จากรายงานของกระทรวงศึกษาธิการในรอบ 2 ปี 2558 - 2559 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิต และพัฒนาครู พบว่า ครูบางส่วนไม่เก่ง ขาดองค์ความรู้ในเรื่องที่สอน ขาดเทคนิคการสอน การเชื่อมโยงองค์ความรู้กับสถานการณ์จริง องค์ความรู้ที่มีอยู่ขาดความทันสมัย ขาดการเรียนรู้ มีครูจำนวนมากที่สอนไม่ตรงเอก ไม่ตรงสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ภาระงานที่นอกเหนือจากงานสอน มีเป็นจำนวนมาก ทั้งงานตามฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียนแล้ว ยังมี การประชุม สัมมนา อบรมต่าง ๆ และการประเมินโรงเรียน ทำให้ใช้ชั่วโมงการสอนไม่มีประสิทธิภาพ และครูหลายคนประสบปัญหาหนี้สินทำให้ ไม่มีกำลังใจในการสอน ต้องใช้เวลาหารายได้พิเศษมากกว่าการทุ่มเทเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559 : 30) ดังนั้นครูจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติให้สูงขึ้น ครูผู้สอนนอกจากจะมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งแล้วยังมีความจำเป็นต้องมีทักษะการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบด้วยอันจะทำให้คุณภาพการศึกษาโดยรวมของประเทศสูงขึ้น ดังนั้น ครูจึงควรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถที่จะนำทักษะต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นเหล่านี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อให้ได้ชื่อว่าเป็นครูมืออาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 79)

ครูที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่กล่าวมาในข้างต้น ได้นั้น คุณภาพของครูเป็นสิ่งที่มีความสำคัญครู จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบในวิชาชีพ เนื่องจากครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะสร้างผู้เรียนให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการสอนและปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างถูกต้องตามหลักการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง ดี มีความสุข การที่ครูจะพัฒนานักเรียนให้มีลักษณะที่พึงประสงค์บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ครูจะต้องพัฒนาตนเองให้มีอุดมการณ์ มีใจรักในการสอน ใฝ่หาความรู้สร้างความรู้จากความจริง มีความชำนาญในการสอน (กัณวัฒน์ พลรงค์. 2557 : 1)

คนตรีเป็นแขนงหนึ่งของสาระความรู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการให้การศึกษาคนตรีกับผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาคนตรีตามความสามารถของแต่ละบุคคลจนถึงที่สุดทั้งในฐานะผู้แสดงคนตรี และผู้ฟังคนตรี ดังนั้นคนตรีศึกษา จึงมีความหมาย 2 นัย ขอบุคถึงด้านการผลิตครูที่สามารถสอนคนตรีให้กับผู้ที่มุ่งหวัง จะยึดคนตรีเป็นอาชีพ และผลิตนักวิชาการคนตรีศึกษา เพื่อการจัดการทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคนตรีทั้งใน และนอกระบบโรงเรียน เช่น หลักสูตร การสอน สื่อ เทคโนโลยี การวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาการให้วงการคนตรีศึกษาก้าวไกลต่อไป (ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2555 : 13 - 21) คนตรีจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือหลักทางสังคม ที่สามารถสื่อสาร และเชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึก ความคิด และจินตนาการของผู้คนจากทุกเชื้อชาติทุกเผ่าพันธุ์เข้าด้วยกัน ได้อย่างแนบชิด ทั้งยังตอบสนองเป้าหมาย สำคัญของการศึกษาไทยได้ครบทุกด้าน ดังนั้น คนตรีจึงถือเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า ศาสตร์แขนงอื่น ๆ โดยถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรให้เรียนกันตั้งแต่ปฐมวัย สันติ ยัมปลีม (2556 : 108 - 120) ได้ทำการสำรวจคุณภาพของครูผู้สอนวิชาคนตรี สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 60 คน พบว่าครูคนตรีขาดความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 อยู่ในระดับมาก ขาดความรู้ทางด้านเนื้อหาและสาระทางด้านคนตรีอยู่ในระดับมาก และครูคนตรีขาดความรู้เกี่ยวกับทักษะทางด้านคนตรีอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้ จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ครูคนตรียังขาดมาตรฐานทางการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมขาดความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ทางด้านคนตรี ทั้งในส่วนของเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติและยังรวมไปถึงขาดความรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาด้วย

สมาคมครูคนตรีแห่งประเทศไทยได้กำหนดสมรรถนะของครูคนตรีที่ต้องกระทำได้ มีดังนี้ 1) ปฏิบัติคนตรีด้วยความเข้าใจและใช้เทคนิคด้วยความคล่องแคล่ว ด้านการเล่นคลอ การขับร้อง การอ่านเวียงเพลง และสามารถประเมินคนตรีปฏิบัติได้ 2) สามารถสร้างบท

ประพันธ์ด้วยลีลาดนตรีที่หลากหลาย และอธิบายงานเรียบเรียงเสียงประสานที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกในโรงเรียนได้ 3) ครูดนตรีศึกษาจะต้องวิเคราะห์ อธิบาย พรรณนา ในงานหรือบทประพันธ์อื่น ๆ ได้ 4) ครูดนตรีศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติแห่งอาชีพโดยสามารถที่จะสื่อสารแสดงปรัชญาทางดนตรี กับผู้เรียน เข้าใจปัญหาการเรียนของผู้เรียนที่มีปัญหาทางดนตรี อุทิศเวลาให้กับการสอน และปรับปรุงเทคนิคการสอนอยู่เสมอ (The National Association for Music Education. 2001 : ออนไลน์)

การพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนนั้นยังไม่มี ความชัดเจนและเป็นไปตามความต้องการของครูผู้สอนเท่าที่ควร มีเพียงคู่มือการประเมินสมรรถนะครูที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบประเมินครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และเพื่อประเมินการปฏิบัติงานประจำปีเท่านั้น แต่คู่มือที่มีอยู่ยังขาดรายละเอียดถึงวิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติในการได้มาของแต่ละตัวบ่งชี้ ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มงานวิจัย สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาที่ การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งสรุปในภาพรวมพบว่าการพัฒนาครูนั้นยังขาดระบบการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาครูจึงไม่มีคุณภาพและมาตรฐานที่ชัดเจนหลักสูตรและเนื้อหาไม่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเองของครู เน้นหลักการทฤษฎีมากกว่าการได้ลงมือปฏิบัติ ทำให้ครูไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการอบรมได้ ขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องหลังการอบรม (มะลิวัน สมศรี. 2558 : 3)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 32 ได้รับนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการให้ครูอบรมตามที่สำนักพัฒนาครู และบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดขึ้นตามโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร จากที่กล่าวมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 32 มีความตระหนักถึงภารกิจสำคัญในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนที่เป็นผลผลิตจากระบบการจัดการศึกษามีคุณภาพกระบวนการบริหารและกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีประสิทธิภาพสูงเพื่อให้สอดคล้องกับจุดเน้นในการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนควบคู่กับการพัฒนาครู (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 32. 2562 : 3 - 6)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้การศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรี มีความจำเป็นอย่างยิ่งในยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ตามสภาพที่เป็นจริง และหาแนวทางพัฒนาครูดนตรีให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ จากจุดมุ่งหมายดังกล่าว วิชาดนตรีที่อยู่ในกลุ่มสาระศิลปะจึงแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นวิชาบังคับ (สาระพื้นฐาน) และส่วนที่เป็นวิชาเลือกเสรี (สาระเพิ่มเติม) ผู้ที่จะสามารถจัดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด คือ ครูดนตรี ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาถึงสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครู เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ และปรับปรุง

คุณภาพในการปฏิบัติงานของครูในคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัย จึงกำหนดหัวข้อในการวิจัย เรื่อง สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้ครูเกิดความตระหนักในการพัฒนาตนเอง และนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

คำถามของการวิจัย

1. สมรรถนะของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นอย่างไร
2. ครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ มีความต้องการพัฒนาตนเองด้านใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของ ครูคนตรีประกอบด้วย สมรรถนะด้านคนตรี สมรรถนะด้านการสอน และความต้องการพัฒนา ตนเองด้านคนตรี ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการสอน ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปร ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพทั่วไปของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด บุรีรัมย์ ได้แก่ เพศ อายุ วิชาที่สอน ระดับการศึกษา ไม่มีวุฒิกการศึกษาทางคนตรี ประสบการณ์ การสอน และสอนในระดับมัธยมศึกษา
2. ตัวแปรตาม คือ สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ สมรรถนะด้านคนตรี สมรรถนะด้านการสอน และ ความต้องการพัฒนาตนเองด้านคนตรี ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการสอน

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนรายวิชาคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 66 โรงเรียน

ขอบเขตระยะเวลา

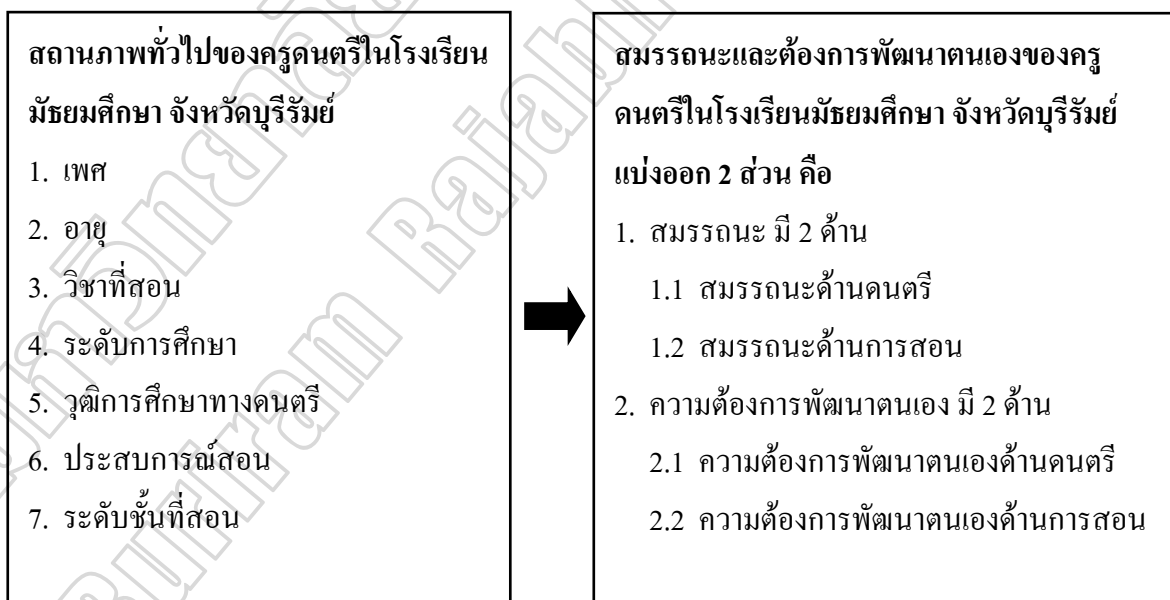
การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่ เดือนสิงหาคม - ธันวาคม
ในปีการศึกษา 2561

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำกรอบสมรรถนะประจำสายงานของครูของ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 2 - 15) และกรอบมาตรฐานวิชาชีพและ
จรรยาบรรณวิชาชีพครู พ.ศ. 2556 ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556 : 67 - 75) มาสังเคราะห์
จนได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูคนตรีในสถานศึกษาทั้งหมด 2 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย
สถานภาพทั่วไปของครูคนตรี สมรรถนะและต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ดังภาพประกอบ 1.1

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพประกอบ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ในชั้นเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เท่านั้น
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจจากครูผู้สอนคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 66 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสมรรถนะทางคนตรีของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์
2. ทราบความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สมรรถนะ** หมายถึง การแสดงออกมาของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานจะประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ และทักษะ ซึ่งทำให้โดดเด่นในองค์กร การใช้สมรรถนะเป็นตัวขับเคลื่อนการทำงานเพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ
2. **สมรรถนะครูคนตรี** หมายถึง ความรู้ความสามารถของครูคนตรีทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ เป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ทางด้านคนตรีมาประยุกต์หรือปรับปรุงเทคนิคการสอน ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนได้อย่างดี มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาหาความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาฝีมือ และพัฒนาการเรียนการสอนทางคนตรีให้ดียิ่งขึ้น
3. **ความต้องการ** หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์ที่ปรารถนาให้เกิดขึ้นกับตัวเอง เช่น ความรู้สึก ความใคร่ ความคาดหวัง เพื่อตอบสนองความต้องการตัวเอง ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งความต้องการยังเป็นแรงกระตุ้นพฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อให้การปฏิบัติงานให้กับองค์กรมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล
4. **ความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี** หมายถึง การต้องการสนับสนุน ส่งเสริมจัดให้มีการเพิ่มศักยภาพตนเองในด้าน ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ให้กับครูผู้สอน กระบวนการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด ประกอบด้วย การทำวิจัย การศึกษาดูงาน และประเมินความก้าวหน้าของตนเอง
5. **โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์** หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 66 โรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิจัยเรื่อง สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้คนตรีจากเอกสารอ้างอิง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ
 - 1.1 ความหมายของสมรรถนะ
 - 1.2 องค์ประกอบสมรรถนะ
 - 1.3 สมรรถนะครู
2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของครูคนตรี
 - 2.1 สมรรถนะของครูคนตรี
 - 2.2 สมรรถนะด้านคนตรี
 - 2.3 สมรรถนะด้านการสอน
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครู
 - 3.1 แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ
 - 3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
 - 3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง
 - 3.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง
4. การจัดการศึกษาและข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์
 - 4.1 บทบาทหน้าที่
 - 4.2 เขตพื้นที่บริการ
 - 4.3 นโยบาย จุดเน้น
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมรรถนะ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2551 : ออนไลน์) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะไว้ว่า เดวิด ซี แมคเคลแลนด์ (David C. McClelland) ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard) เป็นผู้ริเริ่ม แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ โดยพัฒนาแบบทดสอบทางบุคลิกภาพเพื่อศึกษาว่าบุคคลที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีทัศนคติและนิสัยอย่างไร ซึ่งแนวคิดสมรรถนะสามารถอธิบายด้วยโมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model) ซึ่งอธิบายได้ว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลเปรียบเทียบกับภูเขาน้ำแข็ง โดยมีส่วนที่เห็นได้ง่ายและพัฒนาได้ง่าย คือ ส่วนที่ลอยอยู่เหนือน้ำ นั่นคือองค์ความรู้ และทักษะต่าง ๆ ที่บุคคลมีอยู่ และส่วนใหญ่ที่มองเห็นได้ยากอยู่ใต้น้ำนั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการทำงานของบุคคล อย่างมากและเป็นส่วนที่พัฒนาได้ยาก การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมในการทำงานอย่างใดขึ้นอยู่กับคุณลักษณะที่บุคคลมีอยู่ซึ่งอธิบายด้วยโมเดลภูเขาน้ำแข็ง คือ ทั้งความรู้ทักษะ ความสามารถ (ส่วนที่อยู่เหนือน้ำ) และคุณลักษณะอื่น ๆ (ส่วนที่อยู่ใต้น้ำ) ของบุคคลนั้น ๆ

ความหมายของสมรรถนะ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า “สมรรถนะ” ไว้หลายทัศนะดังนั้น ได้มีนักวิชาการบอกลักษณะความเป็นมาของสมรรถนะดังนี้

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2551 : 37) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะไว้ว่า หมายถึงคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร

วณิช นิรันทรานนท์ (2552 : 33) ได้ให้ความหมายสมรรถนะไว้ว่า สมรรถนะหมายถึง คุณลักษณะความสามารถของบุคคลที่แสดงออกมา ซึ่งสามารถวัดและสังเกตเห็นได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และลักษณะอื่น ๆ ที่โดดเด่นกว่าบุคคลอื่น ๆ ในองค์กร

จิระวรรณ บุญปลอด (2553 : 24 - 25) ได้ให้ความหมายสมรรถนะไว้ว่า สมรรถนะหมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความเชื่อและอุปนิสัยของแต่ละบุคคลสามารถวัดหรือสังเกตได้จากพฤติกรรมการทำงานที่แสดงออกมาให้เห็น ซึ่งอาจเกิดได้จากพรสวรรค์ที่ติดตัวมาแต่เกิด หรือจากประสบการณ์การทำงาน หรือจากการศึกษาฝึกอบรม

สิทธิพงษ์ สังข์ (2555 : 39 - 40) ได้กล่าวถึง แมคเคลแลนด์ (McClelland) ศาสตราจารย์ทางด้านจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard) เป็นคนแรกที่ริเริ่มใช้คำว่าสมรรถนะ และเป็นผู้นำแนวคิดนี้มาใช้ในองค์กร แมคเคลแลนด์ (McClelland) ได้พัฒนาแบบทดสอบขึ้นชุดหนึ่งเพื่อศึกษาว่าคนที่ทำงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีอุปนิสัยและเจตคติ

อย่างไร โดยเก็บข้อมูลของกลุ่มบุคคลที่มีผลการปฏิบัติงาน โดดเด่นกับผู้ที่ไม่มีผลงานโดดเด่น ด้วยวิธีสัมภาษณ์ ผลจากการศึกษาหลายครั้งทำให้พบว่า แบบทดสอบวัดความถนัด (Aptitude Test) ที่นักจิตวิทยาสร้างขึ้นเพื่อใช้ทำนายผลการปฏิบัติงานของบุคคลนั้น ไม่สามารถใช้ทำนายผลความสำเร็จในการปฏิบัติงานจริงของบุคคลได้ ซึ่งในประเด็นนี้ แมคเคลแลนด ได้นำมาอธิบายในภายหลังว่า ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในครั้งนั้นเกิดจากตัวแบบทดสอบ ไม่ได้เกิดจากเกณฑ์ในการประเมิน เนื่องจากนักจิตวิทยาได้ออกข้อสอบเพื่อจะใช้วัดเชาว์ปัญญา ไม่ได้ใช้วัดเพื่อหาผู้ปฏิบัติงานที่ดีที่สุด (The Best Performer)

นันทกา วารินิน (2557 : 14) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะไว้ว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Other Characteristics) ที่เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย

กูด (Good. 1973 : 121) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะไว้ว่า “สมรรถนะ” หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็นในอาชีพอย่างกว้าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ

แมคเคลแลนด (McClelland. 1973 : 12) ได้ให้ความหมาย สมรรถนะ หมายถึง บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้บุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการของสมรรถนะ ประกอบด้วย 1) ทักษะ (Skills) 2) ความรู้ (Knowledge) 3) มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง (Self - concept) 4) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) และ 5) แรงจูงใจ (Motive)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง การแสดงออกมาของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานจะประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ และทักษะ ซึ่งทำให้โดดเด่นในองค์กร การใช้สมรรถนะเป็นตัวขับเคลื่อนการทำงานเพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

องค์ประกอบของสมรรถนะ

จากความหมายของสมรรถนะ ซึ่งสรุปไว้ข้างต้นนั้น ได้มีนักวิชาการกำหนดองค์ประกอบสมรรถนะ ดังนี้

ฌรณคัวิทช์ แสณฑอง (2551 : 26 - 28) ได้แบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1) แรงขับเคลื่อนภายใน หมายถึง พลังภายในซึ่งอยู่ในส่วนลึกของคน ที่มีส่วนช่วยให้คนเกิดแรงจูงใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความมุ่งมั่น และทุ่มเท ซึ่งพลังภายในนี้ อาจจะมีเหตุปัจจัยหรือเกิดแรงบันดาลใจแตกต่างกัน เช่น บางคนมีแรงจูงใจในการต่อสู้ชีวิตเพราะลูก บางคนมี

แรงจูงใจในชีวิตเพราะต้องการการยอมรับจากคนอื่น ฯลฯ พลังภายในนี้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากของสมรรถนะ เพราะเปรียบเสมือนขุมพลังงานที่จะบ่งชี้ว่าคนอยากทำงานหรือไม่ และคนแต่ละคนมีไม่เท่ากัน แต่เป็นส่วนที่สามารถสร้างได้ 2) อุปนิสัย หมายถึง ลักษณะนิสัยใจคอของคน ซึ่งลักษณะนิสัยใจคอก็ มักจะเป็นสิ่งที่เกิดและอยู่กับคนมานาน เป็นสิ่งที่ค่อยๆ สะสมมาเรื่อยๆ จนกลายเป็นนิสัยประจำตัวของคน ๆ นั้นไปโดยอัตโนมัติ เช่น นิสัยโมโหง่าย นิสัยใจอ่อน ฯลฯ องค์ประกอบในส่วนนี้เป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อการบริหารคนเพราะเป็นส่วนที่พัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงยากมาก ดังนั้นต้องอาศัยการควบคุมหรือป้องกันไม่ให้คนได้มีโอกาสนำเอานิสัยที่ไม่ดีออกมาใช้เท่านั้น 3) การรับรู้ตนเอง หมายถึง ความเชื่อและทัศนคติที่มีต่อตัวเอง องค์ประกอบข้อนี้เป็นตัวกำหนดลักษณะพฤติกรรมของคนว่าควรจะแสดงออกอย่างไร เช่น บางคน ชอบคิดว่าตัวเองไม่เก่ง ทำให้เกิดพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มักจะยกย่องคนอื่น และดูถูกตัวเอง ฯลฯ องค์ประกอบนี้ถึงแม้ว่าบางเรื่องจะอยู่กับคนมานาน แต่ก็พอที่จะปรับเปลี่ยนได้ 4) ความรู้ หมายถึง ข้อมูล ข้อเท็จจริงที่คนมีอยู่และสามารถนำมาเชื่อมโยงกันออกมาเป็นองค์ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้ เช่น ความรู้ในงาน ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ฯลฯ ความรู้ถือเป็นองค์ประกอบที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนั้นองค์ประกอบในส่วนนี้จึงไม่จริงยั่งยืน เพราะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา 5) ทักษะ หมายถึง ความสามารถในการลงมือปฏิบัติหรือแสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญหรือความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ฯลฯ ทักษะถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการทำงาน เพราะบางงานต้องการทักษะเฉพาะด้าน และทักษะมักจะต้องอาศัยเวลาในการเรียนรู้และฝึกฝนมากกว่าองค์ประกอบเรื่องความรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 25 - 38) ได้กำหนด องค์ประกอบ และสมรรถนะครูประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ
 - 1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
 - 1.2 การบริการที่ดี
 - 1.3 การพัฒนาตนเอง
 - 1.4 การทำงานเป็นทีม
 - 1.5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู
2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6

สมรรถนะ คือ

- 2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
- 2.2 การพัฒนาผู้เรียน
- 2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน
- 2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 2.5 ภาวะผู้นำครู
- 2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

อรอุมา รุ่งเรืองวณิชกุล (2556 : 19 - 20) ได้จำแนกสมรรถนะที่มีการพัฒนาในสถาบันการศึกษาเป็น 3 ประเภท คือ 1) ความสามารถด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา และทักษะเชิงวิชาการในโปรแกรมการเรียน 2) ความสามารถด้านความลึกซึ้งทางปัญญา ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของมนุษย์ 3) ความสามารถในการพัฒนาทักษะด้านสติปัญญาที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ

วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ (2559 : 21 - 22) ได้แบ่งองค์ประกอบตามแนวคิดของแมคเคลแลนด์ (McClelland) มี 5 ส่วน คือ 1) ความรู้ คือ ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ เช่น ความรู้ด้านเครื่องยนต์ 2) ทักษะ คือ สิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ทักษะทางการถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น ทักษะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างแคล่วคล่องว่องไว 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น ความมั่นใจในตนเอง 4) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น คนที่หน้าเชื่อถือและไว้วางใจได้ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ 5) แรงจูงใจ เจตคติ เป็นแรงจูงใจ หรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จ

แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1973 : 12) ได้แบ่งองค์ประกอบออกเป็น 5 ส่วน คือ 1) ทักษะ (Skills) คือ สิ่งที่บุคคลกระทำได้ดี และฝึกปฏิบัติเป็นประจำจนเกิดความชำนาญ 2) ความรู้ (Knowledge) คือ ความรู้เฉพาะด้านของบุคคล เช่น ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการสอน การบริหารจัดการ และการสอนคณิตศาสตร์ 3) มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง (Self - concept) คือ เจตคติ (Attitudes) ค่านิยม (Value) และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง 4) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) คือ สิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น เป็นคนที่ไว้วางใจได้ หรือเป็นคนที่มีเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น และ 5) แรงจูงใจ (Motive) เป็นแรงจูงใจหรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่ที่เป็นเป้าหมายของเขา เช่น บุคคลที่มุ่งผลสำเร็จ (Achievement Orientation)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบสมรรถนะประจำสายงาน มี 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านความรู้ คือ ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่คนมีอยู่และสามารถนำมาเชื่อมโยงกันออกมาเป็นองค์ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้
- 2) ด้านทักษะ คือ สิ่งที่บุคคลกระทำได้ดีและฝึกปฏิบัติประจำจนเกิดความชำนาญ
- 3) ด้านทัศนคติ คือ ค่านิยมหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน
- 4) ด้านอุปนิสัย คือ บุคลิกลักษณะประจำของบุคคลเป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลผู้นั้น
- 5) ด้านแรงจูงใจ คือ แรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมายต่อไป

สมรรถนะของครู

ความสามารถที่ครูต้องมีในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบเกิดจากการบูรณาการทักษะ เจตคติ ส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้ประสบผลสำเร็จตามเกณฑ์ที่วางไว้ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของสมรรถนะครู ดังต่อไปนี้

รพีพร สิงห์โต (2555 : 72) ได้ให้ความหมายของ สมรรถนะครู หมายถึง ความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมของครูที่จะเป็นประโยชน์ต่อครูในการประกอบวิชาชีพ เพื่อก่อให้เกิดพัฒนาการของนักเรียนในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกาย

รัตนา ไชยเลิศ (2550 : 21) ได้ให้ความหมายของ สมรรถนะครู หมายถึง ความสามารถที่เป็นผลมาจากความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความสามารถในพฤติกรรมต่าง ๆ ของครูที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

วันวี ขวัญมณี (2557 : 56) ได้ให้ความหมายและแนวทางในการพัฒนาครูว่า การพัฒนาครู หมายถึง การเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะ ความชำนาญในการทำงาน ตลอดจนการปรับเปลี่ยนบุคลากรทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถทำได้ด้วยวิธีการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน ร่วมสัมมนาทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มพูนและปรับปรุงคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ โดยการจัดกระบวนการพัฒนาบุคลากรตามขั้นตอน คือ การกำหนดขอบเขตและทิศทางของการพัฒนาบุคลากร การวางแผนพัฒนาบุคลากรตามขอบเขตหรือนโยบายของหน่วยงานนั้น จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในทางปฏิบัติและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

นันทกา วารินิน (2557 : 32) ได้ให้ความหมายของ สมรรถนะของครู หมายถึง ความสามารถของครูในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

คลาร์ก (Clark, 1999 : 55) ได้กล่าวว่า สมรรถนะ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และความสามารถ (Abilities) ซึ่งสามารถสังเกตได้หรือสามารถวัดได้ และ 2) ความรู้ ทักษะและความสามารถเหล่านี้ จะต้องแยกความแตกต่างระหว่างผู้ปฏิบัติงานได้สูงกว่าและผู้ปฏิบัติงานคนอื่น ๆ ออกจากกันได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สมรรถนะของครู หมายถึง ความสามารถที่ครูต้องมีในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบเกิดจากการบูรณาการ ทักษะ เจตคติที่ดี ความมีศีลธรรม จรรยาบรรณที่ดี สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้ประสบผลสำเร็จตามเกณฑ์ที่วางไว้

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของครูคนตรี

ความสามารถที่ครูคนตรีต้องมีนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

สมรรถนะของครูคนตรี

ความสามารถที่ครูต้องมีในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายเกิดจากการบูรณาการ ทักษะ เจตคติ ที่ดีของครูที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างโดดเด่น นักการศึกษาได้ให้ความหมายของสมรรถนะครู ดังต่อไปนี้

นาคยา หงส์ศิลา (2543 : 33 - 35) ได้สรุปไว้ว่า สมรรถนะของครูคนตรีต้องมี ดังนี้ (1) มีคุณวุฒิทางการศึกษาด้านคนตรี (2) มีความรู้ความสามารถด้านคนตรีทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเป็นอย่างดี (3) สามารถนำความรู้ทางด้านคนตรีมาประยุกต์หรือปรับปรุงทางเทคนิคการสอน ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี โดยไม่ทำให้อัฒนธรรมและประเพณีเดิม (4) มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาหาความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาฝีมือ และการเรียนการสอนทางคนตรีให้ดียิ่งขึ้น (5) มีความรัก ภูมิใจ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพคนตรี

ธนพล ตีรชาติ (2546 : 46) ได้ให้ความหมายของคำว่าสมรรถนะครูคนตรี หมายถึง ความรู้ในเนื้อหาวิชาคนตรี และวิชาที่เกี่ยวข้อง ความสามารถในการปฏิบัติเครื่องดนตรี การร้องเพลง การอำนวยเพลง การประพันธ์ รวมไปถึงเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนตรี ความมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ความมีศีลธรรม จรรยาบรรณ เพื่อถ่ายทอดไปยังผู้เรียน ให้มีพัฒนาการในทางบวก

วิสาร สุทธิสว่าง (2551 : 21 - 22) ได้สรุปไว้ว่า สมรรถนะของครูคนตรี คือ ครูคนตรีต้องผ่านการเรียนคนตรีในสถาบันทางคนตรีมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการสอนคนตรีที่แท้จริงไม่ได้มีเพียงการสอนร้องเพลงหรือเล่นเครื่องดนตรีเท่านั้นแต่สิ่งที่ครูคนตรี ควร

และนำมาบรรจุเป็นหลักสูตร ได้แก่ ประวัติศาสตร์ดนตรีและบริบทต่าง ๆ ทางวัฒนธรรมรวมถึงความรู้ในด้านจิตวิทยาการสอนและกระบวนการจัดทำหลักสูตรดนตรี เป็นต้น

ชินกร ต. เทียนประเสริฐ (2551 : 22 - 23) ได้สรุปไว้ว่า Plymouth State University ได้วางเป้าหมายในการเตรียมนักศึกษาเพื่อไปสอนดนตรีตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงเกรด 12 โดยจะสอนเรื่อง การขับร้อง การปฏิบัติดนตรีและการศึกษาดนตรีทั่วไป นักศึกษาทุกคนจะต้องได้รับการเสริมสร้างให้มีสมรรถนะ 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านทฤษฎี (Theory) นักศึกษาทุกคนต้องแสดงความสามารถเกี่ยวกับ การอ่านดนตรี (Music Reading) การฝึกโสต (Ear Training) การด้นสด (Improvisation) พื้นฐานคำศัพท์ทางดนตรี (Fundamental Music Vocabulary) การประสานเสียงรวมทั้งการเขียนแยกแนวและการประพันธ์ (Harmony including Part-writing and Composition) คีตลักษณ์และการวิเคราะห์ (Form and Analysis) การเรียบเรียงเพลงบรรเลงและการขับร้อง (Instrumental and Vocal Arranging) 2) ด้านประวัติศาสตร์และวรรณคดีดนตรี (History and Literature) นักศึกษาต้องสามารถแสดงและเข้าใจพัฒนาการของดนตรีในยุคต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ของดนตรีในวัฒนธรรมอดีตและวัฒนธรรมร่วมสมัย 3) ด้านปฏิบัติดนตรี (Performance) นักศึกษาจะต้องพัฒนาและสามารถแสดงทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีในระดับ มาตรฐานที่ อาชีพนักการศึกษาดนตรีต้องการ 4) ด้านเทคนิค (Technique) นักศึกษาจะต้องมีความสามารถด้านการใช้เทคนิคเพื่อการปฏิบัติขับร้อง บรรเลงเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย เครื่องลมไม้เครื่องทองเหลือง เครื่องประกอบจังหวะ และเปียโน หรือกีตาร์ 5) ด้านการอำนวยเพลง นักศึกษาต้องมีความสามารถในการปรับปรุงและอำนวยเพลงในวงขับร้องประสานเสียงหรือวงดนตรีบรรเลงด้วยการใช้ความรู้หรือทักษะเพื่อทำงานในวงดนตรีประจำโรงเรียน 6) ด้านวิธีการและสาระ (Method and Materials) นักศึกษาจะต้องแสดงความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรตามปรัชญาการศึกษาดนตรี เพื่อนำพาและสามารถบริหาร โปรแกรมดนตรีให้มีประสิทธิผล 7) ด้านการฝึกงาน (Practicum) นักศึกษาจะต้องเข้าร่วมฝึกประสบการณ์สังเกตการสอน และการทำงานในชั้นเรียน ระดับประถมและมัธยม โดยสามารถสอนและบริหารชั้นเรียนเพื่อนำไปสู่วิชาชีพต่อไป

จิราวุฒน์ ชูยัง (2554 : 38) จากการพัฒนาของสมาคมครูดนตรีแห่งประเทศไทย สหรัฐอเมริกา (MENC) ในปี พ.ศ. 2515 คณะทำงานการพัฒนา ด้านการฝึกหัดครูของสมาคมครูดนตรีแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกา โดย โรเบิร์ต คลอทแมน (Robert Klotman) ได้เสนอรายงานชื่อ Final Report ซึ่งในรายงานมีจุดประสงค์เพื่อหาแนวทาง หลักการในการพัฒนาวิชาชีพครูดนตรี หลักสูตรการฝึกหัดครูดนตรี เรื่อง คุณภาพและสมรรถนะภาพของครูดนตรีศึกษา ดังนี้ คุณสมบัติเฉพาะตน (Personal Qualities) คุณสมบัติที่จำเป็นต่อการเป็นครูดนตรีที่ดีจะละเลยไม่ได้ เพราะว่าถ้าขาดจะไม่สามารถเป็นครูที่ดีได้ คุณสมบัติเฉพาะตนของครูดนตรี มีดังนี้

1) มีความสามารถในการสอนสั่งผู้อื่น ครูคนตรีจะต้องแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำที่สามารถสอนสั่ง กระตุ้น แนะนำผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี และเกิด การเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน 2) มีความสามารถในการสอนสั่งผู้อื่น ครูคนตรีจะต้องแสดงให้เห็น ถึงความเป็นผู้นำที่สามารถสอนสั่ง กระตุ้น แนะนำผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี และเกิด การเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน 3) เป็นผู้ที่เข้าใจผู้อื่นและสังคมและมีทัศนคติที่ดีต่อ นักเรียนและเพื่อนร่วมงานว่าแต่ละคนมีพื้นฐานที่ไม่เท่าเทียมกัน ไม่รังเกียจนักเรียนที่มีวัฒนธรรม ที่ต่างไปจากตน 4) เป็นผู้ที่มีความเข้าใจถึงศาสตร์สายอื่น ๆ ต้องมีความคุ้นเคยกับกระบวนการคิด ทางวิทยาศาสตร์ และสามารถนำเอาความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ได้ ครูคนตรีต้องรู้ถึงความเหมือนและความแตกต่างระหว่างดนตรีกับศิลปะแขนงอื่น ๆ และต้องสนใจที่จะเรียนรู้ว่า ดนตรีกับศาสตร์ สายอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร 5) เป็นผู้ที่มีแนวคิดใหม่ ๆ ยอมรับความเจริญก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีผลหรือข้อสรุปที่ได้จากการทดลอง และผลงานทางดนตรีใหม่ ๆ รวมทั้งการพัฒนาใน ด้านกระบวนการเรียนการสอน สื่อการสอน เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการสร้างเสียงดนตรี แบบใหม่ ๆ 6) เป็นผู้ที่สามารถนำเอาจินตนาการมาใช้ ต้องเรียนรู้และมีความสามารถในการ สร้างสรรค์ทางดนตรี นอกจากนี้ยังต้องมีแนวคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียน การสอน รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับเพื่อนร่วมงาน 7) เข้าใจบทบาทหน้าที่ของครูคนตรี กล่อมเกล่า ผู้เรียนให้เกิดความสมบูรณ์ทั้งทางด้านอารมณ์ สติปัญญา สิ่งที่สำคัญสำหรับครูคนตรี คือ ต้องแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจถึงระดับความสามารถในการปฏิบัติทางดนตรี และในด้านวรรณกรรม ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สมรรถนะของครูคนตรี คือ ความรู้ความสามารถของครูคนตรี ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ทางด้านดนตรีมาประยุกต์หรือปรับปรุงเทคนิค การสอน ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน ได้อย่างดี มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาหาความรู้ ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาฝีมือ และพัฒนาการเรียนการสอนทางดนตรีให้ดียิ่งขึ้น

1. ด้านเทคนิคการบรรเลง

เทคนิคการบรรเลงเครื่องดนตรีในแต่ละประเภท มีเทคนิคและวิธีการบรรเลง เฉพาะเครื่อง มีความยากง่ายแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของเครื่องดนตรี ซึ่งการปฏิบัติดนตรี จะเกิดความไพเราะได้นั้น ก็ขึ้นอยู่กับเทคนิคในการบรรเลงที่ดีด้วย มีนักการศึกษาให้ความสำคัญไว้ ดังนี้

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2552 : 25) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า เครื่องดนตรีเป็นอุปกรณ์ ที่ใช้เล่นประกอบการบรรเลง หรือขับร้องเพลงต่าง ๆ ทำให้เกิดความไพเราะขึ้น การเล่นหรือ

การบรรเลงเครื่องดนตรีสามารถบรรเลงได้ 2 รูปแบบ คือ การบรรเลงเดี่ยวและการบรรเลงหมู่
ต้องอาศัยหลักการบรรเลงดนตรี และองค์ประกอบทางดนตรี 3 ประการดังนี้

1. หลักการบรรเลงดนตรี การบรรเลงดนตรีให้ไพเราะนั้นควรใช้หลักการ
โดยทั่วไปแบ่งได้ 4 ข้อดังนี้

1.1 เล่นให้ถูกต้องตามจังหวะและทำนองของเพลง

1.2 ปรับระดับเสียงของเครื่องดนตรีให้มีความกลมกลืนสอดคล้องกับ
บทบาทหน้าที่ในการบรรเลงเป็นวง

1.3 ปฏิบัติตามสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายทางดนตรีให้ถูกต้อง

1.4 ใช้หรือเล่นเครื่องดนตรีให้ถูกวิธีตามลักษณะเครื่องดนตรีชนิดนั้น

2. องค์ประกอบทางดนตรีในการบรรเลงเครื่องดนตรี ผู้เล่นจะต้องรับรู้และ
เข้าใจองค์ประกอบทางดนตรีด้วย เพื่อสามารถนำไปใช้ในการบรรเลงดนตรีได้ถูกต้อง ซึ่ง
องค์ประกอบทางดนตรีมี 4 องค์ประกอบดังนี้

2.1 จังหวะ คือ อัตราความช้า - เร็วของบทเพลง ซึ่งมีสัญลักษณ์กำหนดไว้
ในโน้ตเพลง

2.2 ทำนอง คือ แนวระดับเสียงของเพลงซึ่งมีทั้งเสียงสูง - ต่ำนำมาเรียบเรียง
ให้อยู่ในแนวระดับที่ต้องการ

2.3 การประสานเสียง คือ การขับร้องและบรรเลงดนตรีพร้อม ๆ กันหรือ
การขับร้องเป็นหมู่คณะ โดยเสียงที่ได้จะสอดคล้องกลมกลืนกัน

2.4 รูปแบบของบทเพลง คือ โครงสร้างของเพลงซึ่งจะกำหนดวรรคตอน
เนื้อเพลง การซ้ำและการเปลี่ยนทำนองเพลง เป็นต้น

3. การใช้และการดูแลรักษาเครื่องดนตรี เครื่องดนตรีแต่ละชนิดถูกสร้างขึ้น
เพื่อใช้ในการบรรเลงให้มีความแตกต่างกัน โดยมีวิธีเล่นตามลักษณะเฉพาะของเครื่องดนตรีชนิดนั้น
ซึ่งผู้เล่นควรเล่นให้ถูกต้องตามวิธีเล่นนอกจากนี้ ผู้เล่นจะต้องรู้จักวิธีการดูแลรักษาเครื่องดนตรีที่
ถูกต้องเหมาะสม เพื่อรักษาและสามารถใช้งานได้ยาวนานยิ่งขึ้น ซึ่งแบ่งวิธีการใช้เครื่องดนตรีแต่ละ
ประเภทได้ 2 วิธีดังนี้

3.1 การใช้งานเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เครื่องดนตรีประเภทนี้ใช้
บรรเลงประกอบจังหวะ ซึ่งมีวิธีการเล่น 4 วิธีดังนี้

3.1.1 การตีด้วยไม้

3.1.2 การใช้ไม้นวมตี

3.1.3 การตีด้วยมือ

3.1.4 การใช้ไม้เฉพาะตี ไม้ตีเป็นอุปกรณ์ที่ออกแบบมาเพื่อใช้บรรเลงเครื่องดนตรีบางชนิด เช่น กลองชุด (Drum Set) กลองแตก (Snare Drum) เป็นต้น

3.2 การเก็บดูแลรักษาเครื่องดนตรี

3.2.1 หลังจากใช้งานแล้ว ควรทำความสะอาดเครื่องดนตรีด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ล้างทำความสะอาด ใช้ผ้าชุบน้ำบิดหมาด ๆ เช็ด เป็นต้น โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามลักษณะของเครื่องดนตรี

3.2.2 เครื่องดนตรีที่มีกล่องใส่เฉพาะ ควรเก็บใส่กล่องก่อนนำไปเก็บ

3.2.3 การเก็บเครื่องดนตรีไว้ในตู้ ควรเก็บเครื่องดนตรีที่มีขนาดใหญ่ และมีน้ำหนักมากไว้ด้านล่าง

3.2.4 การเก็บเครื่องดนตรีควรแยกประเภทเก็บ เพื่อสะดวกในการค้นหาและนำมาใช้ในครั้งต่อไป

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เทคนิคการบรรเลงเครื่องดนตรีต่าง ๆ จะส่งผลให้การบรรเลงดนตรีมีความไพเราะสมบูรณ์ได้นั้นผู้บรรเลงต้องมีเทคนิค ความสามารถ ความเข้าใจบทเพลงนั้น ๆ ด้วย ซึ่งประกอบด้วยการบรรเลงเดี่ยวและการบรรเลงหมู่ ซึ่งต้องอาศัยหลักการบรรเลงดนตรี ดังนี้

- 1) เล่นให้ถูกต้องตามจังหวะและทำนองของเพลง
- 2) ปรับระดับเสียงของเครื่องดนตรีให้มีความกลมกลืนสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ในการบรรเลงเป็นวง
- 3) ปฏิบัติตามสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายทางดนตรีได้ถูกต้อง
- 4) ใช้หรือเล่นเครื่องดนตรีให้ถูกวิธีตามลักษณะเครื่องดนตรีชนิดนั้น

2. ด้านความสามารถทางดนตรี

ความสามารถนั้นสามารถพิจารณาได้ว่าคุณภาพของการมีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการทำงานบุคคลได้รับความสามารถผ่านการศึกษาการฝึกอบรมประสบการณ์หรือความสามารถตามธรรมชาติ ได้มีนักวิชาการให้ความสำคัญไว้ดังนี้

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2540 : 8 - 9) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า ทักษะดนตรี (Music Skill) ทักษะดนตรีจัดเป็นหัวใจของการศึกษาดนตรี ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรให้ประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเกิดทักษะดนตรีหลาย ๆ ด้านทักษะทางดนตรีประกอบด้วย

1. การฟัง (Listening) การฟังเป็นทักษะที่จำเป็นมากสำหรับดนตรี เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียง การฟังจึงย่อมมีบทบาทมากในการช่วยให้ผู้ศึกษาดนตรีมีความเข้าใจดนตรี ซึ่งนำไปสู่ความซาบซึ้งและรักดนตรีต่อไป การฟังเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน เนื่องจากเพลงศิลปะมีองค์ประกอบและโครงสร้างที่สลับซับซ้อน อย่างไรก็ตามการฟังเพลงเป็นทักษะที่สามารถเรียนรู้

ได้และจัดเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญ ความซาบซึ้งในดนตรีจะเกิดขึ้นได้ถ้ามีทักษะการฟังที่เพียงพอ การฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนการสอนดนตรีทุกระดับ

2. การร้องเพลง (Singing) การร้องเพลงเป็นทักษะดนตรีที่ต่อได้รับการฝึกฝน เช่นกับทักษะอื่น ๆ ทางดนตรี ทั้งนี้เนื่องจากการร้องเพลงมีหลายลักษณะด้วยกัน และเทคนิคต่าง ๆ ในการร้องเพลงมีมากมาย ผู้ที่มีทักษะการร้องเพลงเข้าใจหลักการมีพื้นฐานจะสามารถร้องเพลงได้ ไพเราะน่าฟัง การร้องเพลงเป็นทักษะที่ผู้ศึกษาดนตรีจะต้องแสดงออกไม่เหมือนกับการฟัง จะเห็นได้ว่าการร้องเพลงเป็นกิจกรรมทางดนตรีที่ให้ความสนุกสนานและสร้างความสนใจให้กับผู้ศึกษาดนตรีเป็นอย่างดี การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาจึงควรมีการร้องเพลงเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการสอนร้องเพลง ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร้องเพลงในลักษณะต่าง ๆ เช่น การร้องเพลงเดี่ยว ร้องหมู่และร้องประสานเสียง

3. การเล่น (Playing) ทักษะการเล่นมิได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความชำนาญในการเล่นดนตรี เป็นเพียงเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรี บางประเภท เพื่อให้มีประสบการณ์ทางดนตรีครบถ้วน และเป็นการสร้างความเข้าใจดนตรีให้มากขึ้น

4. การเคลื่อนไหวร่างกาย (Moving) การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรีเป็นทักษะพื้นฐานอย่างหนึ่งซึ่งช่วยเสริมความเข้าใจในดนตรีได้ เช่นเดียวกับการร้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งสามารถใช้การเคลื่อนไหวร่างกายช่วยพัฒนาแนวคิดพื้นฐานทางดนตรีได้เป็นอย่างดี

5. ความคิดสร้างสรรค์ (Creating) ความคิดสร้างสรรค์ทางด้านดนตรี สามารถกระทำได้หลายลักษณะ และหลายรูปแบบ เช่น การแต่งเพลงจากทำนองง่ายๆ เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการแสดงออกทางดนตรี ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้าใจดนตรีได้เป็นอย่างดี

6. การอ่าน (Reading) ทักษะการอ่านสัญลักษณ์ทางดนตรีจัดได้ว่าเป็นทักษะที่สำคัญประการหนึ่งในการศึกษาดนตรี เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียง จึงต้องแปลเสียงเป็นสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการถ่ายทอดเสียงต่าง ๆ ฉะนั้นสิ่งที่ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจดนตรีหรือสิ่งที่จะเป็นสื่อในการแสดงออกทางดนตรีจึงมักต้องผ่านขั้นตอนการแปลงหรือการใช้สัญลักษณ์ดนตรีเสมอ

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2541 : 167 - 171) ได้สรุปไว้ว่า ความสามารถทางด้านดนตรีขึ้นอยู่กับ ปัจจัยใหญ่ ๆ 2 ประการ คือ ความถนัดที่มีติดตัวมาหรือที่เรียกกันทั่ว ๆ ไปว่า พรสวรรค์ และการเรียนรู้และฝึกฝนในด้านดนตรี เพื่อให้เกิดทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรี ซึ่งการพัฒนาความสามารถทางดนตรีจึงจำเป็นต้องพัฒนาในด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1. การพัฒนาความมีสติ เป็นสิ่งจำเป็นที่ความมีสติจะต้องดำเนินไปโดยตลอด ในการแสดงดนตรีโดยพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งล่อทั้งภายนอกและภายในที่จะนำมาให้ความมีสติขาดไปในทางดนตรีความมีสติ เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้านการดูแล การได้ยิน ความรู้สึก และความเข้าใจ ซึ่งจะแบ่งการพัฒนาความมีสติได้ 4 ข้อดังนี้

1.1 การพัฒนาการรับรู้ด้านการดูแล พยายามฝึกให้ตนเองมองดูเครื่องมือที่ตนเองเล่น และลักษณะการเล่นเพื่อให้สมาธิเกิดขึ้นกับการเล่นนั้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิธีเล่นของตนเองให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย หรือพยายามดูโน้ตเพลงโดยให้เกิดการรู้ทั้งตัวโน้ตแต่ละตัวและประโยคของบทเพลงให้ได้ในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้การพยายามสร้าง มโนภาพของบทเพลงที่เล่นในขณะที่เล่นโดยหลับตา ก็เป็นการช่วยพัฒนาความสามารถของความมีสติเกี่ยวกับการดูแล

1.2 การพัฒนาด้านการได้ยินหรือการฟัง พยายามฝึกตนเองให้สนใจแต่เฉพาะเสียงที่ตนต้องการแม้ว่ามีเสียงอื่น ๆ รบกวน เช่น ในการเล่นดนตรีพยายามฟังเฉพาะเสียงที่ตนเองเท่านั้น อย่าพยายามหันเหความสนใจของตนไปสู่เสียงของสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว

1.3 การพัฒนาการด้านความรู้สึกได้แก่ การพัฒนาเกี่ยวกับความรู้สึกที่ดนตรีมุ่งให้เกิดขึ้นเกิดขึ้นกับบุคคลนั้นจริง ๆ ลองพยายามฟังบทเพลงที่ตนจะแสดง โดยพยายามหาว่าบทเพลงนั้นแสดงออกถึงความรู้สึกเช่นใด เช่น รัก โกรธ ตื่นเต้น สงบเสงี่ยม สุข ทุกข์ หรือเป็นการคลุกเคล้าของอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ พยายามเล่นบทเพลงนั้น โดยถ่ายทอดความรู้สึกของตนเองออกมา และดูว่าเข้ากับความรู้สึกที่ควรจะเป็นหรือไม่อย่างไร จากนั้นพยายามเล่นดนตรีด้วยความรู้สึกมากกว่าด้วยความเข้าใจตามโน้ตหรือตามที่ได้ศึกษามา

1.4 การพัฒนาด้านความเข้าใจ เป็นความจำเป็นที่นักดนตรีต้องมีความรู้และความเข้าใจบทเพลงที่ตนจะเล่น เพื่อเป็นพื้นฐานในการเล่นเพลงนั้น ได้อย่างถูกต้องกับลักษณะและสมัยของบทเพลงนั้น ๆ ฉะนั้นเป็นการสมควรที่จะศึกษาเรื่องราวของบทเพลงที่จะเล่นหลังจากฝึกซ้อมเป็นระยะ ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในบทเพลงดังกล่าว เพื่อนำไปสู่ความซาบซึ้งในบทเพลงนั้น ๆ ต่อไป ความมีสติทำให้บุคคลยอมรับสภาวะที่เป็นจริง ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือ ปรับปรุงการเล่นดนตรีของบุคคลนั้นต่อไปแบ่งได้ 4 ข้อ ประกอบด้วย

1.4.1 ความมีสติทำให้เรารับรู้หรือสังเกตเห็นจุดเด่นหรือข้อที่ควรปรับปรุง

1.4.2 ความมีสติทำให้เราสามารถทนต่อสภาวะที่เป็นอยู่ และช่วยให้บุคคลเห็นวิถีทางที่จะแก้ไขปรับปรุงส่วนบกพร่องได้

1.4.3 ความมีสติทำให้บุคคลสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งนำไปสู่การแก้ปัญหาใหญ่ ๆ ต่อไปได้

1.4.4 ความมีสติทำให้บุคคลมองเห็นความซับซ้อนหรือที่มาของปัญหาต่าง ๆ ได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งเป็นผลดีในการแก้ปัญหาได้ถูกต้องต่อไปตัวอย่างโดยทั่วๆ ไปเกี่ยวกับความมีสติช่วยพัฒนาความสามารถด้านดนตรี

2. การพัฒนาความตั้งใจ สิ่งสำคัญสิ่งแรกสำหรับผู้ที่เป็นนักดนตรี คือ ควรจะได้มีการสำรวจตนเองและแน่ใจว่าตนต้องการเป็นนักดนตรี ซึ่งจัดว่าเป็นจุดมุ่งหมายในชีวิตของตน จากนั้นในการฝึกซ้อมไม่ว่าครั้งใด จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดควรถูกทบทวนและพยายามฝึกซ้อมให้ได้ตามที่ตนตั้งใจไว้ จุดมุ่งหมายที่ว่าสำคัญมากโดยทั่ว ๆ ไปทางดนตรี คือการเล่นดนตรีควรคำนึงถึงความถูกต้องของบทเพลงและอารมณ์ความรู้สึกของบทเพลงนั้นเสมอกล่าวคือ การเล่นดนตรีควรมุ่งไปสู่ความหมายที่แท้จริงของดนตรี การฝึกหัดในรูปแบบหนึ่งเพื่อให้เข้าถึงความหมายของดนตรี โดยแท้จริงคือ ลองเลือกบทเพลงที่ชี้ถึงอารมณ์ที่เด่นชัด มองหาโครงสร้างทางทำนองหรือการประสานเสียงที่แสดงถึงอารมณ์เด่นชัดนั้น พยายามสร้างเรื่องราวหรือตัวละครขึ้นมา และฝึกซ้อมบทเพลงนั้นตามลักษณะเรื่องราวหรือตัวละครที่ตนเองกำหนดขึ้น โดยพยายามถ่ายทอดอารมณ์ออกมาให้ได้ ทั้งนี้พยายามอย่าคิดถึงความต้องการของตัวโน้ต มิฉะนั้นอารมณ์เพลงอาจจะไม่ได้รับการพัฒนาไปตามที่จุดมุ่งหมายที่ตนตั้งใจไว้ ด้วยวิธีเช่นนี้บุคคลนั้นจะสามารถถ่ายทอดความหมายที่แท้จริงของบทเพลงนั้น ๆ ได้ อย่างไรก็ตามจะต้องมีอยู่หลายครั้งที่การฝึกซ้อมมุ่งเน้นถึงความถูกต้องของตัวโน้ต มิฉะนั้นก็ถือมิได้ว่าตนได้ให้ความสนใจหรือตั้งใจจะฝึกฝนดนตรีเพื่อดนตรี ข้อควรคำนึงอีกประการหนึ่ง คือ การเล่นบทเพลงใดๆ ก็ตามแล้วบุคคลนั้นควรรักษาลักษณะและอารมณ์ของเพลงนั้น ๆ เอาไว้ความเป็นตัวของตัวเองหรือลักษณะเฉพาะตัว ในการถ่ายทอดความรู้สึกของบทเพลงควรมีอยู่และจัดได้ว่าเป็นลักษณะสำคัญซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

3. การพัฒนาความเชื่อมั่น ความเชื่อมั่นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจะเรียนรู้ได้โดยตรงมนุษย์ จะรู้สึกเชื่อมั่นหรือไว้ใจหรือไม่เชื่อมั่นไม่ไว้ใจฉะนั้นจึงเป็นการยากที่จะมีการสอนหรือการเรียนเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นขึ้นได้ อย่างไรก็ตามมีอยู่หลายสิ่งหลายอย่างที่สามารถชี้บอกได้ว่าบุคคลใดไม่มีความเชื่อมั่น กล่าวคือ ความเป็นห่วงเป็นกังวลถึงภาพพจน์ที่คนอื่นมองตนเอง ความรู้สึกที่ว่าไม่สามารถควบคุมสถานการณ์รอบ ๆ ตัวได้ และความสงสัยไม่แน่ใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในทางดนตรี สิ่งที่ช่วยลดความกังวลและสร้างเสริมความมั่นใจในการเล่นดนตรีทางหนึ่ง คือ พยายามทำให้ตนเองเป็นส่วนหนึ่งในดนตรีหรือคือดนตรีไม่ใช่ตนเอง

ฉัฐวรณ หิรัญรัตน์ (2550 : 10) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า ความสามารถทางดนตรี นั้นมีความสำคัญและมีประโยชน์ทั้งร่างกายและจิตใจ สามารถทำให้จิตใจสงบเยือกเย็น รู้จักคิด อย่างมีสติ มีเหตุผล และเมื่อมีสุขภาพจิตดี สุขภาพร่างกายก็จะดีตาม

ดังนั้นจึงสรุป ความสามารถทางดนตรี คือ ความสามารถที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับมนุษย์ เรียกว่า พรสวรรค์ และความสามารถที่สามารถฝึกฝนได้ด้วยตนเอง เรียกว่า พรแสวง ที่บุคคลนั้น แสดงออกมาทั้งทางตรงและทางอ้อม และการเรียนรู้และฝึกฝนในด้านดนตรี เพื่อให้เกิดทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรี

สมรรถนะด้านดนตรี

ความสามารถด้านดนตรีถ้าจะให้ดีนั้น ผู้ปฏิบัติต้องเข้าใจถึงทักษะ กระบวนการ ความสามารถในการกระทำ การลงมือทำหรือการปฏิบัติ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความคิดหรือ ประสบการณ์เป็นพื้นฐานแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ด้านทักษะการปฏิบัติ

ทักษะดนตรีควรมีหลักการสอน เนื้อหาและขั้นตอนในการปฏิบัติ ถ้าผู้เรียนได้ เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาและเทคนิคในการปฏิบัติ ก็จะส่งผลให้ทักษะดนตรีนั้นเกิดการพัฒนาต่อตัว ผู้เรียนเป็นอย่างมาก และยังส่งผลให้มีทักษะปฏิบัติดนตรีได้เป็นอย่างดี นักการศึกษาได้ให้ความสำคัญ ดังต่อไปนี้

วศิน วิเศษศักดิ์ดี (2550 : 26) ได้ให้ความสำคัญของการเล่นดนตรีไว้ว่า การเล่น ดนตรีฝึกการใช้งาน และการประสาน งานของอวัยวะส่วนต่าง ๆ เช่น นิ้วมือ แขนขา สายตา ฝึกให้ มีสมาธิส่งเสริมการเรียนรู้ เสริมสร้างบุคลิกภาพและสร้างความสุขความเพลิดเพลิน ได้ฝึกการ แสดงออกได้เกิดความภาคภูมิใจและมีความมั่นใจในตนเอง

ชินกร ต. เทียนประเสริฐ (2551 : 20) ได้ให้ความสำคัญ ด้านการปฏิบัติ (Performance) ดังต่อไปนี้ 1) ปฏิบัติเครื่องดนตรีหลักอย่างน้อย 1 ชิ้น ในระดับใช้ทักษะเทคนิค ศิลปิน 2) เข้าใจในขอบเขตการแสดงเครื่องมือหลักและสามารถที่จะปฏิบัติอย่างดี 3) ความสามารถที่จะปฏิบัติเครื่องที่เห็นด้วยความคล่องแคล่ว (Read at sight) 4) มีความรู้และ ทักษะเพียงพอในการทำงานเป็นผู้นำการแสดงดนตรี (Musical Interpretation) มีทักษะการจัดการ ฝึกซ้อมและทักษะของการอ่านวงเพลง 5) มีความสามารถในการเล่นคีย์บอร์ดและมีประสบการณ์ ในการปฏิบัติเครื่องดนตรีชิ้นอื่น (Secondary Performance Areas) มีการพัฒนาคุณภาพศิลป์ทักษะ เทคนิคในการเล่นรวมวงกับผู้อื่น และ 6) มีพัฒนาการคุณภาพงานศิลป์ ทักษะเทคนิคในการเล่น รวมวงกับผู้อื่น

สวัสดิ์ กระจรัมย์ (2551 : 22) ได้ให้ความสำคัญของการเล่นดนตรีไว้ว่า การเล่นดนตรีเป็นกิจกรรมที่สำคัญมาก ที่ผู้เรียนดนตรีควรมีโอกาสปฏิบัติเพื่อการเรียนรู้เนื้อหาดนตรี เป็นการพัฒนาทักษะการเล่นดนตรีของผู้เรียน ทั้งในลักษณะการเล่นเดี่ยวและการเล่นผสมวง

จิราณัฐ ชูยัง (2554 : 38) ได้สรุปการปฏิบัติดนตรี ดังนี้ 1) ในการปฏิบัติดนตรีสามารถแสดงออกถึงความเข้าใจทางการเล่นดนตรีและมีเทคนิคการเล่นที่ถูกต้อง ทั้งการเล่นเครื่องดนตรีและการร้อง ต้องแสดงให้เห็นว่ามีความรู้ความสามารถอย่างพอเพียงในการตีความบทเพลง ทั้งบทเพลงในอดีตและปัจจุบันต้องสามารถทำคีตปฏิภาณ / อิมโพรไวเซชัน บทเพลง ควรได้รับประสบการณ์การปฏิบัติดนตรีทั้งในรูปแบบ การเล่นเดี่ยว การเล่นรวมวงเล็ก และรวมวงใหญ่ 2) เล่นประกอบบทเพลงง่าย ๆ ได้ สามารถเล่นประกอบ บทเพลงง่าย ๆ ได้ด้วยเปียโนหรือกีตาร์ และสามารถใช้เครื่องดนตรีดังกล่าวในการจัดการเรียนการสอนดนตรีได้ 3) สามารถร้องเพลงได้ ครูดนตรีต้องเข้าใจว่า เสียงร้องของมนุษย์ก็คือเครื่องดนตรีชิ้นหนึ่ง ครูต้องมีทักษะการร้องเพลงได้ดี โดยในการร้องนั้นต้องสามารถสื่อสารสาระสำคัญของบทเพลงนั้นออกมาได้ และสามารถนำผู้อื่นในการขับร้องได้ 4) สามารถอำนวยเพลงได้ ครูดนตรีต้องอำนวยเพลงได้ และในการอำนวยเพลงนั้นต้องแสดงให้เห็นถึงทักษะ การใช้เทคนิคการอำนวยเพลงที่จะช่วยให้วงดนตรี / วงขับร้องประสานเสียงที่ตนเองอำนวยเพลงนั้นสามารถบรรเลงบทเพลงได้ถูกต้องตามคัมภีร์ 5) สามารถให้คำปรึกษาและประเมินผลการปฏิบัติดนตรี ของผู้อื่น ได้ ครูดนตรีต้องสามารถสอนผู้อื่นให้สามารถพัฒนาทักษะปฏิบัติ (เล่น / ร้อง) ได้ ครูดนตรีจะต้องมีความรู้ที่กว้างขวาง หลากหลายทั้งในเรื่องวรรณกรรมดนตรีและประเภทของดนตรี และ ต้องเกี่ยวกับเครื่องดนตรีของวัฒนธรรมเผ่าพันธุ์ต่าง ๆ และสื่อวัสดุทางดนตรี ที่ครูดนตรีต้องนำมาใช้ในการสอนเรื่องดนตรีพื้นบ้าน รวมทั้งดนตรีในเขตวัฒนธรรมต่าง ๆ 6) ครูดนตรีที่ประสงค์จะเป็นครูสอนปฏิบัติเครื่องดนตรี จะต้องสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีได้ในระดับเทคนิคขั้นสูง จึงจะสามารถแสดงและแนะนำนักเรียนได้ นอกจากนี้ต้องสามารถสอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีเบื้องต้นทุกชิ้นให้กับนักเรียนได้ รวมทั้งเครื่องดนตรีไฟฟ้า และระบบขยายเสียง ครูดนตรีต้องคุ้นเคยกับสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเสียงดนตรี และสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2555 : 235 - 244) ได้ให้ความสำคัญของการเรียนการสอนทักษะดนตรี ไว้ว่า การสอนดนตรีแต่ละเครื่องมือ นั้น ย่อมมีเทคนิควิธีสอนที่แตกต่างกันไป ตามความเฉพาะของเครื่องมือ นั้น ๆ การสอนทักษะดนตรีแต่ละประเภทนั้น สามารถนำหลักการทั่วไปมาประยุกต์ใช้ได้ หรือนำไปพัฒนาการสอนให้มีความเหมาะสมเฉพาะเครื่องมือต่อไป หลักการทั่วไปในการสอนทักษะดนตรีมีด้วยกัน 7 ประการดังนี้

1. เลียงก่อนสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ก่อนเลียงใช้ได้เมื่อเรียนรู้อ่านเข้าใจสัญลักษณ์
 อย่างดีแล้ว เลียงที่เกิดจากการร้องหรือเลียงบรรเลงเครื่องดนตรี เป็นสิ่งที่เริ่มต้นในการฝึกทักษะ
 ดนตรีมีทั้งหมด 7 ข้อดังนี้

- 1.1 ฟังเลียงร้องและร้องเพลงให้ถูกต้องไพเราะ
- 1.2 ร้องเพลงเป็นโน้ตดนตรีและสอนเรื่องโน้ต
- 1.3 เล่นเปียโนตามที่ตนได้ร้อง โดยคำนึงถึงความถูกต้องและไพเราะ
- 1.4 ร้องเลียงประสานหลังจากฟัง เป็นเลียงลา และร้องโน้ตเพลง
- 1.5 เขียนโน้ตเพลงด้วยสัญลักษณ์ง่าย ๆ และใช้บรรทัด 5 เส้น
- 1.6 ร้องและเล่นทำนองเพลง เลียงประสาน และฝึกทักษะ
- 1.7 เล่นเพลงทั้งเพลง และฝึกทักษะ

2. ความถูกต้องและความไพเราะ ดนตรีเป็นเรื่องของเลียง ทักษะในการบรรเลง
 ดนตรีจึงต้องเป็นเรื่องของความถูกต้องและไพเราะควบคู่กัน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 6 วิธี ดังนี้

- 2.1 เน้นให้ฟังเสมอในการร้องและการเล่น
- 2.2 เน้นให้เล่นเสมือนที่ร้อง โดยผู้สอนปฏิบัติตัวอย่างที่ถูกต้องตาม

หลักการ

- 2.3 เน้นให้คิดเสมอก่อนเล่น เพื่อมีทั้งความถูกต้องและความไพเราะ
- 2.4 การฝึกทักษะต้องคิดก่อนเสมอในเรื่องความถูกต้องและความไพเราะ
- 2.5 พยายามฟังในสิ่งที่ตนเล่น (ร้อง) เสมอในเรื่องความถูกต้อง
- 2.6 ฝึกหัดวิจารณ์การเล่นของตนเอง

3. ความมีดนตรีการ ดนตรีเป็นการถ่ายทอดในด้านความรู้สึกแก่ผู้ฟัง ดังนั้นผู้
 บรรเลงดนตรีจะต้องมีทักษะปฏิบัติและความรู้ทางทฤษฎีดนตรีควบคู่กันไป จึงจะช่วยให้การ
 บรรเลงดนตรีนั้นมีคุณภาพ ดังนั้นผู้บรรเลงดนตรีจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีทั้ง 6 เรื่องดังนี้

- 3.1 วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของบทเพลง
- 3.2 เรียนรู้เรื่ององค์ประกอบดนตรี
- 3.3 เรียนรู้เรื่องการเล่นบทเพลงแต่ละยุค
- 3.4 ฟังบทเพลงให้มาก
- 3.5 ศึกษาเรื่องประวัติดนตรี ประวัติผู้ประพันธ์เพลง
- 3.6 พัฒนาการเรียนรู้ในเรื่องดนตรีอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา

4. ทักษะการฝึกซ้อม การปฏิบัติเครื่องดนตรี ต้องใช้ทักษะความสามารถของแต่ละบุคคลจึงจะช่วยให้การบรรเลงดนตรีออกมาได้อย่างสมบูรณ์แบบการฝึกซ้อมดนตรีอย่างสม่ำเสมอสามารถพัฒนาทักษะในการบรรเลงให้ชำนาญได้ โดยมีขั้นตอนและวิธีการฝึกทักษะทางดนตรี 8 ประการ ดังนี้

- 4.1 ฟังเสียงดนตรีที่ตนเองเล่นอย่างมีสมาธิ
- 4.2 กำหนดช่วงเวลาฝึกซ้อมให้นานพอในแต่ละครั้ง
- 4.3 กำหนดวัตถุประสงค์การฝึกซ้อมให้ชัดเจน
- 4.4 ฝึกซ้อมเพื่อความถูกต้อง โดยเริ่มจากความเร็วก่อนที่จะช้าไปก่อน
- 4.5 ทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ต่าง ๆ และเล่นให้ได้ตามที่สัญลักษณ์

บ่งบอกไว้

- 4.6 ฝึกซ้อมทั้งบทเพลงโดยไม่หยุดเมื่อผิด
- 4.7 แก้ไขสิ่งที่บกพร่องผิดพลาดทันที
- 4.8 วิเคราะห์การเล่นของตนเอง

5. ทักษะการแสดง ในการแสดงดนตรีสู่สายตาผู้ชมนั้น เป็นการแสดงออกด้านทักษะความสามารถในการปฏิบัติดนตรี เพื่อให้การแสดงเป็นไปได้อย่างราบรื่น ผู้แสดงต้องรู้จักวิธีในการเตรียมความพร้อมตัวเองก่อนแสดง เพื่อให้การแสดงดนตรีนั้นเป็นไปอย่างราบรื่นและความสมบูรณ์ ดังนั้นจึงต้องมีความเข้าใจองค์ประกอบในการแสดงทั้งหมด 9 ด้านดังนี้

- 5.1 มีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง
- 5.2 การฝึกซ้อมและการพักผ่อนอย่างพอเพียงก่อนการแสดง
- 5.3 มีสมาธิในการแสดง
- 5.4 การควบคุมอารมณ์ ความตื่นเต้น ความกลัว
- 5.5 การแสดงออกอย่างเต็มความสามารถโดยคำนึงถึงคุณภาพ
- 5.6 การมีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดงอย่างแท้จริง
- 5.7 ความรักในการแสดง
- 5.8 การวิเคราะห์ตนเอง
- 5.9 ความพึงพอใจในการแสดง และการให้โอกาสตนเอง

6. การประเมินตนเอง ในการปฏิบัติดนตรีผู้เรียนต้องประเมินความความสามารถของตนเองในด้านปฏิบัติและความรู้ความเข้าใจ จะทำให้เราทราบถึงคุณภาพของการปฏิบัติดนตรีได้ ซึ่งผู้บรรเลงต้องเข้าใจหัวข้อ 9 ข้อ ประกอบด้วย

- 6.1 ฟังบทเพลงที่ตนเองเล่นอย่างมีสมาธิ

- 6.2 อธิบายการเล่นของตนเองได้อย่างถูกต้อง
- 6.3 มีความรู้เรื่องการเล่นบทเพลงต่าง ๆ
- 6.4 บันทึกเสียง - วิดีทัศน์ที่ตนเองเล่น และประเมินการเล่นของตนเองโดยมี

ผู้สอนช่วยประเมิน

- 6.5 ขอมรับฝีมือตนเองโดยไม่ลำเอียง
- 6.6 วิเคราะห์สิ่งที่เด่นและบกพร่องเพื่อพัฒนาฝีมือต่อไป
- 6.7 ไม่ท้อถอยกับสิ่งที่ไม่สมหวังจากการแสดง
- 6.8 ควบคุมอารมณ์ตนเองให้ได้ โดยไม่แสดงออกถึงความดีใจหรือเสียใจ
- 6.9 ไม่หลีกเลี่ยงการประเมินตนเอง

7. การแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาทักษะ หากในการแสดงดนตรีนั้นมีข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการบรรเลง ผู้บรรเลงต้องหาข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องในการแสดงของตนเองให้ได้ แล้วนำข้อผิดพลาดในการบรรเลง มาแก้ไขปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ดังนั้นมีวิธีการ 7 ข้อ ดังนี้

- 7.1 วิเคราะห์ฝีมือของตนเองและเก็บข้อมูลอย่างละเอียด
- 7.2 หาสาเหตุของความบกพร่องและเก็บรวบรวมไว้
- 7.3 ศึกษาวิธีแก้ไข โดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ
- 7.4 ให้ความเวลาในการแก้ไขข้อบกพร่องและฝึกฝนเพื่อการพัฒนาฝีมือที่ดีขึ้น
- 7.5 พึงพอใจในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง
- 7.6 ไม่เบื่อบ่อยในการแก้ไขปรับปรุงฝีมือของตน

สุจิต ศรีงาน (2555 : 54 - 55) ได้ให้ความสำคัญของการเล่นดนตรีไว้ว่า การเล่นดนตรีเป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นทักษะด้านการปฏิบัติเป็นหลักเช่น การจัดกิจกรรมดนตรีสากล นั้น จำเป็นต้องใช้การฝึกหัดแบบทำซ้ำ ๆ บ่อยๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ ซึ่งผู้เรียนต้องมีความอดทนค่อนข้างสูง ฉะนั้นวิธีการจัดการเรียนรู้ จึงมุ่งเน้นการสร้างแรงบันดาลใจและแรงจูงใจให้มาก โดยใช้วิธีการที่หลากหลายเช่น การใช้สื่อด้านมัลติมีเดียเพื่อนำเสนอเทคนิคการฝึกหัดด้านดนตรี ทักษะการรวมวงดนตรี วิดีทัศน์การบรรเลงดนตรีในระดับสากล ชุดบทเรียนสำเร็จรูปการเรียนเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ กลุ่มมือครู และสื่อการสาธิตการสอน

มนสิการ เหล่าวานิช (2559 : 196) ได้ให้ความสำคัญของการเล่นดนตรีไว้ว่า ผู้ที่เล่นดนตรีไม่ว่าจะเป็นนักดนตรี ครูสอนดนตรีหรือนักดนตรีทุกคน ย่อมต้องมีประสบการณ์ในการแสดงดนตรี หรือการเล่นดนตรีต่อหน้าบุคคลอื่น อย่างเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของการสอบ การแข่งขัน หรือการขึ้นเวทีแสดง เพราะกิจกรรมเหล่านี้มีส่วน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาทักษะ และเป็นการตั้งเป้าหมายในแต่ละขั้นของการเรียนหรือการเล่นดนตรีที่ได้อย่างหนึ่ง

ซึ่งการแสดงดนตรีนั้นจะต้องมีการวางแผนในเรื่องการจัดเวลาเรียน การฝึกซ้อม และการเรียนรู้วิธีควบคุมร่างกายจิตใจในการบรรเลงได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทักษะปฏิบัติดนตรีของครูนั้น ต้องมีเทคนิคและวิธีการที่ผู้ปฏิบัติจะต้องศึกษาความรู้เกี่ยวกับเรื่องของเสียงดนตรี สัญลักษณ์ต่าง ๆ ทักษะการฝึกซ้อม ซึ่งขั้นตอนในการเรียนทักษะปฏิบัติดนตรีนี้ จะนำไปสู่การบรรเลงดนตรีที่ดี ผู้บรรเลงสามารถแก้ไขข้อบกพร่องในการบรรเลงดนตรีของตนเองได้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการแสดงดนตรี จึงจะสามารถแสดงดนตรีออกมาได้อย่างสมบูรณ์อันนำไปสู่การถ่ายทอดความรู้สึกที่ซาบซึ้งแก่ผู้ฟัง

2. ด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์

ทักษะดนตรีที่ผู้สอนควรเข้าใจในองค์ประกอบพื้นฐาน และการจัดการรูปแบบดนตรีโดยใช้ความสามารถนี้ในการวิเคราะห์จากการฟัง การเห็น การบรรเลง นักการศึกษาได้ให้ความหมายของสรรถนะด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

สุกรี เจริญสุข (2538 : 44 - 48) ได้กล่าวถึงประเภทของการฟังไว้ ดังนี้ ดนตรีเป็นศิลปะที่รับรู้ถึงสุนทรียรสได้ด้วยการฟัง เพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง แต่การฟังก็มีจุดประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ

1. การฟังภายนอกของดนตรีมีจุดประสงค์เพื่อความเพลิดเพลิน และการฟังเพื่อหาความหมายการฟังดนตรีเพื่อความเพลิดเพลินเป็นการฟังที่คนส่วนใหญ่นิยมฟังกัน โดยมุ่งเพื่อผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ ผู้ฟังไม่ต้องใส่ใจมากนักว่าจะเป็นดนตรีอย่างไร อาจจะเปิดฟังขณะทำงาน ทำการบ้าน อ่านหนังสือ ขณะขับรถ ขณะรับประทานอาหาร ก่อนนอน หรือเป็นเพลงที่เปิดให้ฟังตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นการฟังที่ใช้เพลงเป็นเพื่อนฟังพอด้านหู ดนตรีทำหน้าที่ประกอบเท่านั้น

สำหรับการฟังเพื่อความหมาย ประการแรกดนตรีมีความหมายในตัวเอง โดยศิลปินผู้สร้างงานสอดใส่อารมณ์เพลงที่แฝงความรู้สึกเป็นความหมายไว้ ประการที่สอง ผู้ฟังลากเข้าหา ความหมาย ใครมีประสบการณ์ □ ใด ๆ ก็พยายามดึงเข้าหาความหมายตามที่ตนประสบมา

2. การฟังภายในของดนตรีเป็นการฟังอย่างวิเคราะห์ และฟังเพื่อความไพเราะทางสุนทรียะ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ฟังต้องรู้รายละเอียดขององค์ประกอบดนตรี เช่น เสียง จังหวะ ทำนอง คำร้อง การประสานเสียง พื้นผิวของเสียง สีเสียง และคีตลักษณ์ของดนตรี แล้วนำองค์ประกอบเหล่านี้มาวิเคราะห์เป็นการฟังแบบเจาะลึกเข้าไปภายในตัวของดนตรี ต้องนำความรู้เข้ามาประกอบ สามารถให้เหตุผลได้ว่าทำไมจึงชอบหรือไม่ชอบ ความรู้จะเป็นเหตุผลควบคุมอารมณ์อีกระดับหนึ่ง

การฟังเพื่อสุนทรียรสเป็นการฟังเพื่อความงาม ฟังเพื่อความไพเราะ ต้องใช้สมาธิในการฟังบางครั้งก็ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจขึ้นอยู่กับเหตุผลของการวิเคราะห์ การฟังดนตรีทั้งภายนอก และภายในความเป็นดนตรีมีความสำคัญพอๆกัน อาศัยฟังพาและเกื้อกูลกัน ไม่มีใครที่ฟังเพียงแบบใดแบบหนึ่งเพียงอย่างเดียว การฟังแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการฟัง ความพร้อม ความพอใจ สิ่งแวดล้อมจะช่วยให้การฟังมีบรรยากาศมากยิ่งขึ้น

ชินกร ต. เทียนประเสริฐ (2551 : 21) ได้ให้ความสำคัญ ด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์ (Aural Skills and Analysis) ดังนี้ 1) ให้เข้าใจองค์ประกอบพื้นฐาน (Common Elements) และการจัดการรูปแบบดนตรีโดยใช้ความสามารถนี้ในการวิเคราะห์จากการฟัง การเห็น และจากการบรรเลง 2) มีความเข้าใจรูปแบบกระบวนการ และ โครงสร้างทางดนตรีเพียงพอที่จะใช้ในการประพันธ์เพลงงานวิชาการดนตรีวิธีการสอนและกริยาบทของประวัติศาสตร์ดนตรีเป็นไปตามเครื่องมือที่เลือกเรียน 3) มีความสามารถในการถ่ายทอดดนตรีโดยรวมประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและลีลาในบริบทที่เกี่ยวข้อง 4) มีสมรรถนะขั้นก้าวหน้าที่จะผลิตงานและวิเคราะห์งานดนตรีต่าง ๆ ในทหรณะที่เป็นตัวของตัวเอง 5) เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีทางดนตรีและรูปแบบการประพันธ์ทั้งงานจากการเลียนแบบงานดั้งเดิม รวมทั้งมีประสบการณ์การใช้เครื่องดนตรีที่ใช้ไฟฟ้าและไม่ใช้ (Acoustic and Electronic Media) และมีพื้นฐานในสุนทรียภาพและบริบททางวัฒนธรรมในงานที่นำเสนอ 6) มีความสามารถในการใช้เครื่องมือในการสร้างงานรวมทั้งทักษะการเล่นคีย์บอร์ด การใช้คำพูดและภาษาที่นำเสนอ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

ชินกร ต. เทียนประเสริฐ (2551 : 23) ได้ศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาดนตรีของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยสมาคมครูดนตรีแห่งชาติ (MENC) ได้กำหนดสมรรถนะนักเรียนดนตรีต้องมี 9 ด้าน ดังนี้ (1) ร้องเพลง (Singing) เดี่ยวและร่วมกับคนอื่นเตรียมการแสดงที่หลากหลาย (2) เล่นเครื่องดนตรี (Performance on Instruments) ทั้งเดี่ยวและร่วมกับคนอื่น มีการแสดงดนตรีหลายรูปแบบ (3) ค้นสดทำนอง (Improvising Melodies) แปรทำนอง (Variation) และเล่นคลอ ประกอบ (Accompaniments) (4) ประพันธ์และเรียบเรียงดนตรี (Composing and Arranging) (5) อ่านและบันทึกดนตรี (Reading and Notating Music) (6) ฟังวิเคราะห์และพรรณนาดนตรี (Listening, Analyzing and Describing Music) (7) วัดและประเมินผลดนตรี (Evaluating Music) (8) เข้าใจความสัมพันธ์ดนตรีและศิลปะแขนงอื่น ๆ และสาขาวิชาที่นอกเหนือจากศิลปะ (9) เข้าใจดนตรีในเรื่องของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

จิราวุฒน์ ชูยัง (2554 : 40) ได้สรุปการวิเคราะห์ดนตรี ดังนี้ 1) ครูต้องสามารถระบุและอธิบายได้ว่า ในบทเพลงนั้นสร้างขึ้นมาจากองค์ประกอบใดทางดนตรีครูดนตรีจะต้องสามารถนำเอาความรู้ทางดนตรีไปใช้ในการอธิบายถึงองค์ประกอบทางดนตรีได้ทั้งดนตรีแบบ

ได้อาโทนิค และแบบที่ไม่ใช่ได้อาโทนิค รวมทั้งดนตรีประกอบการเต้นรำ ดนตรีพื้นบ้าน ดนตรี
 ยอดนิยม เช่น ดนตรีร็อก โซล แจ๊ส ลูกทุ่ง และอาจรวมงานดนตรีบางประเภทซึ่งไม่ได้ถูกยอมรับว่า
 เป็นเสียงดนตรี 2) สามารถอภิปรายถึงวิธีการสร้างงานทางดนตรีและผลความสำเร็จของงานนัก
 ประพันธ์ในแต่ละวัฒนธรรมมีวิธีการอย่างไรในการนำเอาองค์ประกอบทางดนตรีมารวมกัน
 สร้างสรรค์เป็นผลงานและด้วยเหตุใดผลงานจึงได้รับการตอบรับจากผู้ฟัง 3) สามารถอธิบายถึง
 เสียงแบบต่าง ๆ ที่ถูกนำมาใช้ในการสร้างผลงานทางดนตรี ครูดนตรีจะต้องคุ้นเคยกับเสียงของ
 เครื่องดนตรีทั้งในรูปแบบของเครื่องดนตรีที่ใช้ในดนตรีคลาสสิก เครื่องดนตรีในวัฒนธรรมอื่น ๆ
 เสียงของเครื่องดนตรีไฟฟ้า หรือที่ถูกทำให้แปลกไปด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เสียงที่ถูก
 สังเคราะห์ขึ้น ครูดนตรีจะต้องรู้จักเสียงต่าง ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นมาด้วยการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ และ
 สามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

ฮอฟเฟอร์ (Hoffer, 2002 : 25 - 27) แบ่งประเภทของการฟังออกเป็น 3 รูปแบบ โดย
 อธิบายความสำคัญของการฟังไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

1. การฟังด้วยความรู้สึก (The Sensuous Type) การฟังลักษณะนี้อาจจะกล่าวถึง
 ความหมายว่า ฟังอย่างขวนใจ ขวนใจให้รับรู้ถึงความรู้สึก ดนตรีเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ มีผลต่อ
 การเปิดปฏิริยาทางกายภาพระหว่างดนตรีกับผู้ฟังอย่างแท้จริง เช่น ขณะที่วงดุริยางค์ (Orchestra)
 บรรเลงเพลงที่ให้อารมณ์ดีมีค่า มีความไพเราะจับใจ ผู้ฟังจะมีความรู้สึกเย็นเยือกเสียวสันหลัง หรือ
 เกิดอาการขนลุกซึ่งเป็นปฏิริยาเริ่มต้นอันหนึ่งของความรู้สึกเช่นเดียวกับการที่ผู้ฟังได้ยิน
 เสียงเพลงมาร์ช (March) ที่มีความเข้มแข็ง กล้าหาญ ก็เกิดความรู้สึกอยากแสดงกิริยาการเดินดบเท้า
 อย่างเข้มแข็งหรือเมื่อเห็นการแสดงที่มีผู้แสดงมากมายอย่างละลานตาเป็นภาพการแสดงที่น่า
 ประทับใจอย่างสุดซึ้ง ดนตรีให้อารมณ์ความรู้สึกหลากหลายและมีคุณค่า

เสียงคอร์ด (Chord) ที่ถ่ายทอดเสียงออกมาครั้งละหลาย ๆ เสียงย่อมให้
 อารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกันอย่างแน่นอน การฟังเพลงผู้ฟังก็ไม่สามารถหลุดพ้นไปจากการรับรู้
 ถึง ความรู้สึกกับอารมณ์สนุกสนาน ร่าเริง ความชื่นบาน อารมณ์โศกเศร้า พุ่มพวย ในอารมณ์ของ
 ดนตรีไปได้ อารมณ์ความรู้สึกจะไม่มีอารมณ์ตายตัว อารมณ์จะมีความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ

การฟังเป็นการใช้โสตประสาทรับรู้การเคลื่อนไหว การแสดงที่มี
 ความสัมพันธ์กับการรับรู้ของอวัยวะเสียงเป็นสื่อธรรมชาติ ดังนั้นความรู้สึกฟังพอใจ ซาบซึ้งใน
 ดนตรีจึงไม่มีความจำเป็นต้องใช้สติปัญญาหรือใช้เหตุผลพิเศษ โดยเฉพาะ ซึ่งมีได้หมายความว่า
 เป็นสิ่งที่ค่าค่า ความพึงพอใจที่แท้จริงบรรลุผลได้โดยการฟังเสียงของเครื่องดนตรีต่าง ๆ เราจะมี
 ความรู้สึกฟังพอใจซาบซึ้ง เช่น เสียงดนตรีที่บรรเลงด้วยวงดุริยางค์ (Orchestra) หรือการขับร้อง
 ประสานเสียง ที่มีผู้บรรเลงขับร้องเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ถ่ายทอดความมีอำนาจสง่างาม สร้างความ

ตื่นเด่นเร้าใจอย่างแนบแน่น เปรียบเหมือนกับเราได้มองดูความสวยงามของสีสันทึ่ปรากฏอยู่ในรูปภาพทิวทัศน์ที่งดงาม

2. การฟังอย่างลึกซึ้ง (The Expressive Type) คนตรีมีพลังที่แสดงออกมาแล้วทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกเบิกบานเหมือนกับได้รับการกระตุ้น และมีผลต่อการเรียนรู้ทางจิตวิทยา คือ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม คนตรีมีผลต่อการพัฒนาความสามารถสร้างแบบแผนแนวคิด เช่น คนตรีที่ทำให้เกิดอารมณ์เศร้าโศก แต่ไม่สามารถพรรณนาได้ว่าเพราะเหตุใดจึงทำให้เกิดความรู้สึกเช่นนี้เป็นสิ่งที่เราไม่สามารถคัดค้านได้สำหรับบุคคลทั่วไปเสียงเพียงหนึ่งเสียงไม่สามารถถ่ายทอดอารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างชัดเจน คนตรีสามารถถ่ายทอดอารมณ์ที่เป็นธรรมชาติแต่ไม่ได้กำหนดความคิด หรือจินตนาการอย่างตายตัว

คนตรีทำหน้าที่ส่งอารมณ์ ผู้ฟังก็สามารถเข้าใจความหมายของอารมณ์จากการรับสัมผัสทางอารมณ์ด้วยตัวของผู้ฟังเพลงคนตรีทำหน้าที่ สนับสนุนอารมณ์ที่แตกต่างกัน บางครั้งผู้ประพันธ์ก็ใช้เครื่องดนตรีร่วมบรรเลงไปตามความคิด หรือเล่าเหตุการณ์ คนตรีสามารถสร้างผลกระทบต่อประสบการณ์ด้านต่าง ๆ มากมายในเพลงขับร้อง คำร้องและคนตรีมีการผสมผสานกันด้วย การออกแบบคำร้อง เพื่อยกระดับของเพลงผู้ประพันธ์ต้องมีความสามารถมากในการเลือกใช้เสียง และต้องใช้สติปัญญามากในการทำความเข้าใจ เพื่อนำไปสู่การถ่ายทอดอารมณ์

3. การฟังด้วยความเข้าใจคนตรีอย่างแท้จริง (The Sheerly Musical Type) คนตรีที่แท้จริงต้องประกอบด้วยกรฟังที่สามารถบอกได้ว่าเกิดอะไรขึ้นในคนตรี โน้ตอะไรที่ใช้บรรเลงในเพลง ความเร็วเท่าไร มีอะไรที่ผสมผสานกันโน้ตต่าง ๆ ใช้เครื่องดนตรีอะไรมีช่วงกว้างของเสียงเท่าไร ประเภทของคนตรีที่บรรเลงผู้ฟังต้องฟังอย่างพิจารณา

การฟังประเภทนี้ต้องใช้ความพยายามในการฝึกฝนมากกว่าการฟังด้วยความรู้สึก (Sensuous) และการฟังอย่างลึกซึ้ง (Expressive) แต่เป็นการฟังที่ดีให้ผลตอบแทนแก่ผู้ฟังอย่างเป็นที่น่าพอใจเพราะเป็นการฟังที่ต้องเข้าใจคนตรีอย่างแท้จริง ต้องใช้ทักษะและความรู้อย่างกว้างขวาง มีความจำเป็นต้องเข้าใจความรู้สึกทางคนตรีอย่างลึกซึ้ง จึงไม่รวดเร็วนักสำหรับการฝึกฝน เรียนรู้จากหลักสูตรสุนทรียศาสตร์ทางคนตรี และความรู้จากตำราวิชาการ ต้องใช้ความมานะพยายามมากสำหรับการฟังด้วยวิธีการนี้

สมาคมครูคนตรีนานาชาติ (The National Association for Music Education.

2001 : ออนไลน์ ; อ้างถึงใน ชินกร ต. เทียนประเสริฐ. 2551 : 23) ได้กล่าวถึงมาตรฐานสำหรับการศึกษาทางคนตรี ด้านการร้องเพลงทั้งร้องเดี่ยวหรือการร้องเพลงแบบอื่น ๆ ที่มีความหลากหลายที่เป็นองค์ประกอบทางคนตรี ด้านเครื่องมืออุปกรณ์เครื่องดนตรีการแสดงเดี่ยวหรือแสดงร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายที่เป็นองค์ประกอบทางคนตรี ด้านการค้นทำนอง (Improvise) การเปลี่ยน

ทำนอง (Variations) และการประดับตกแต่งทำนอง (Accompaniments) ด้านการประพันธ์และการเรียบเรียง ด้านการอ่าน และเขียนโน้ต ด้านการฟังการวิเคราะห์และการบรรยายทางดนตรี ด้านการประเมินดนตรีและแสดงดนตรี มีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับศิลปะแขนงต่าง ๆ และมีความเข้าใจในความเกี่ยวข้องของดนตรีว่าเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

ดังนั้นจึงสรุปทักษะการฟังและการวิเคราะห์ได้ว่า ครูผู้สอนต้องสามารถระบุและอธิบายได้ว่า ในบทเพลงนั้นสร้างขึ้นมาจากองค์ประกอบใดทางดนตรี จะต้องนำเอาความรู้ทางดนตรีไปใช้ในการอธิบายถึงองค์ประกอบทางดนตรี และสามารถอภิปรายถึงวิธีการสร้างงานทางดนตรีผลความสำเร็จของงานนักประพันธ์วิธีการอย่างไร ในการนำเอาองค์ประกอบทางดนตรีมารวมกันสร้างสรรค์เป็นผลงานและด้วยเหตุใดผลงานจึงได้รับการตอบรับจากผู้ฟัง

3. ด้านการประพันธ์และคันทน

การสร้างสรรค์งานใหม่จากบทประพันธ์เดิมสร้างแนวทำนองที่แสดงถึงการดำเนินคอร์ดอย่างชัดเจน สามารถใช้วิธีการกำหนดโน้ตเป้าหมายให้เป็นโน้ตที่อยู่ในโครงสร้างคอร์ด นักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของสrodnะด้านการประพันธ์และคันทน ดังต่อไปนี้

ชินกร ต. เทียนประเสริฐ (2551 : 21) ได้ให้ความสำคัญของการประพันธ์และการคันทน (Composition and Improvisation) ดังนี้ 1) มีทักษะพื้นฐานดีพอในการสร้างงานใหม่หรือสร้างงานจากแหล่งดั้งเดิมโดยไม่ได้มีการเตรียมมาก่อน 2) มีความสามารถในการประพันธ์การคันทนหรือทั้ง 2 อย่างในระดับพื้นฐานหรือมากกว่าในการใช้ภาษาทางดนตรี เช่น การเลียนแบบ (Imitation) ลีลาดนตรีแบบต่าง ๆ การคันทนจากแนวทางที่กำหนดล่วงหน้า การสร้างสรรค์งานใหม่จากบทประพันธ์เดิม การทดลองใช้เสียงดนตรีจากแหล่งเสียงต่าง ๆ และทำการเปลี่ยนแปลงดนตรีให้เหมาะสมในหลายๆ วิธีที่ไม่ใช่แบบประเพณีปฏิบัติ (Manipulating the Common Elements in Non-traditional) 3) มีความคุ้นเคยการทำเพลงที่พร้อมออกแสดง นักศึกษาทุกคนจะต้องมีความรอบรู้ในแขนงดนตรีที่กว้างขึ้นโดยศึกษาเกี่ยวกับการเล่นแสดงเดี่ยว (Recitals) เป็นวง (Concert) อุปรากร (Opera) และการใช้ดนตรีในภาพยนตร์รวมทั้งการแสดงสาขาอื่น ๆ

จิราณัฐ ชูยัง (2554 : 39) ได้ให้ความสำคัญของการนำเสียงมาเรียบเรียงประพันธ์ ดังนี้ 1) สามารถนำเอาเสียงมาเรียบเรียง สร้างเป็นบทเพลงเพื่อที่จะสามารถแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกทางดนตรีของตนเอง 2) แสดงให้เห็นว่ามีความเข้าใจในเรื่ององค์ประกอบทางดนตรีในทั้งแง่การเล่นบทประพันธ์ตามต้นฉบับและการทำคีตปฏิภาณ การคันทน (Improvisation) ในงานประพันธ์ที่มีรูปแบบต่าง ๆ กัน 3) สามารถแยกแยะและอธิบายถึงเหตุผลส่วนตัวว่าเหตุใดจึงชอบหรือไม่ชอบงานดนตรีบทใดบทหนึ่ง มีความสามารถในการแยกแยะองค์ประกอบทางดนตรีและพรรณนาได้ว่าองค์ประกอบใดทางดนตรีใดที่ทำให้เกิดการรับรู้และ

ตอบสนองในเรื่องอารมณ์ความรู้สึกทางดนตรีและเกิดความชื่นชมในผลงานนั้น 4) สามารถบันทึกและเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงเพื่อใช้ในโรงเรียน สามารถที่จะสร้างงานทางดนตรีและดัดแปลงผลงานทางดนตรีที่มีอยู่แล้วมาใช้ในโรงเรียน โดยการสร้างและการดัดแปลงนั้นทำเพื่อความเหมาะสมกับระดับฝีมือของผู้บรรเลงสามารถสร้างงานและดัดแปลงบทเพลงที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับครูที่จะนำไปใช้สอนในโรงเรียน

จึงได้สรุป การประพันธ์และดัดแปลงไว้ 3 ประการ ดังนี้ 1) การสร้างงานใหม่หรือสร้างงานจากแหล่งดั้งเดิม โดยไม่ได้มีการเตรียมมาก่อน 2) การประพันธ์หรือดัดแปลงระดับพื้นฐานหรือมากกว่า การสร้างสรรค์งานใหม่จากบทประพันธ์เดิม และ 3) การทดลองใช้เสียงดนตรีจากแหล่งเสียงต่าง ๆ และทำการเปลี่ยนแปลงดนตรีให้เหมาะสม

4. ด้านเทคโนโลยีดนตรี

เทคโนโลยีดนตรีเป็นคำเฉพาะที่หมายถึงความก้าวหน้าของเครื่องมือสำหรับสร้างงานดนตรี โดยเฉพาะอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์และโปรแกรมประยุกต์สำหรับงานดนตรีที่นำมาช่วยงานบันทึกเสียง เล่นเพลง ช่วยการประพันธ์ดนตรีอุปกรณ์เก็บงานดนตรี อุปกรณ์ช่วยการจัดการแสดง ซึ่งทั้งหมดนั้นรวมอยู่ในหลักสูตรที่ใช้สอนในมหาวิทยาลัยและสถาบันต่าง ๆ ทั่วโลก

ชินกร ต. เทียนประเสริฐ (2551 : 25) ได้ให้ความสำคัญเทคโนโลยีทางดนตรี ที่ครูดนตรีควรมี ดังนี้ 1) มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน 2) มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงานดนตรี 3) มีทักษะในการสร้างสรรค์งานดนตรีด้วยคอมพิวเตอร์ 4) มีทักษะในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับสร้างสรรค์งานดนตรี และ 5) มีทักษะในการปฏิบัติการบันทึกเสียง

ณรุทธ์ สุทนต์ (2555 : 143 - 151) ได้สรุปไว้ว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับทุกสาขาวิชา ดังนั้นวงการดนตรีศึกษาต้องมีการศึกษาทำความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยี ทำให้การพัฒนาก้าวหน้าของศาสตร์ทางดนตรีศึกษาเป็นไปอย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำให้กระบวนการทางดนตรีเจริญก้าวหน้าไปไม่หยุดยั้งและเท่าเทียมกับศาสตร์สาขาอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ความหมายของเทคโนโลยีด้านดนตรีศึกษา หมายถึง วิทยาการเกี่ยวกับศิลปะในการนำความคิด วัสดุอุปกรณ์ หลักการ เทคนิค ความรู้ ระเบียบวิธีการ ตลอดจนผลผลิตทางวิทยาศาสตร์ทั้งในด้านสิ่งประดิษฐ์และวิธีการปฏิบัติ มาประยุกต์ใช้กับดนตรีให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการทำงาน ได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย เพื่อให้เกิดความรู้และสร้างสิ่งใหม่ ๆ กับสาระทางดนตรีศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

2. คอมพิวเตอร์กับดนตรีศึกษา การนำเอาคอมพิวเตอร์เข้ามามีส่วนในดนตรีศึกษา เพื่อเป็นการดึงดูด เป็นแรงจูงใจ ให้นักเรียนแต่ละคนสนใจในวิชาเรียนมากขึ้น เช่น

(1) การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI) เป็นการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ สามารถโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ได้ (2) การใช้เทคนิคการนำเสนอด้วยกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว แสง สี เสียง สวยงามและเหมือนจริง เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้เร็ว และสนุกกับการเรียนที่แปลกใหม่ 3) การใช้สื่อมัลติมีเดียในการสอนดนตรี ทั้ง CD VCD DVD เพราะวิชาดนตรีเป็นเรื่องเกี่ยวกับเสียง จึงควรเลือกสื่อที่มีคุณภาพดี มีเนื้อหาที่ถูกต้องเหมาะสม

3. ปัจจุบันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตได้พัฒนาเติบโตอย่างรวดเร็ว และเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียน การสอน การฝึกอบรม รวมทั้งการถ่ายทอดความรู้ เช่น การเรียนการสอนผ่านบริการเว็บเพจ (WBI, Web Based Instruction) เป็นที่นิยม และได้รับการพัฒนาปรับปรุงในรูปแบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Learning) หรือ (E - Learning) ในปัจจุบันนิยมอย่างสูง

4. โปรแกรมใช้เขียนและเรียนดนตรีส่วนใหญ่จะมีคุณสมบัติที่เป็น การเขียนโน้ต (Notation) และ การจัดลำดับดนตรี (Sequencer) ได้แก่ Finale, Sibelius, และ Encore

กวี ครอบแก้ว (2560 : ออนไลน์) กล่าวถึง นวัตกรรมสารสนเทศเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ดนตรีว่า นวัตกรรมสารสนเทศเทคโนโลยี และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ประโยชน์เกี่ยวกับงานดนตรีมี 2 ลักษณะ คือ 1) โปรแกรมการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและทฤษฎี ซึ่งประกอบด้วย โปรแกรม Music Mentor โปรแกรม The Music World of Professor Piccolo โปรแกรม Music Instruments โปรแกรม History Music : Through The Classical Period โปรแกรม Multimedia Schubert 2) โปรแกรมการประพันธ์เพลงเป็นโปรแกรมใช้ร่วมกับคอมพิวเตอร์ดนตรี โดยใช้บันทึกโน้ตเพลง ผลิตสร้างผลงานเพลงการเรียบเรียงเสียงประสานวงดนตรีมีโปรแกรม ดังนี้ โปรแกรม Cakewalk SONAR โปรแกรม Cubase SX โปรแกรม Logic Audio โปรแกรม Pro Tools โปรแกรม Sound Forge โปรแกรม Wave Lab โปรแกรม Reason โปรแกรม Giga Studio โปรแกรม Halion โปรแกรม GVOX Encore โปรแกรม Finale โปรแกรม Cubase SX3 และ โปรแกรม Sibelius

เอียเกิล (Eargle. 1990 : 26) กล่าวถึงรายละเอียดเรื่องเทคโนโลยีดนตรีว่าเป็น ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ด้านดนตรี หมายถึง ปรากฏการณ์ของเสียงในธรรมชาติที่เกิดขึ้นเป็นคลื่นในบรรยากาศที่สามารถวัดจำนวนคลื่นได้ ต่อมาพัฒนาการมาถึงการสร้างอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อควบคุมความดังของเสียง ควบคุมระดับสัญญาณเสียง การบันทึกเสียง (ไมโครโฟนและเครื่องบันทึก) การสร้างเสียงใหม่ขึ้นมาใช้งานรวมไปถึงการนำเสียงในสถานะต่าง ๆ มาใช้งานตามความต้องการของผู้ใช้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เทคโนโลยีด้านดนตรีเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เรียนดนตรีในยุคปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้เทคนิคการนำเสนอด้วยกราฟิก การใช้สื่อมัลติมีเดีย การเรียนผ่านเว็บเพจ การเรียนแบบ E - Learning การใช้โปรแกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับดนตรีก็เพื่อแบ่งเบาภาระสะดวกสบายให้ผู้สอน และเป้าหมายหลักเพื่อดึงดูดความสนใจ ทำให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนรู้ และสร้างความพึงพอใจให้ผู้เรียน จึงเรียกว่า เทคโนโลยีด้านดนตรี

สมรรถนะด้านการสอน

กระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความคิดที่จะนำความรู้ไปใช้เกิดทักษะหรือความชำนาญที่จะแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจำเป็นต้องจัดให้เหมาะสมในเชิงหลักสูตรของแต่ละระดับการศึกษา นักการศึกษาได้ให้ความหมายของสมรรถนะครู ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรดนตรีในโรงเรียน

วิสาร สุทธิสว่าง (2551 : 22 - 23) ได้กล่าวถึง หลักสูตรดนตรีในโรงเรียนสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ 1) วิชาดนตรีพื้นฐานทั่วไป (General Music Education) และ 2) วิชาเลือกทางดนตรี โดย ทั้ง 2 ประเภท มีจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน คือ

1. วิชาดนตรีพื้นฐานทั่วไป (General Music Education) หรือในบางครั้งมักถูกเรียกว่าวิชาไม่เน้นการปฏิบัติ (Non Performing) โดยมีจุดประสงค์วิชาดังนี้นักเรียนทุกคนได้เรียนเป็นความรู้พื้นฐานทางดนตรีสำหรับนักเรียนทุกคน เนื้อหาของรายวิชานี้เน้นความกว้าง (Broad) ให้นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งด้านสติปัญญา ทักษะปฏิบัติมุ่งเน้นการเกิดเจตคติที่ดีการจัดเนื้อหาบังคับกับให้นักเรียนได้เรียนในช่วงประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่เน้นในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. วิชาเลือกทางดนตรีมีจุดประสงค์ดังนี้ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนที่ พบว่าตนเองมีความสนใจมีความสามารถทางดนตรี โดยปกติแล้ว กลุ่มวิชาเลือกนิยมให้นักเรียนเลือกในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งในการเปิดวิชาเลือกในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้นช่วยให้นักเรียนได้สำรวจตนเองว่าความชอบความถนัดทางดนตรีของตนเองแท้จริงแล้วเป็นความถนัดทางด้านใดอาจแบ่งย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มวิชาเลือกดนตรีปฏิบัติ สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มด้านการขับร้อง ประสานเสียง (Choral Music) และกลุ่มด้านดนตรีบรรเลง (Instrumental Music) ซึ่งวงดนตรีแบ่งเป็น 1) วงแบนด์ (Band) และ 2) วงออร์เคสตรา (Orchestra)

2.2 กลุ่มวิชาภูมิการดนตรี (Musicianship Course) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มทฤษฎี (Theory) และการประพันธ์ (Composition) กลุ่มวิชานี้เปิดให้กับนักเรียนที่ค้นพบว่าตนเองมีความถนัดในด้านการประพันธ์เพลงและต้องการที่จะเรียนทฤษฎีดนตรี

2.3 กลุ่มวิชาความรู้ความเข้าใจ ประวัติคนตรี ความชื่นชมทางคนตรี กลุ่มนี้เป็นวิชาที่ไม่เน้นการปฏิบัติคนตรีแต่จัดให้กับนักเรียนที่มีความชื่นชอบคนตรีและต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับคนตรี

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หลักสูตรคนตรีใน โรงเรียนนั้น มี 2 ประเภท คือ 1) วิชาคนตรีพื้นฐาน ทั่ว ๆ ไปที่ทางกระทรวงศึกษาธิการกำหนดขึ้นมา โดยมีจุดประสงค์วิชาที่นักเรียนทุกคนได้เรียน เป็นความรู้พื้นฐานทางคนตรีสำหรับนักเรียนทุกคน เนื้อหาของรายวิชาเน้นความกว้าง 2) วิชาเลือก เสรีคนตรีที่ทางหลักสูตร โรงเรียนกำหนดขึ้นมาโดยครูผู้สอน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของ ผู้เรียนที่พบว่าตนเองมีความสนใจมีความสามารถทางคนตรี

2. การจัดการเรียนรู้ด้านคนตรี

การจัดการเรียนรู้ด้านคนตรี ไม่ว่าจะสอนให้ผู้เรียนได้รับความรู้หรือฝึกปฏิบัติ จนเกิดทักษะครูผู้สอน ควรมีความรู้ในเรื่องต่อไปนี้

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้านคนตรี การจัดการเรียนรู้คนตรีทุกทักษะ ย่อมมีหลักการที่ผู้สอนยึดเป็นแนวปฏิบัติ การศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทำให้การสอนคนตรี มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะผู้สอนจะมีความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและสามารถ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับผู้เรียนมากขึ้นในทางจิตวิทยาได้แบ่ง ทฤษฎีการเรียนรู้ ออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญาสังคม และทฤษฎีการเรียนรู้ กลุ่มมานุษยนิยม

ฌูร์ژ สุกทิจิตต์ (2541 : 81 - 92) ได้สรุปไว้ว่า การสอนคนตรี ไม่ว่าจะสอนอย่างไร ย่อมมีหลักการในการสอนเป็นแนวปฏิบัติ การศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ย่อมช่วยให้การสอนคนตรี มี ประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการศึกษาเรื่องทฤษฎีการเรียนรู้ควรเลือกใช้ตามความเหมาะสมของผู้เรียน ด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สำคัญมี 4 ทฤษฎี นอกจากนี้ควรกล่าวถึงแนวคิดเรื่องการรับรู้ของบรูเนอร์ (Bruner) ด้วย เพราะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนคนตรีด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้มีดังนี้ คือ

1. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) เชื่อว่า การเรียนรู้ เกิดขึ้นในการวางเงื่อนไข โดยมีการใช้การเสริมแรง การให้รางวัล และการลงโทษอันเป็นตัว กำหนดให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการออกมา นักจิตวิทยาที่สำคัญ คือ พาฟลอฟ วัตสัน สกินเนอร์ ในการเรียนการสอนคนตรีสิ่งที่ได้จากทฤษฎีพฤติกรรมนิยม คือ ครูควรใช้การเสริมแรง เมื่อผู้เรียนปฏิบัติตามสิ่งที่ผู้สอนมุ่งหวังได้ ในการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล ถ้าบทเรียนยากเกินไปแม้จะพยายามใช้การเสริมแรงอย่างไร ก็ไม่สามารถเรียนรู้สิ่งนั้น ๆ ได้ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติตามสิ่งนั้นได้ควรให้ฝึกฝนเสมอ ๆ เพื่อกันการลืม พยายามให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้ตอบสนองหลาย ๆ รูปแบบ การนำทฤษฎีเหล่านี้มาใช้ในการเรียนการสอนคนตรีได้ คือ

(1) การสอนในเรื่อง จังหวะ ควรเริ่มจากจังหวะที่ง่ายก่อนแล้วค่อยไปหาความยาก (2) ในเรื่อง อัตราจังหวะ ควรสอนจากอัตราจังหวะ 4/4 ก่อนเพราะอัตราจังหวะที่ง่าย และ (3) ในการเรียนร้อง หรือเล่น ควรให้คนที่ปฏิบัติได้ คือ ออกมาแสดงแล้วผู้สอนให้การเสริมแรงดีกว่า ให้คนที่ทำไม่ถูกต้อง ออกมาแสดงแล้วบอกวาสั่งนี้ไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นการลงโทษทำให้อับอาย และมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาดนตรี

2. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism) ปัญญานิยม (Cognitivism) พัฒนามาจากจิตวิทยาทฤษฎีกลุ่มเกสตัลต์ (Gestalt Psychology) โดยมีนักจิตวิทยาที่สำคัญ คือ บรูเนอร์ (Jerome S. Bruner. 1995) กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การรับรู้ (Perception) และการหยั่งเห็น (Insight) เนื่องจากมนุษย์มีความคิด การเรียนรู้จึงเกิดจากภาพรวมก่อนที่จะรับรู้ในส่วนย่อย และ การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม คือ (1) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีโอกาสรับรู้สิ่งนั้นอย่างเด่นชัด เนื่องจากแต่ละคนมีประสบการณ์เดิมต่างกัน ดังนั้นผู้เรียนกับผู้สอนต้องมีความเข้าใจตรงกัน (2) การเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ได้จากประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ของผู้เรียน ดังนั้น ครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงประสบการณ์เดิมเพื่อให้ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ (3) การเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่องสัมพันธ์ เพื่อใช้ประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่ที่จะเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้ การนำเอาทฤษฎีกลุ่มปัญญานิยมมาใช้ในการเรียนการสอนดนตรี คือ (1) การสอนเรื่อง ลักษณะของบันไดเสียงไมเนอร์ ควรหาเพลงต่าง ๆ ที่ใช้บันไดเสียงไมเนอร์มาให้ผู้เรียนร้องหรือฟัง เพื่อจะได้รับรู้บันไดเสียงไมเนอร์ได้อย่างเด่นชัด หรืออาจเทียบกับบันไดเสียงเมเจอร์บ้าง เพื่อเทียบความแตกต่าง แต่ไม่ควรเน้นบันไดเสียงเมเจอร์ (2) การสอนเรื่อง อัตราจังหวะ 6/8 ควรทบทวนความรู้เดิม เช่น อัตราจังหวะ 2/4 โน้ตประจูด ตัวเข็บดหนึ่งชั้น เป็นต้น เพราะเป็นความรู้เดิมที่จะนำไปสู่ความเข้าใจเรื่องจังหวะ (3) การเรียนรู้อัตราจังหวะเพลงไทย ควรเริ่มจากการฟังเสียงฉิ่งให้เป็นเสียงก่อน เพราะฉิ่งเป็นเครื่องดนตรีหลักในการกำหนดจังหวะในเพลงไทย

3. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) กลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม โดยกล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบกายของมนุษย์ โดยทั้งมนุษย์และสิ่งแวดล้อมย่อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน ดังนั้น การเรียนรู้เกิดขึ้น โดยการสังเกต หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ นักจิตวิทยาที่สำคัญ คือ บันดูรา (Albert Bandura) การนำเอาทฤษฎีกลุ่มปัญญาสังคมมาใช้ในการเรียนการสอนดนตรี คือ การนำมาใช้ในการสอนทักษะ เนื่องจากการเรียนรู้ทักษะจำเป็นต้องเรียนรู้จากตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน ดังนั้น ครูต้องวางแผนการสอนอย่างดี การแสดงต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ถูกต้อง เพื่อนักเรียนสามารถสังเกต รับรู้

ในสิ่งที่ดีและถูกต้อง นอกจากนี้ต้องมีการอธิบายที่แจ่มแจ้งเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงขั้นตอนต่าง ๆ อย่างถ่องแท้ แจ่มแจ้ง และต้องมีการเสริมแรงให้ถูกเวลา เพื่อสร้างแรงจูงใจในการรับรู้และผู้เรียนสามารถเลียนแบบได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เช่น (1) ในการสอนทักษะ เช่น คุบบรรเลงกีตาร์ฟังแล้วอธิบายหลักการบรรเลงในเรื่องต่าง ๆ เช่น เทคนิคการบรรเลงเป็นอย่างไร ใช้รูปแบบไหน เป็นต้น (2) ในการเรียนวรรณคดีดนตรี ให้ผู้ชมวีดิทัศน์การแสดงโอเปร่า แล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอภิปรายว่าเป็นอย่างไร

4. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมานุษยนิยม (Humanism) กลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับความรู้สึกรู้สึกของผู้เรียนในการเรียนรู้มากที่สุด โดยกล่าวว่า นักเรียนที่จะเรียนรู้ได้ดีต้องมีส่วนในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถเลือกเรียนสิ่งต่าง ๆ ได้ตามความสนใจ ไม่มีการบังคับการควบคุม ในการเรียนรู้ มีอิสระในการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการได้อย่างกว้างไกล และมีส่วนในการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนผู้สอนเป็นเพียงผู้ช่วยเอื้อ (Facilitator) เช่น เป็นผู้สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้การเรียนมีความหมายน่าสนใจ ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างสนุกสนานไม่เคร่งเครียด นักจิตวิทยาที่สำคัญ คือ มาสโลว์ (Abraham H. Maslow) โรเจอร์ (Carl Roger) และคอมบส์ (Arthur Combs) การนำเอาทฤษฎีกลุ่มมานุษยนิยมมาใช้ในการเรียนการสอนดนตรี คือ ครูให้อิสระในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นตัวของตัวเอง ใช้จินตนาการสร้างสรรค์งานดนตรีตามแนวคิดของตัวเอง มีหลักในการประเมินผลการปฏิบัติทักษะดนตรีด้วยตนเองอย่างถูกต้อง ยุติธรรมไม่เข้าข้างตนเอง เช่น (1) ในการสอนทักษะดนตรี (กีตาร์) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเพลงที่จะเรียนด้วยตนเอง โดยมีข้อตกลงร่วมกันถึงความยากง่ายของบทเพลง วิเคราะห์เพลงร่วมกัน และหาแนวทางในการเล่นให้ไพเราะ (2) ในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง และให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาและคอยแนะนำแหล่งค้นคว้า เมื่อนำเสนอในชั้นเรียน ทุกคนร่วมกันประเมินผล (3) การสอนประพันธ์เพลง ครูกำหนดเกณฑ์การประพันธ์ ให้ข้อมูลต่าง ๆ และให้นักเรียนประพันธ์เพลงด้วยตนเองตามจินตนาการ และนำเสนอโดยร่วมกันอภิปรายผล

2.2 หลักการสอนดนตรี การเรียนการสอนดนตรี ถ้าผู้สอนรู้หลักการสอนดนตรี ที่ถูกต้องและหลากหลายวิธี จะทำให้การสอนดนตรีมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียนดังต่อไปนี้

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2555 : 221 - 229) ได้สรุปไว้ว่า ในปัจจุบันการเรียนการสอนดนตรี ทั่วโลกให้ความสนใจกับวิธีการสอนดนตรี 3 รูปแบบ คือ 1) หลักการสอนดนตรีแบบออร์ฟ (Orff - Schulwerk) 2) หลักการสอนดนตรีของโคได (Kodaly Method) และ 3) หลักการสอนดนตรีของคาลโครซ (Emile Jaques - Dalcroze) ซึ่งในทุกวิธีจะมุ่งไปสู่การให้ประสบการณ์แก่

ผู้เรียน โดยการพัฒนาแนวคิดและทักษะดนตรีอย่างมีระบบ วิธีการสอนทั้ง 3 แบบนี้ จะช่วยให้ผู้สอนนั้นมีหลักการและจิตวิทยา ในการสอนดนตรีที่ดีขึ้น

1. หลักการสอนดนตรีแบบออร์ฟ (Orff - Schulwerk) คาร์ล ออร์ฟ เขาได้วางรากฐานในการสอนดนตรีว่า ดนตรี (Music) การเคลื่อนไหว (Movement) และการพูด (Speech) เป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ ทั้งสามรวมกันเป็นเอกภาพ (Unity) ซึ่งออร์ฟ เรียกว่า ดนตรีเบื้องต้น (Elemental Music) เพราะเขาสังเกตว่าการแสดงออกของเด็กทางดนตรีที่ไม่มีกฎเกณฑ์บังคับ เด็กจะแสดงออกทางดนตรี การเคลื่อนไหว และภาษาพูดไปพร้อมกัน เช่น เด็กที่กำลังเดินรำจะร้องไปด้วย ดังนั้น การศึกษาดนตรีควรเริ่มด้วยความรู้ที่ง่าย ๆ เพลงง่าย ๆ และออร์ฟได้วางแผนการศึกษาเป็นขั้น ๆ ต่อเนื่องกัน แผนการสอนที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เรียกว่า Schulwerk ควรเริ่มต้นใช้กับเด็กวัยต้น ๆ (Early Childhood) และควรใช้ประสบการณ์ของตัวเองของเด็กเองเป็นอุปกรณ์การสอนดนตรี เช่น ให้เด็กเรียกชื่อตัวเองหรือของเพื่อนเป็นจังหวะ เป็นทำนองต่อมาก็อ่านและเขียนจังหวะนั้น โดยใช้สัญลักษณ์แทนจังหวะ เด็กจะเรียนช่วงทำนอง (Melodic Intervals) และแบบแผนจังหวะ (Rhythmic Pattern) ด้วยการร้อง ท่อง เคลื่อนไหว เด็กจะใช้เครื่องดนตรีตั้งแต่คาบแรกที่เรียน ด้วยการใช้น้องสั้น ๆ (Simple Motive) ท่องมันซ้ำๆ และแต่งเพลงใหม่จากเพลงเก่า ออร์ฟมีความเห็นเหมือนดัลโครซ หลายประการ แต่ประการที่สำคัญที่สุด คือ การใช้จังหวะ ดังนั้น การเริ่มต้นของการศึกษาดนตรีของออร์ฟเริ่มต้นด้วยจังหวะ (Rhythm is the strongest of the elements of music) เนื่องจากจังหวะเป็นส่วนประกอบสำคัญอยู่ในคำพูด การเคลื่อนไหว และในดนตรี จึงนำไปสู่เครื่องดนตรีชนิดพิเศษ ได้แก่ เครื่องตี ระนาดออร์ฟ ปรัชญาของออร์ฟและดัลโครซ (Jaques - Dalcroze. 1865 - 1950) เขาเห็นว่า การเรียนเปียโน ไวโอลิน หรือเครื่องดนตรีระดับมาตรฐานอื่น ๆ ควรจะมาหลังพัฒนาการของทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ 1) การฟัง 2) การจดจำขั้นคู่ของทำนอง และ 3) การจดจำและการปฏิบัติตามแบบแผนของจังหวะ (Rhythmic Patterns)

หลักการสอนของออร์ฟ การสร้างสรรค์ (Creativity) ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด หลักสูตรนี้เปิดโอกาสให้มีการสร้างสรรค์ต่อเนื่องหลายรูปแบบ เช่น เด็กจะสำรวจเสียงของคำพูด ทำนองเพลง และเสียงเครื่องดนตรี เป็นการแต่งเพลงเอง มีบทขึ้นต้น บทจบ และใช้ดนตรีประกอบกิจกรรมเหล่านี้เหมือนกับการเล่นเกมประกอบดนตรี ครูจะต้องช่วยนักเรียนในการจดโน้ต ที่เด็กแต่งขึ้น วิเคราะห์และปรับปรุงเพลงนั้น แผนการศึกษาของออร์ฟ กล่าวถึง ลักษณะของครูดนตรีที่ดีนั้นต้องเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักผ่อนปรน และมีใจกว้างที่จะยอมรับความคิดใหม่ ๆ และครูต้องสามารถที่จะสนับสนุนลักษณะที่มีอยู่ในระบบและในตัวครูเหล่านี้ให้พอกพูนในตัวนักเรียน ดังนั้นจึงได้สรุปหลักการสอนดนตรีของออร์ฟนั้น รากฐานที่สำคัญในการสอนดนตรีของออร์ฟ คือ ดนตรี การเคลื่อนไหว และการพูด การสอนดนตรีในวัยเด็กเริ่มต้นนั้นควรเริ่มจาก

เพลงง่าย ๆ ความรู้ง่าย ๆ สิ่งที่สำคัญที่สุดที่มีต่อผลงานออร์ฟมาก คือ ความคิดเรื่องจังหวะ และสิ่งที่สำคัญที่สุดในหลักสูตรของออร์ฟ คือ การสร้างสรรค์ (Creativity) ดังนั้น ระบบการสอนของออร์ฟ สิ่งที่สำคัญ ได้แก่ ดนตรี การเคลื่อนไหว การพูด จังหวะ และการสร้างสรรค์

2. หลักการสอนดนตรีของโคได (Kodaly Method) โคได เป็นที่รู้จักแพร่หลายในวงการดนตรีด้วยความเด่น 3 ด้าน คือ 1) นักประพันธ์เพลง (Composor) 2) นักค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ดนตรี (Musicologist) และ 3) ครูสอนดนตรี (Music Education) เขาเชื่อว่า การเรียนดนตรีเป็นไปได้สำหรับเด็กทุก ๆ คน และเขาเชื่ออีกว่า วิธีการสอนที่ดีจะสามารถทำให้เด็กได้พื้นฐานและทักษะของการสื่อสารด้วยดนตรี (Music Communication) เหมือนกับการที่เด็กมีทักษะของการสื่อสารด้วยภาษาพูด

เป้าหมายหลักในระบบการสอนดนตรีของโคได คือ คนทุกคนในประเทศยังกริสามารถอ่านโน้ตและเขียนโน้ตเพลงได้ เพราะการอ่านและเขียนโน้ตเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนศิลปะดนตรีทุกประเภทไม่ว่าจะเป็น ประวัติศาสตร์ดนตรี การวิเคราะห์เพลง การแต่งเพลง หรือการปฏิบัติดนตรี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โคไดจึงจัดให้มีการฝึกหัดร้องโน้ตแบบ ซอล - ฟา (Sol - Fa Teaching) ขึ้นในโรงเรียนของรัฐทั่ว ๆ ไป โคไดสนับสนุนอย่างแข็งขันในการปลูกฝังรสนิยมทางดนตรี เพราะเขาเชื่อว่า เป้าหมายที่สำคัญของการศึกษาดนตรี คือ การพัฒนาความรู้สึกซาบซึ้งในความงดงาม (Aesthetic Sensitivity) ต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็กเล็กเพราะเด็กจะเริ่มรู้สึกกับความงดงามของดนตรีเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น

ดังนั้นจึงได้สรุป หลักการสอนดนตรีของโคได คือ การเรียนดนตรีนั้นเป็นไปได้สำหรับเด็กเล็กทุกคน เพราะการสื่อสารด้วยดนตรีทำให้เด็กเกิดพื้นฐานและทักษะทางดนตรี จนสามารถพัฒนามาเป็นอ่านโน้ตและเขียนโน้ตได้ตามลำดับ และพัฒนาความรู้สึกซาบซึ้งในความงดงามของดนตรีต่อไป

3. หลักการสอนดนตรีของดาลโครซ (Emile Jaques - Dalcroze) ดาลโครซเป็นผู้บุกเบิกเรื่องการเคลื่อนไหวกับดนตรี (Movement And Music) เขาพบว่า ร่างกายเป็นเครื่องตอบสนองต่ออารมณ์ดนตรีได้ดีที่สุด วิธีการของ ดาลโครซ เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของดนตรีใน 3 ลักษณะ คือ (1) ยูริธึมิก (Eurhythmic) หรือการเคลื่อนไหวตามจังหวะซึ่งเป็นหลักในการสอนของดาลโครซ คือ เริ่มด้วยการสอนให้เด็กเคลื่อนไหวตามโน้ตตัวดำไม่ว่าจะเป็นการเดิน หรือเคลื่อนตามโน้ตเข้บตีหนึ่งชั้นด้วยการวิ่ง การสอนยูริธึมิก (Eurhythmic) ควรคิดเกมที่เกี่ยวกับจังหวะ ขึ้นมามาก ๆ ด้วย เช่น การคิดท่าใหม่ การทำซ้ำ และการดัดแปลงแบบแผนการเคลื่อนไหว ต้องเป็นเพลงง่าย ๆ ควรจัดให้เด็กได้พัฒนาการเคลื่อนไหวเป็นขั้นตอนตามวัย แต่จะเน้นการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่วอ่อนไหว (2) ซอลเฟจ (Solfege) คือ การร้องโน้ตด้วยพยัญคำต่าง ๆ เป็นส่วนสำคัญ

ช่วยให้เด็กได้รู้สึกถึงระดับเสียงต่าง ๆ คาลโครซใช้ระบบ โดคงที่ (Fixed - Do) ในการร้องซอลเฟจ ด้วยการฝึกอย่างนี้เด็กจะเรียนรู้ถึงการฟังเสียงประสาน การอ่านโน้ต และการสร้างสรรค์ทางดนตรี

(3) อิมโพรไวเซชัน (Improvisation) คือ การสร้างสรรค์ทางดนตรีแต่งทำนองร้องขึ้นมาใหม่ เช่น การแต่งเพลง ผู้เรียนในระดับอนุบาลหรือประถมต้นจะได้รับการพัฒนาการสร้างสรรค์ทางด้านจังหวะ

ดังนั้นจึงได้สรุป หลักการสอนดนตรีของคาลโครซ มี 3 ลักษณะใหญ่ คือ 1) ยูริธมิค การเคลื่อนไหวตามจังหวะ 2) ซอลเฟจ การร้องโน้ตด้วยพยางค์ต่าง ๆ 3) อิมโพรไวเซชัน การสร้างสรรค์ทางดนตรี ทั้ง 3 ลักษณะนี้จะผสมผสานกันอย่างเหมาะสมและนิยมมากในปัจจุบัน

4. หลักการสอนดนตรีของชูซุกิ (Shimi'chi Suzuki) ชูซุกิ เชื่อว่าความสามารถที่เรียกว่า เก่งหรืออัจฉริยะ ไม่ได้มีติดตัวมาแต่กำเนิด ทุกคนเกิดมามีทุกสิ่งทุกอย่างเท่ากันหมด คือ ไม่มีอะไร ต้องอาศัยการเรียนรู้ การเลี้ยงดู อบรม บ่มสอนและการพัฒนา เพื่อให้เด็กเป็นอย่างที่พ่อแม่ต้องการการเรียนรู้ของเด็กเหมือนกับ การเรียนรู้ภาษาจากแม่ กระบวนการสอนนี้ ชูซุกิ ตั้งชื่อว่า การศึกษาของคนเก่ง (Talent Education) ดังนั้นเขาจึงเชื่อว่า เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้และเป็นคนเก่งได้ แต่อย่าทอดทิ้งให้เด็กเติบโตเอง โดยที่ไม่ได้อบรมเลี้ยงดู การจัดการเรียนการสอนแนวชูซุกิ จึงมีหลักการดังนี้ (1) จัดการเรียนการสอนต้องคำนึงว่าเด็กสามารถเรียนรู้ภาษาของตนเองได้ดี โดยไม่ต้องสั่งสอนอย่างเป็นระบบ (2) สภาพแวดล้อมที่ดีช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดีขึ้น (3) เวลาที่เรียน ความถี่ในการฝึกฝน การจัดสภาพแวดล้อมทางดนตรีให้เด็กเป็นสิ่งสำคัญมาก (4) ความสามารถที่เรียกว่า เก่งหรืออัจฉริยะ ไม่ได้มีติดตัวมาแต่กำเนิด ต้องอาศัยการเรียนรู้ การเลี้ยงดู อบรม บ่มสอน และการพัฒนา เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้และเป็นคนเก่งได้ แต่อย่าทอดทิ้งให้เด็กเติบโตเอง (5) การเรียนรู้โดยการฟังเป็นสิ่งจำเป็น การฟังเสียงดนตรีเพื่อน ๆ จะทำให้การตอบสนองดีขึ้นไปด้วย (6) การพัฒนาความสามารถของมนุษย์ให้ดีขึ้นสามารถทำได้โดยการฝึกฝน

ดังนั้นจึงได้สรุปหลักการสอนดนตรีของชูซุกิ ครูต้องจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และต้องเชื่อว่าเด็กทุก ๆ คนสามารถเรียนรู้ได้ มีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียน โดยในการเรียนดนตรีมีครู ผู้ปกครอง เป็นแบบอย่างที่ดีและให้คำแนะนำที่เหมาะสม

จึงได้สรุปหลักการสอนดนตรีทั้ง 4 แบบ มีจุดมุ่งเน้นที่แตกต่างกันออกไปตามแนวคิดของผู้คิดค้น วิธีการของคาลโครซ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสดงออกและมีประสบการณ์ทางดนตรี โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวเป็นสื่อในการเรียนรู้ดนตรี วิธีการของคาร์ล ออร์ฟ มุ่งเน้นกระบวนการคิดสร้างสรรค์ การอิมโพรไวเซชัน และการเล่นเครื่องประกอบจังหวะ เป็นสื่อในการเรียนรู้ดนตรี

วิธีการของโคคาย มุ่งพัฒนาความรู้ทางดนตรีโดยทั่ว ๆ ไป โดยใช้กิจกรรมร้องเพลงเป็นหลัก และวิธีการของชูชุกิ เขาเชื่อว่า เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้และเป็นคนเก่งได้ แต่อย่าทอดทิ้งให้เด็กเติบโตเอง โดยที่ไม่ได้อบรมเลี้ยงดู จากหลักการและวิธีการทั้งสามที่แตกต่างกันนี้จะเห็นได้ว่า ผู้ที่จะนำวิธีการเหล่านี้ไปใช้ควรคำนึงจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน รวมทั้งบริบทที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนดนตรีประสบผลสำเร็จสูงสุดตามที่คาดหวังไว้

2.3 การเรียนการสอนดนตรี วิชาดนตรีในโรงเรียน ในประเทศทางตะวันตกได้ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรีมาเป็นเวลายาวนาน ในการหาเหตุผลว่าทำไมต้องสอนวิชาดนตรีในโรงเรียนนั้น มีเหตุผลสำคัญว่าถึงแม้มนุษย์ไม่เรียนดนตรีก็ไม่ตายแต่คุณค่าของชีวิตบางอย่างจะขาดไปความสุขที่หายไปจากชีวิตและจะเป็นชีวิตที่ไม่มีความสุขสมบูรณ์ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการที่จะต้องสอนดนตรีในโรงเรียนแล้วจะต้องสอนอะไรในวิชาดนตรี ณรุทซ์ สุททจิตต์ (2555 : 85) ได้สรุปไว้ว่า สาระดนตรีประกอบด้วยเนื้อหาดนตรีและทักษะดนตรีและ องค์ประกอบดนตรีแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ด้านพื้นฐาน ได้แก่ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปพรรณ รูปแบบ อีกส่วนด้านองค์ประกอบ ได้แก่ อัตราจังหวะ ดัง - เบา สีสัมผัส ซึ่งสอดคล้องกับ ณรุทซ์ สุททจิตต์ (2541 : 1 - 10) ได้พัฒนาแนวคิดของ เบอร์กตอน บอร์ดแมน สตาร์ก และมิลเลอร์ สาระสำคัญของสาระดนตรีประกอบไปด้วยสาระต่าง ๆ ดังนี้

1. การเรียนการสอนด้านเนื้อหาและทักษะ

1.1 เนื้อหาดนตรี (Music Content) หมายถึง องค์ความรู้ทางด้านดนตรีในบางครั้งอาจถูก เรียกว่า ภูมิรู้ทางดนตรี (Musicianship) หรือความรู้ทางดนตรี (Music Knowledge) เนื้อหาสาระทางดนตรีมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากนอกจากจะเป็นเนื้อดนตรีแล้ว สาระทางดนตรีจะถูกใช้ป็นเครื่องมือสำหรับผู้เรียนในการแสวงหาประสบการณ์ สนุกสนาน พลุดิกรรรมให้ ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ชื่นชม ซาบซึ้ง เห็นคุณค่า ในการที่จะให้ผู้เรียนบรรลุได้ต้องใช้เนื้อหาสาระทางดนตรีเท่านั้นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดังกล่าวให้เกิดขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบดนตรี และวรรณคดีดนตรี

1.1.1 องค์ประกอบดนตรี (Music Element) คือ พื้นฐานโครงสร้างของดนตรี ประกอบด้วย จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปพรรณ สีสัมผัส ลักษณะของเสียง รูปแบบ

1.1.1.1 จังหวะ (Rhythm) คือ การจัดเรียงของเสียงหรือความเงียบ ซึ่งมีความสั้นยาวต่าง ๆ กัน เช่น จังหวะตบ อัตราจังหวะ รูปแบบจังหวะ ความเร็วจังหวะ ลักษณะจังหวะอื่น ๆ

1.1.1.2 ทำนอง (Melody) คือ การจัดเรียงของระดับเสียงซึ่งมีความสั้น ยาว กำหนดโดยจังหวะของทำนอง เช่น โหมทึฟ หรือ ประโยค

1.1.1.3 เสียงประสาน (Harmony) คือ ความสัมพันธ์ของระดับเสียงตามแนวตั้งทำให้เกิดคอร์ดซึ่งสัมพันธ์กับทำนอง

1.1.1.4 รูปพรรณ (Texture) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงประสานซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางตั้งและทำนองก่อให้เกิดรูปพรรณทางดนตรี

1.1.1.5 สีสัน (Tone Color) คือ คุณลักษณะของแหล่งกำเนิดเสียงที่ต่างกัน ทำให้เกิดคุณภาพเสียงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะแตกต่างกันออกไป ได้แก่ เสียงมนุษย์และเสียงเครื่องดนตรี

1.1.1.6 ลักษณะของเสียง (Characteristic of Sound) คือ คุณลักษณะของเสียงที่มนุษย์และเครื่องดนตรีประดิษฐ์ขึ้นเพื่อถ่ายทอดความดังและความรู้สึกในการสื่ออารมณ์และการแสดงออก

1.1.1.7 รูปแบบ (Form) คือ การสร้างสรรค์บทเพลง ประกอบด้วย ทำนองหลัก ประโยค การซ้ำทวน - การเปลี่ยนไป

1.1.2 วรรณคดีดนตรี ประกอบด้วย บทเพลงและประวัติดนตรี

1.2.1.1 บทเพลง คือ องค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของบทเพลงใน ทุกแง่มุม ได้แก่ ผู้ประพันธ์เพลง ประวัติ รูปแบบ และรูปลักษณะ

1.2.1.2 ประวัติดนตรี คือ องค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของประวัติ ดนตรีในยุคต่าง ๆ ได้แก่ ประวัติบทเพลง และประวัติผู้ประพันธ์เพลง

1.2 ทักษะดนตรี (Music Skill) หมายถึง การปฏิบัติหรือการแสดงออกทาง ดนตรีจากผลของการเรียนรู้ ความเข้าใจ และการฝึกฝน แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ การฟัง การร้อง การเคลื่อนไหว การเล่น การสร้างสรรค์ และการอ่าน

1.2.1 การฟัง (Listening) คือ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ด้วยหูในเชิง ดนตรี รับรู้เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การฟังเพื่อเนื้อหาดนตรีและการฟัง เพื่อความซาบซึ้งในดนตรี

1.2.2 การร้อง (Singing) คือ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และ การแสดงออกในเชิงทักษะปฏิบัติขับร้อง เพื่อถ่ายทอดบทเพลงนั้น ๆ ได้อย่างมีแบบแผนและ ไพเราะ

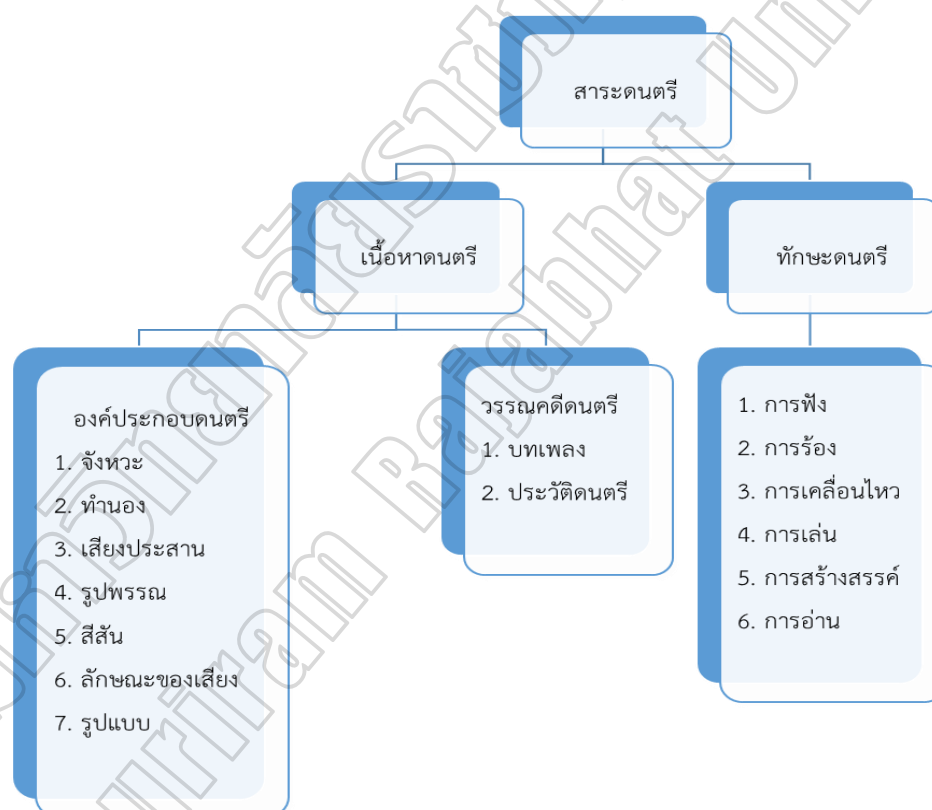
1.2.3 การเคลื่อนไหว (Moving) คือ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และ การแสดงออกเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว แบ่งเป็น 2 ประเภท การเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อดนตรี และการเคลื่อนไหวเพื่อการปฏิบัติทักษะดนตรี

1.2.4 การเล่น (Playing) คือ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการแสดงออกในเชิงทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีในด้านเทคนิคต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดบทเพลงนั้น ๆ ได้อย่างมีแบบแผนและไพเราะ

1.2.5 การสร้างสรรค์ (Creating) คือ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการแสดงออกในเชิงทักษะปฏิบัติ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การสร้างสรรค์ในเชิงการเรียนรู้ดนตรี และการประพันธ์เพลง

1.2.6 การอ่าน (Reading) คือ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการแสดงออกในเชิงทักษะการอ่านโน้ตดนตรี รวมทั้งการเขียนการสื่อสารภาษาดนตรี

สาระดนตรีที่กล่าวมาทั้งหมดนี้สามารถแสดง เป็นแผนภาพ ดังภาพประกอบ 2.1

ภาพประกอบ 2.1 โครงสร้างสาระดนตรี

ที่มา : อนุรักษ์ สุทธิจิตต์ (2555 : 93)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การสอนดนตรีนั้นสาระดนตรีเป็นสาระสำคัญในกระบวนการทางดนตรีศึกษา เนื่องจากเป็นหัวใจของการถ่ายทอดดนตรี ถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น จำเป็นต้องจัดให้เหมาะสมในเชิงหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษา เพื่อให้การเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอน ทฤษฎีทางการศึกษาและจิตวิทยาจึงเข้ามาเกี่ยวข้องในการสอน ตลอดจนกำหนดรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อให้การถ่ายทอดเป็นไปอย่างมีระบบทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ดนตรีดำรงอยู่ในสังคมนั้น ๆ ได้ต่อไปอย่างมั่นคงและอยู่บนพื้นฐานของหลักการที่ดี อันเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนดนตรีอย่างถูกต้องเหมาะสม ที่ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ทักษะทางดนตรีของผู้เรียน โดยหลักการทั่วไปที่สำคัญในการสอนดนตรี ได้แก่ สอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับเสียงดนตรีก่อนที่จะสอนสัญลักษณ์ทางดนตรี ผู้เรียนควรมีส่วนร่วม ในกิจกรรมดนตรีทุกประเภท สาระดนตรีและกิจกรรมควรจัดให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และกิจกรรมที่จัดในการเรียนการสอนดนตรีควรมีความหลากหลาย

3. สื่อการสอนดนตรี

การจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีสื่อเพื่อใช้ถ่ายทอดสิ่งที่ต้องการไปยังผู้เรียน มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544 : 167 - 172) ได้สรุปไว้ว่า สื่อการสอนดนตรีจัดเป็นสิ่งสำคัญในการสอนดนตรี เพราะว่า ดนตรีเป็นเรื่องของเสียงที่เป็นนามธรรม การใช้สื่อต่าง ๆ มาช่วยในการสอนดนตรีให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนสนใจเรียนดนตรีมากขึ้น ประเภทของสื่อการสอนดนตรี แบ่งได้ 6 ประการ ดังนี้

1. บทเพลง ในการจัดการเรียนการสอนดนตรี เพลงจัดเป็นสื่อที่ผู้สอนใช้เสมอ โดยเฉพาะบทเพลงประกอบการร้อง นอกจากนี้เพลงที่นำมาใช้ยังมีเพลงประกอบการสอนฟัง การสอนการเคลื่อนไหว การสอนการอ่าน เพลงที่นำมาใช้ในการสอนควรได้รับการเลือกสรร เพื่อให้ เหมาะกับการจัดกิจกรรมตามทักษะต่าง ๆ และเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งมีหลักในการเลือก 3 ข้อ ดังนี้

1.1 ความยากง่ายของบทเพลง เพลงแต่ละเพลงย่อมมีเนื้อหาที่แตกต่างกันออกไป เพลงที่มีเนื้อหาความยากสามารถนำมาใช้ในระดัับมัธยมศึกษา ซึ่งความยากง่ายของบทเพลงดูได้จากองค์ประกอบของทำนองและจังหวะเป็นหลัก

1.2 ความยาวของบทเพลง ในระดัับมัธยมศึกษาสามารถมีความยาวของบทเพลงได้มากกว่าระดับประถม เพราะผู้เรียนมีความพร้อมมากกว่า และมีสมาธิในการฟังมากกว่า

1.3 ประเภทของบทเพลง ผู้เรียนควรมีโอกาสรับฟังเพลงที่หลากหลาย ผู้สอนจึงควรคำนึงถึงเพลงทุกประเภทมาสอน ไม่ว่าจะเป็นเพลงไทย เพลงยอดนิยม เพลงอมตะของไทยและตะวันตก ตลอดจนเพลงพื้นเมือง

2. แผนภูมิและแผนภาพ ควรเป็นสื่อดนตรีที่ผู้สอนดนตรีจัดทำ ไว้ใช้ในการสอนซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็น แบ่งออกเป็น 2 ข้อ ดังนี้

2.1 แผนภูมิ แบ่งออกเป็น (1) แผนภูมิเพลง มีทั้งสัญลักษณ์หรือโน้ตดนตรี และคำร้องประกอบด้วยเสมอควรอ่านง่าย มีขนาดใหญ่มองเห็นได้ชัดเจน แผนภูมิสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทางดนตรี ใช้ในการสอนสัญลักษณ์สำคัญต่าง ๆ ทางดนตรี ซึ่งควรทำด้วยความประณีตสวยงาม เพื่อให้ผู้เรียนเห็นสิ่งที่ถูกต้อง (2) แผนภูมิประเภทนี้ได้แก่ สัญลักษณ์รูปแบบจังหวะ สัญลักษณ์ตัวโน้ตต่าง ๆ (3) แผนภูมิโครงสร้างหรือรูปแบบดนตรี เช่น รูปแบบโยนารี โชนาตา หรือแผนภูมิเกี่ยวกับลักษณะการจัดวงดนตรี (4) แผนภูมิแสดงลักษณะเครื่องดนตรี หรือการเล่นเครื่องดนตรี เช่น แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของคีย์บอร์ดกับตัวโน้ต แผนภูมิแสดงการใช้นิ้วในการเป่าขลุ่ย

2.2 แผนภาพ แบ่งออกเป็น 1) แผนภาพเครื่องดนตรี ควรมีภาพที่ชัดเจนและมีขนาดใหญ่พอที่ทุกคนสามารถมองเห็นได้ชัดเจน จะเป็นการดีถ้าขนาดของเครื่องดนตรีแสดงอัตราส่วนของขนาด ได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง 2) แผนภาพผู้ประพันธ์เพลงผู้เรียนควรมีโอกาสได้เห็นภาพผู้ประพันธ์เพลงทุกคนที่สำคัญ ซึ่งควรเป็นภาพที่ชัดเจนและอาจมีปีเกิด ประวัติ 3) แผนภาพแสดงลักษณะของวงดนตรีประเภทต่าง ๆ

3. เครื่องดนตรี เครื่องดนตรีที่ใช้สอนมักเป็นเครื่องประกอบจังหวะต่าง ๆ คีย์บอร์ด และขลุ่ย ซึ่งใช้เล่นประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน และควรมีเครื่องดนตรีในวงโยธวาทิต เครื่องดนตรีไทยบางชนิด ให้ผู้เรียนได้เห็น หรือลองเล่นบางครั้งบางคราวเพื่อให้รู้จักเครื่องดนตรีที่ใช้ในการสอนทักษะ 3 ข้อ ดังนี้

3.1 เครื่องดี เครื่องดนตรีที่เล่นง่ายกว่าเครื่องดนตรีประเภทอื่น ๆ คือ เครื่องดนตรีที่ไม่ มีระดับเสียง ส่วนเครื่องดีประเภทมีระดับเสียงเป็นเครื่องดนตรีที่เล่นยากกว่าเครื่องประกอบจังหวะที่ไม่ มีระดับเสียง เนื่องจากเครื่องดีโดยทั่วไปมีราคาไม่แพงนัก และง่ายต่อการเล่น ในระยะเริ่มแรกจึงเป็นเครื่องดนตรีที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา

3.2 คีย์บอร์ด เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดใช้ประกอบการสอนดนตรีตามแนวตะวันตกที่สำคัญที่สุด ผู้สอนดนตรีที่สามารถเล่นเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดได้มักช่วย

ให้บรรยากาศการสอนดนตรีมีชีวิตชีวาขึ้นได้เสมอ ผู้เรียนควรมีโอกาสได้เล่นทั้งทำนองและคอร์ดพร้อมกันเพื่อการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีประโยชน์ในการศึกษาดนตรีขั้นสูงต่อไป

3.3 ขลุ่ย เครื่องดนตรีประเภทเป่า เช่น ขลุ่ย หรือรีคอร์เดอร์ จัดเป็นเครื่องดนตรีที่มีราคาข้อมเยา และมีหลักเบื้องต้นในการเล่นไม่ยากจนเกินไป จึงจัดเป็นเครื่องดนตรีที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียน เพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะการเล่นเครื่องดนตรีทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

4. สื่อประเภทเสียง ได้แก่ วัสดุและอุปกรณ์เสียงควรมีคุณภาพดีเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาการรับรู้เชิงคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งนำไปสู่ความซาบซึ้งทางดนตรี แบ่งออกได้ 2 ข้อ ดังนี้

4.1 วัสดุเสียง ได้แก่ แผ่นเสียง แอ็บเสียง เทป และดิสก์ ซึ่งควรมีรายละเอียดของเพลงบอกเอาไว้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสอน

4.2 อุปกรณ์เสียง เป็นอุปกรณ์จำพวกเครื่องเสียง ควรให้เสียงที่มีคุณภาพดี ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับฟังเสียงดนตรีที่ไพเราะ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความชอบ ความรัก และความซาบซึ้งในดนตรีได้

5. สิ่งพิมพ์ ได้แก่ สื่อประเภทหนังสือเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจัดเป็นสื่อที่มีความสำคัญ ในการสอนดนตรีเป็นอย่างมาก เพราะสื่อประเภทนี้เป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ นอกจากนี้เรื่องราว และภาพประกอบภายในหนังสือมักเป็นอุปกรณ์การสอนด้วยเสมอ การสะสมสิ่งพิมพ์จึงเป็นสิ่งที่ ผู้สอนดนตรีควรกระทำอยู่ตลอดเวลา หนังสือที่ผู้สอนดนตรีควรมีไว้ ได้แก่ พจนานุกรมดนตรี สารานุกรมดนตรี นอกจากนี้ได้แก่ หนังสือประเภทอื่น ๆ ในทางด้านวิชาการดนตรี ซึ่งมักจะพิมพ์ออกมาใหม่เสมอ ผู้สอนดนตรีควรติดตามอยู่ตลอดเวลา เพื่อนำสิ่งต่าง ๆ มาใช้เป็นสื่อและยังเป็นการเพิ่มพูนความรู้ใหม่อีกด้วย

6. สื่ออื่น ๆ นอกจากสื่อต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วสิ่งต่าง ๆ อีกมากมายที่สามารถจัดเป็นสื่อในการสอนดนตรีได้ โดยความคิดของผู้สอนเอง ซึ่งมองเห็นว่าสิ่งใด ๆ เป็นประโยชน์ สามารถใช้เป็นสื่อในการสอนดนตรี เช่น เครื่องดนตรีที่ผลิตขึ้นเอง ชุดสื่อการสอนดนตรีต่าง ๆ ในภาพนิ่ง และภาพยนตร์เกี่ยวกับดนตรีเป็นสิ่งที่ เป็นประโยชน์มากในการสอนดนตรี เพราะผู้เรียนสามารถเห็นภาพและได้ยินเสียงด้วย รายการโทรทัศน์เป็นสื่อประเภทหนึ่ง ที่ผู้สอนสามารถใช้ได้ โดยอาจจะสั่งให้ผู้เรียนดูเป็นการบ้าน หรือผู้สอนอาจจะอัดเป็นแถบภาพนำมาใช้ประกอบการสอน นอกจากนี้สื่อสำคัญอีกประเภทหนึ่งที่ใช้ได้ในทุกระดับชั้น และนับวันจะมีบทบาทมากขึ้นเรื่อย ๆ คือ คอมพิวเตอร์ ซึ่งสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาดนตรีได้ดี เพราะผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเองและมักจะสอดแทรกความสนุกสนานน่าสนใจไว้ด้วยเสมอ

วารสาร ชูหนู (2552 : 20) ได้แบ่งสื่อการสอนดนตรีออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

(1) ห้องฝึกซ้อมหรือห้องฝึกซ้อม ที่ฝึกร้องเพลงหรือซ้อมดนตรี ถ้าสามารถจัดได้เพื่อสามารถตั้งโต๊ะเครื่องเสียง นอกจากนี้ควรมีผนังที่ติดแผ่นภูมิภาพ หรือฉายภาพได้ (2) อุปกรณ์ดนตรี ผู้สอนควรเตรียมเครื่องดนตรีที่ฝึกได้ค่อนข้างง่าย หรือเครื่องดนตรีที่ทำให้เกิดเสียงในระดับต่าง ๆ เมื่อเคาะหรือกด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการเงินของแต่ละโรงเรียน (3) วัสดุอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวก และทำให้การเรียนการสอนวิชานี้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สื่อการสอนดนตรี หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเทคนิควิธีการ ซึ่งเป็นตัวกลางทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็วเป็นเครื่องมือและตัวกลางซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็วเป็นผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4. การวัดประเมินผลทางดนตรี

การวัดประเมินผลเป็นเรื่องสำคัญเป็นขั้นสุดท้ายในการเรียนการสอน วัดประเมินผลความรู้ความสามารถ เพื่อให้การเรียนการสอนพัฒนาต่อไป นักวิชาการได้ให้ความสำคัญดังนี้

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2555 : 189) ได้ให้ความสำคัญของการวัดและประเมินผลทางการเรียนการสอนดนตรีนั้น ควรคำนึงถึง โครงสร้างของสาระดนตรีเป็นหลักในการวัดผลและประเมินผล ควรวัดด้านเนื้อหาดนตรี ทักษะดนตรี รวมถึงเจตคติของผู้เรียนต่อดนตรีซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับความสุขซึ่งในดนตรีสามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. วิธีวัดผลประเมินผลเชิงกระบวนการ (Formative Evaluation) เป็นการวัดผลประเมินผล เป็นระยะๆ ในระหว่างเรียน ได้แก่ การทดสอบเมื่อเรียนจบในแต่ละชั่วโมง
2. การวัดผลเชิงผลงาน เป็นการวัดประเมินผลรวมเมื่อการเรียนสิ้นสุดลง ได้แก่ การสอบกลางภาคเรียน การสอบปลายภาคเรียน ส่วนการประเมินผลวิชาดนตรีทำได้โดยสร้างแบบทดสอบวิธีการวัดผลและเกณฑ์การประเมินผลการเรียนขึ้นมาใช้ โดยคำนึงถึงโครงสร้างของดนตรีเป็นหลัก ซึ่งสามารถแบ่งการประเมินได้ใน 2 ลักษณะ คือ (1) การประเมินในเชิงปริมาณ ได้แก่ การวัดเนื้อหาทางด้านทฤษฎีและทักษะดนตรี (2) การประเมินผลในเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวัดเจตคติ แนวคิด ความสุขซึ่งในดนตรีรวมทั้งส่วนการทดสอบเพื่อประเมินผลวิชาดนตรีแบ่งได้ 3 ส่วน คือ

2.1 การประเมินผลเนื้อหาทางดนตรีเป็นการประเมินระดับการเรียนรู้ในแง่มุมต่าง ๆ ตามความเข้าใจ แนวคิด การประยุกต์ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ที่ประกอบด้วย

องค์ประกอบดนตรี ได้แก่ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปพรรณ รูปแบบ ลีลา ลักษณะของเสียง และวรรณคดีดนตรี ได้แก่ บทเพลง ประวัติดนตรี

2.2 การประเมินผลทักษะดนตรีใน 2 ลักษณะ คือ การปฏิบัติทักษะเดี่ยวและการปฏิบัติทักษะกลุ่ม ซึ่งการประเมินผลทักษะดนตรีควรมุ่งเน้นการปฏิบัติเดี่ยวอย่างครบถ้วน ได้แก่ การเล่นดนตรี การฟัง การร้อง การเคลื่อนไหว การอ่าน การสร้างสรรค์ และควรแบ่งคะแนนการวัดผลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นเชิงปริมาณเป็นความสามารถในทางปฏิบัติทักษะ และส่วนที่เป็นเชิงคุณภาพเป็นคุณภาพของการปฏิบัติ

2.3 การประเมินผลเจตคติดนตรีเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติความชื่นชอบความมีสุนทรีย์ ความซาบซึ้งซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ นักเรียนอาจแสดงให้เห็นพฤติกรรมหลายอย่างเด่นชัด หรือไม่แสดงออกทางพฤติกรรม ดังนั้นการวัดเจตคติจึงควรวัดด้วยวิธีการหลายลักษณะ ส่วนการประเมินผลควรทำให้รูปแบบของการเสนอข้อมูลมากกว่าการให้คะแนน โดยทำเป็นตารางหรือเขียนบรรยายจากการสังเกต และสัมภาษณ์นักเรียน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผลทางดนตรีนั้น ต้องคำนึงถึงโครงสร้างของสาระดนตรีเป็นหลัก ทั้งด้านเนื้อหาดนตรี ทักษะดนตรี รวมถึงเจตคติของผู้เรียนต่อดนตรีมีความสุนทรีย์รสในความซาบซึ้ง แบ่งการประเมินได้ 2 ลักษณะ คือ การประเมินเชิงคุณภาพและการประเมินเชิงปริมาณ

5. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขจิตที่ดี ดังนั้น (พิมพันธ์ เตะทะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. 2559 : 135 - 145) ได้แบ่งบรรยากาศในการเรียนการสอน ได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. บรรยากาศทางกายภาพ คือ การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีของห้องเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนและเจตคติที่ดีของผู้เรียนควรเป็นดังนี้

1.1 ห้องเรียนมีสีสันทันตาและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดีและสร้างพอเหมาะ ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน

1.2 ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท

1.3 ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ เป็นระเบียบเรียบร้อย

1.4 วัสดุ อุปกรณ์พร้อมสื่อการสอน ที่อยู่ในห้องเรียนสามารถเคลื่อนที่ได้ และสามารถดัดแปลงให้อื้ออำนวยความสะดวกการสอนและการจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ได้

1.5 ควรจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง

1.6 การจัดโต๊ะในห้องเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างบรรยากาศทางการเรียน ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนว่าจะจัดโต๊ะเรียนอย่างไร

2. บรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทางจิตวิทยา มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างมาก เพราะการเรียนการสอนจะดำเนินอย่างมีชีวิตชีวาและราบรื่น ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้สอนต้องมีความสัมพันธ์กันและมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งผู้สอนกับผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศทางจิตใจร่วมกันดังนี้

2.1 บรรยากาศความคุ้นเคยหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ประกอบด้วย 1) บุคลิกภาพของผู้สอน ได้แก่ การยิ้มแย้มแจ่มใส การแต่งกายสุภาพและสะอาด มีอารมณ์ขัน ท่าทางและคำพูดเหมาะสม 2) พฤติกรรมการสอนของผู้สอน คือ ให้ผู้เรียนมีโอกาสทำกิจกรรมด้วยตนเอง ค้นคว้าด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ซักถามโต้แย้งและถามคำถาม ซึ่งทำให้ห้องเรียนมีความสุขมีชีวิตชีวา และ 3) พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน คือ ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ ไม่กดดัน มีการโต้แย้งกันอย่างมีเหตุผลและถูกกาลเทศะ

ตาราง 2.1 บรรยากาศในชั้นเรียนแบบที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้สอน	ผู้เรียน
1. ยิ้มแย้ม	1. แจ่มใส
2. กระตือรือร้น	2. กระปรี้กระเปร่า
3. ถามคำถาม	3. คิดและตอบคำถาม
4. เปิดโอกาส	4. คิดอิสระ
5. ท่าท่าย	5. กระตือรือร้น
6. นำวิเคราะห์	6. ร่วมอภิปราย
7. เอาใจใส่ดูแล	7. มีระเบียบวินัย
8. แต่งตัวเรียบร้อย	8. เคารพ
9. แสดงความเป็นมิตร	9. สุขและอบอุ่นใจ
10. เน้นกระบวนการ	10. คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

ที่มา : พิมพ์พันธ์์ เฉชะกุลปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข (2559)

ตาราง 2.2 บรรยากาศในชั้นเรียนแบบที่ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้สอน	ผู้เรียน
1. เครื่องเครียด ไร้รอยยิ้ม	1. หวาดกลัว
2. เข้มงวด	2. หงุดหงิด
3. เฉื่อยชา	3. หงอยเหงา
4. เฉยเมย	4. เฉื่อยชา
5. พูดเสียงคุदन	5. หวาดกลัว
6. จุนเจียว	6. อึดอัด
7. พูดน้ำเสียงราบเรียบ	7. ไม่น่าสนใจ
8. ท้อถอย	8. ท้อแท้
9. ไม่ทำท่าย	9. เบื่อหน่าย
10. เน้นบรรยาย	10. คิดไม่เป็น

ที่มา : พิมพันธ์ เคชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข (2559)

2.2 บรรยากาศที่เป็นอิสระ คือ บรรยากาศที่เปิดให้ผู้เรียนมีอิสระใน การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการค้นหาความรู้และเน้นการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ตลอดจนประสานความคิดเห็นร่วมกัน

2.3 บรรยากาศที่ทำท่าย คือ บรรยากาศที่ผู้สอนสร้างให้ผู้เรียนกระตือรือร้นสนใจ ติดตาม ค้นคว้าศึกษา

2.4 บรรยากาศของการยอมรับนับถือ คือ บรรยากาศที่ผู้เรียนยอมรับนับถือผู้สอนในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้และมีความสามารถด้านเนื้อหาและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ

2.5 บรรยากาศของการควบคุม คือ บรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนในห้องเรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัยของห้องเรียนและความรู้ที่ผู้สอนเป็นผู้กำหนด

2.6 บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ คือ ผู้สอนทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนด และผู้สอนรู้จักการให้การเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความถี่ของการมีพฤติกรรมในทางพึงประสงค์

จึงสรุปได้ว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน คือ การสร้างและการรักษาสภาพแวดล้อมของห้องเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งวิธีการสร้างระเบียบวินัยในห้องเรียน เพื่อรักษาสภาพบรรยากาศในห้องเรียน ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น นักเรียนเกิดความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งผู้เรียนผู้สอนต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนด

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครุคนตรี

แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ

ความต้องการเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่สิ่งที่ตนพึงพอใจ และเกิดแรงกระตุ้นภายในของบุคคลบางครั้งเกิดจากสภาพแวดล้อม โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความต้องการ ไว้ดังนี้

สุรตติกาล ผูกเกสร (2550 : 52) ได้ให้ความหมายของ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการหมายถึง พฤติกรรมของมนุษย์รวมถึงผลงานที่ดีที่เกิดจากบุคคลากรนั้น เกิดจากความสามารถของบุคคลากร และแรงจูงใจที่องค์กรมีต่อบุคคลากร โดยปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนประกอบไปด้วย 5 ประการ ดังนี้

1. ลักษณะนิสัยทำทางของพนักงาน หมายถึง ลักษณะนิสัยของบุคคลในแง่ของความคิด และการปฏิบัติตัวต่อสภาพแวดล้อมภายนอกต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยท่าทางของแต่ละบุคคล ค่านิยม แรงจูงใจ ทักษะสติ ความเป็นไปของอารมณ์ ความสามารถความนึกคิดของตนเอง ตลอดจนความเฉลียวฉลาดต่าง ๆ รวมถึงแบบของพฤติกรรมแต่ละคนที่ปรากฏให้เห็นได้
2. ความสามารถ และเชี่ยวชาญโดยความสามารถ หมายถึง ความชำนาญที่มีอยู่ของแต่ละคน ส่วนเชี่ยวชาญ หมายถึง แนวโน้มหรือศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับความชำนาญที่สามารถพัฒนาให้มีเพิ่มขึ้นในแต่ละคน
3. ความต้องการความรัก ความเป็นพวกพ้อง (Need for Affiliation) เป็นความปรารถนาเพื่อความเป็นมิตรภาพ และความเป็นสัมพันธ์ที่สนิทชิดชอบกัน เป็นความต้องการเพื่อสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น
4. ความต้องการอำนาจบารมี (Need for Power) เป็นความต้องการที่จะทำให้อื่นมีความประพฤติ หรือมีพฤติกรรมตามที่ต้องการ ไม่ให้มีพฤติกรรมเป็นอย่างอื่น หรือผิดไปจาก

ที่ต้องการ หรือเป็นความต้องการที่จะมีอำนาจในการบังคับบัญชา และมีอิทธิพลเหนือ หรือมีอิทธิพลต่อคนอื่นนั่นเอง

จิราวุฒน์ ชูยัง (2554 : 8) ความต้องการ คือ ความรู้สึกอยากได้ ความใคร่ที่จะได้ในสิ่งต่าง ๆ ที่ตนยังรู้สึกว่ายังขาด ยังมีไม่พอ เป็นความอยากได้ที่มีระดับขั้นมากกว่าความคาดหวัง เพื่อให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุด

วารภรณ์ แสงพลสิทธิ์ (2554 : 3) ความต้องการ คือ ความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลที่มีประสงค์ที่จะได้หรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นความต้องการไม่มีวันสิ้นสุดโดยจะเริ่มจากระดับต่ำไปหาระดับสูงขึ้นไป

กัณวัฒน์ พลรงค์ (2557 : 6) ความต้องการ คือ สิ่งที่ปรารถนาอยากให้เกิดขึ้น ที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดแรงผลักดันให้แสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่มุ่งต่อเป้าหมายที่วางไว้

ขวัญดาว ศรีชมพู (2557 : 28) สรุปได้ว่า ความต้องการเป็นเรื่องที่ประสงค์อยากให้เกิดขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้ เมื่อมนุษย์เกิดความต้องการจะทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่นิ่ง เนื่องจากมีสิ่งเร้ามากระตุ้นมีแรงขับภายในเกิดขึ้นต้องพยายามดิ้นรน และแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ

นิตยา ยอดชัย (2557 : 9) ความต้องการ คือ สิ่งที่มีมนุษย์อยากได้รับ อยากให้เป็นหรือปรารถนาอยากให้เกิดในพฤติกรรมรูปแบบต่าง ๆ เช่น การได้รับการสนับสนุน การช่วยเหลือ การแนะนำ การส่งเสริมโอกาส ทำให้ต้องพยายามจัดหามาเพื่อสนองตนเองทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความต้องการ คือ สิ่งที่มีมนุษย์ที่ปรารถนาให้เกิดขึ้นกับตัวเอง เช่น ความรู้สึก ความใคร่ ความคาดหวัง เพื่อตอบสนองความต้องการตัวเอง ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งความต้องการยังเป็นแรงกระตุ้นพฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อให้การปฏิบัติงานให้กับองค์กรมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

มนุษย์มีพฤติกรรมที่มีความต้องการเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ มีนักจิตวิทยาหลายท่านทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์และสรุปเป็นทฤษฎีไว้ แต่จะขอกล่าวถึงทฤษฎีลำดับขั้นตามความต้องการของ มาสโลว์ (Maslow)

1. ทฤษฎีลำดับขั้นตามความต้องการของ มาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

มาสโลว์ (Maslow. 1994 : 92) อธิบายไว้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เป็นทฤษฎีการจูงใจที่มีการกล่าวขวัญอย่างแพร่หลาย มาสโลว์ มองว่าความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้น จากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด เมื่อความ

ต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป มีอยู่ 5 ระดับ คือ

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physical Need) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สุดเพื่อควมมีชีวิตอยู่รอด ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิที่เหมาะสม เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety And Security Need) เป็นความต้องการแสวงหาความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและความคุ้มครองจากผู้อื่น
3. ความต้องการทางด้านสังคม (Social and Belonging Needs) ความรู้สึกที่ว่าตนได้รับความรักและมีส่วนร่วมในการเข้าหมู่พวก
4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem or Status Needs) เป็นความต้องการให้คนอื่น ยกย่องให้เกียรติและเห็นความสำคัญของตน
5. ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต (Self - actualization Needs) เป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของตน เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการทำงานที่ตนเองชอบหรือต้องการเป็นมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ สามารถแบ่งความต้องการออกได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. ความต้องการในระดับต่ำ (Lower Order Needs) ประกอบด้วย ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย มั่นคง และความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ
2. ความต้องการในระดับสูง (Higher Order Needs) ประกอบด้วย ความต้องการการยกย่องและความต้องการความสำเร็จในชีวิต

2. ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murray's Manifest Need Theory)

เมอร์เรย์ (Murray. 1958 : 90) ได้สร้างทฤษฎีความต้องการ โดยถือว่า ความต้องการเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เกิดแรงขับหรือแรงจูงใจ ซึ่งเป็นผลให้มนุษย์เราแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางที่จะนำไปสู่เป้าหมาย (Goal) โดยได้ทำการศึกษาความต้องการทางจิตวิทยาของบุคคลปกติกลุ่มหนึ่งและได้แบ่งความต้องการทางจิตวิทยาออกเป็น 20 ชนิด ที่ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบันมี 7 ระดับดังต่อไปนี้

1. ความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement)
2. ความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับคนอื่น (Affiliation)
3. ความต้องการ ความก้าวร้าว (Aggression)
4. ความต้องการที่จะเป็นตนของตนเอง (Autonomy)
5. ความต้องการที่จะมีอิทธิพลหรือบังคับผู้อื่น (Dominance)

6. ความต้องการที่จะแสดงออกเป็นเป้าแห่งสายตาคน (Exhibition)

7. ความต้องการที่จะปกป้องคุ้มครองรักษาผู้อื่น (Nurturance)

3. ทฤษฎีการจูงใจ ERG ของ แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's ERG Theory)

แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer. 1992 : 45) ได้สร้างทฤษฎีการจูงใจ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แต่ไม่คำนึงถึงขั้นความต้องการว่าความต้องการใดเกิดขึ้นก่อนหรือหลัง และความต้องการหลาย ๆ อย่างอาจเกิดขึ้นพร้อมกันได้ ความต้องการตามทฤษฎี ERG จะมีน้อยกว่าความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการเพื่อความอยู่รอด (Existence Needs : E) เป็นความต้องการพื้นฐานของร่างกายเพื่อให้อมนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้ เช่น ความต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น เป็นความต้องการในระดับต่ำสุด และมีลักษณะเป็นรูปธรรมสูงสุด ประกอบด้วยความต้องการทางร่างกายบวกด้วยความต้องการความปลอดภัย และความมั่นคงตามทฤษฎีของ มาสโลว์ ผู้บริหารสามารถตอบสนองความต้องการในด้านนี้ได้ ด้วยการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมมีสวัสดิการที่ดี มีเงินโบนัส รวมถึงทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกมั่นคงปลอดภัยจากการทำงานได้รับความยุติธรรม มีการทำสัญญาว่าจ้างการทำงาน เป็นต้น

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพ (Relatedness Needs : R) เป็นความต้องการที่จะให้และได้รับไมตรีจิตจากบุคคลที่แวดล้อม เป็นความต้องการที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมน้อยลง ประกอบด้วยความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ (ความต้องการทางสังคม) ตามทฤษฎีของ มาสโลว์ : ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs : G) เป็นความต้องการในระดับสูงสุดของบุคคล ซึ่งมีความเป็นรูปธรรมต่ำสุดประกอบด้วย ความต้องการการยกย่องบวกด้วยความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตตามทฤษฎีของมาสโลว์ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้พนักงานพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าด้วยการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือมอบหมายให้รับผิดชอบต่องานกว้างขึ้น โดยมีหน้าที่การงานสูงขึ้น อันเป็นโอกาสที่พนักงานจะก้าวไปสู่ความสำเร็จ

4. ทฤษฎีความต้องการของแมคเคิลแลนด์ (McClelland's Need Theory)

แมคเคิลแลนด์ (McClelland. 1973 : 7) ได้เน้นถึงความต้องการไว้ 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการประสบความสำเร็จ (Needs for achievement) เป็นความต้องการมีผลงานและบรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา

2. ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

3. ความต้องการอำนาจ (Needs for Power) เป็นความต้องการมีอิทธิพล และครอบงำเหนือผู้อื่น

5. ทฤษฎีความต้องการ หรือทฤษฎี X และทฤษฎี Y ของ แมคเกรเกอร์ (McGregor's Theory X and Theory Y)

แมคเกรเกอร์ (McGregor, 1966 : 12 - 13) เป็นนักจิตสังคมนิยมชาวอเมริกา ซึ่งทฤษฎีนี้เกี่ยวข้องกับทฤษฎีแรงจูงใจ และทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐานของมาสโลว์ ซึ่ง แมคเกรเกอร์ มีความเห็นว่า การทำงานกับคน จะต้องคำนึงถึงธรรมชาติของมนุษย์และพฤติกรรมของมนุษย์ คือ มนุษย์มีความต้องการพื้นฐาน และต้องการแรงจูงใจผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องให้สิ่งที่ผู้ตาม หรือผู้ใต้บังคับบัญชาต้องการ จึงจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความศรัทธา และกระตือรือร้น ช่วยกันปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

ทฤษฎี X พื้นฐานของคน คือ ไม่ชอบทำงาน พื้นฐานคนก็เกียจ อยากรีบได้เงิน อยากรีบสบาย เพราะฉะนั้นบุคคลกลุ่มนี้จำเป็นต้องคอยควบคุมตลอดเวลา และต้องมีการลงโทษมีกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด

ทฤษฎี Y เป็นกลุ่มที่มองในแง่ดี มีความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ เต็มใจทำงาน มีการเรียนรู้ มีการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน มีความคิดสร้างสรรค์ และมีศักยภาพในตนเอง

ความต้องการพัฒนาตนเอง โดยมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจเพื่อการอยู่รอด (The Survival Motives) เป็นความต้องการจำเป็นทางกาย (Physiology Needs) เช่น ความต้องการอาหาร ความต้องการน้ำ ความต้องการอุณหภูมิพอเหมาะ ความต้องการในการขับถ่ายของเสีย ความต้องการพักผ่อน และความต้องการทำกิจกรรม

2. แรงจูงใจทางสังคม (The Social Motives) เป็นแรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการทางสังคม (Social Needs) ของมนุษย์ในการเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ได้แก่ ความต้องการความรักความต้องการตำแหน่งในสังคม ความต้องการเหล่านี้กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจให้คนเรากระทำพฤติกรรมทางสังคม

3. แรงจูงใจในทางอาวตตน (Ego - interactive Motives) เป็นแรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการความสำเร็จ (Needs For Successfulness) ความต้องการปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ ความต้องการในการสร้างและประดิษฐ์ เพื่อให้เกิดความรู้สึกลับต้อตนเองซึ่งจะเป็นทางให้บุคคลสามารถหลีกเลี่ยงจากการมีปมด้อย และความรู้สึกว่าตนไม่มีค่าหรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าตนจะได้มีความต้องการปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจนั้น ก็เพื่อบุคคลจะได้เป็นที่น่านิยมยกย่องของคนอื่นในสังคมด้วย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทฤษฎีความต้องการ คือ ความต้องการเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เกิดแรงขับที่ส่งผลให้มนุษย์แสดงออกมาสู่เป้าหมายที่วางไว้ ดังนี้ 1) ความต้องการประสบความสำเร็จ 2) ความต้องการมิตรสัมพันธ์ 3) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง 4) ความต้องการด้านสังคม และ 5) ความต้องการอำนาจ

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง

1. ความหมายการพัฒนาตนเอง

การพัฒนาตนเองเป็นสิ่งที่มนุษย์ให้ความสำคัญเพราะว่าโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเอง ไว้ดังนี้

ภูมิชัย ทิพนเตร (2550 : 42) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเอง หมายถึง จุดเริ่มต้นของการพัฒนาทั้งปวง โดยเฉพาะในวิชาชีพครูที่มีหน้าที่จะต้องไปพัฒนาคน ดังนั้น ครูควรจะมีการพัฒนาตนเองก่อนเสมอ เพื่อให้เรียนรู้เท่าทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลง มีผลทำให้การปฏิบัติงานมีความสำเร็จ และช่วยพัฒนาหน่วยงานให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

แนนน้อย ดิถาวร (2550 : 19) การพัฒนาตนเอง หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ ทำให้การปฏิบัติงานที่รับผิดชอบเกิดมีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายในที่สุด

มณฑิธร นารถอุดม (2550 : 3) การพัฒนาตนเอง หมายถึง การเสริมสร้าง การปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติในการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ศิริพรรณ ดิลกวัฒนานันท์ (2551 : 69) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเอง หมายถึง การเปิดโอกาสให้ครูได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู อาทิ การพัฒนาด้วยตนเอง การจัดหาผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญช่วยในการพัฒนา การเข้ารับการศึกษาอบรมต่าง ๆ หรือการศึกษาต่อ เป็นต้น เพราะการพัฒนาวิชาชีพครูจะช่วยส่งเสริมให้ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจ มีความสามารถ และมีความศรัทธาในวิชาชีพของตน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อตัวครูผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ผู้เรียน และสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ

ชนัญญา วุฒินิชย์ (2553 : 13) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเอง หมายถึง กระบวนการที่นำมาใช้สร้างเสริมบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่แล้ว ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ความคิด ความชำนาญความสามารถ ทักษะ ทศนคติ เจตคติคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณในวิชาชีพให้สามารถปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบในสถานศึกษาอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

ประภาพร กุลณวงศ์ (2553 : 22) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเอง หมายถึง การปรับปรุงตนเองให้เจริญงอกงาม มีประสิทธิภาพมีการเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้น โดยสามารถวิเคราะห์และประเมินตนเองว่ามีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อสามารถให้การสนับสนุนและสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานและเปลี่ยนแปลงของสังคม

พัชรินทร์ ราชคมน์ (2554 : 18 - 19) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเอง หมายถึง การดำเนินการหรือกระทำกิจกรรมใดๆ ก็ตาม ที่บุคคลได้ปฏิบัติแล้วก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ด้านความรู้ ทักษะความสามารถ ทักษะและบุคลิกภาพในทางที่ดีขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานทั้งในปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งการพัฒนาตนเองดังกล่าว อาจเป็นการริเริ่มของบุคคล หรือได้รับความสนับสนุนจากองค์กรก็ได้

นรีเวช รัตนานนท์ (2556 : 18) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่บุคคลพยายามที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงด้วยตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม เหมาะสมกว่าเดิม ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรม แสดงพฤติกรรม เพื่อสนองความต้องการ แรงจูงใจ หรือเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ และการพัฒนาศักยภาพของตนด้วยตนเองให้ดีขึ้นทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อให้ตนเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ตลอดจนเพื่อการดำรงชีวิตอย่างสันติสุขของตน

เพ็ญศรี นาคพนม (2556 : 17) การพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่บุคคลพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยการศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ เพื่อสร้างความรู้ ความสามารถ และทักษะให้มากขึ้น และสามารถนำไปพัฒนาตนเองและพัฒนางานให้ประสบผลสำเร็จ

ขวัญดาว ศรีชมพู (2557 : 35) การพัฒนาตนเอง หมายถึง การเสริมสร้างและปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติในการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพสรรค์สร้างความสำเร็จก้าวหน้าจนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

วรรณ อินทสุวรรณ (2556 : 20) การพัฒนาตนเอง หมายถึง พื้นฐานการพัฒนาทั้งหมด บุคลากรที่ดี ต้องหมั่นพัฒนาตนเองตลอดเวลา ด้วยการหาความรู้อยู่เสมอ

กัญวัฒน์ พลรงค์ (2557 : 26) การพัฒนาตนเอง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงตนเองตามศักยภาพที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ เพื่อให้ตนเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การเสริมสร้างความรู้พัฒนาตนเองอยากได้ความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อทำให้ความสามารถที่มี

อยู่ในตัวได้ปรากฏชัดขึ้นและดีขึ้น จนทำให้มีสภาพจิตใจเหนือคนอื่น โดยเฉพาะในด้านความเข้าใจตนเอง การมีสติ การมีวินัยและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น

2. ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง

เป็นการเตรียมตนเนื่องจากบุคคลแต่ละบุคคลย่อมต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน การพัฒนาในบุคคลหนึ่งย่อมส่งผลต่อบุคคลอื่นด้วยการปรับปรุง ให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีของผู้อื่น ทั้งในครอบครัว และเพื่อนในที่ทำงานสามารถเป็นตัวอย่งเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป

ชนัญญา วุฒินิชย์ (2553 : 17) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการพัฒนาตนเองของ บุคคลากรทางการศึกษานั้นจะทำให้ครุมีความรู้ความสามารถทันสมัยต่อความเจริญก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีมีทักษะในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งจะต้องทำ ทุกอย่างต่อเนื่อง และต้องอาศัยกระบวนการพัฒนาอย่างมีระบบ

ประภาพร กุลฉวงส์ (2553 : 26) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการพัฒนาตนเองของ บุคลากรต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ตนเอง และงานมีประสิทธิภาพ โดยมีการปรับปรุง แก้ไขตนเองให้มีความเจริญงอกงามในด้านงานวิชาการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานในหน้าที่ รับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ

วนิดา เลิศพิพัฒนานนท์ (2555 : 2) ได้กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนย่อมต้องการเป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ หรือต้องการมีชีวิตที่เป็นสุข ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและความต้องการของ ตนเอง มีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ดังนั้น การพัฒนาตนจึงมีความสำคัญทั้งต่อตนเอง ต่อบุคคลอื่น และสังคมโดยรวม

วันวิริ ขวัญมณี (2557 : 15) ได้สรุปความสำคัญของการพัฒนาตนเอง คือ การเตรียมตนให้พร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อรับกับสถานการณ์ทั้งหลาย พัฒนาและปรับปรุงตนเอง ให้ทันต่อพัฒนาการของรูปแบบการทำงานหรือเทคโนโลยี ปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องและพัฒนา พฤติกรรมให้เหมาะสม วางแนวทางให้ตนเองสามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายในชีวิต สามารถ ทำหน้าที่ตามบทบาทของตนได้เต็มศักยภาพ สามารถเป็นตัวอย่งหรือเป็นที่อ้างอิงให้เกิด การพัฒนาในคนอื่น ๆ ต่อไป จึงควรพัฒนาตนเองอย่างตั้งใจ เพราะการพัฒนาไม่ใช่เรื่องบังเอิญ ที่จะเกิดขึ้นเอง

ดังนั้นจึงให้ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง คือ การพัฒนา และปรับปรุงตนเองให้ ทันต่อพัฒนาการของรูปแบบการทำงานหรือเทคโนโลยี การพัฒนาเทคนิควิธี หรือวิธีคิด และทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และคุณภาพของผลผลิตทำให้ หน่วยงานนั้นสามารถแข่งขันในเชิงคุณภาพ และประสิทธิภาพกับสังคมอื่นได้สูงขึ้น ส่งผลให้เกิด ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมได้

3. แนวคิดในการพัฒนาตนเอง

แนวคิดในการพัฒนาตนเอง มีวิธีการมากมายหลายวิธี โดยขึ้นอยู่กับเวลา โอกาส ความถนัด และความสนใจของผู้ปฏิบัติงานของตนเอง ได้มีนักวิชาการสรุปไว้ดังนี้

ราตรี พัฒนารังสรรค์ (2544 : 96 - 97) ความเชื่อพื้นฐานของบุคคลในการพัฒนาตนเอง เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาตนเองประสบความสำเร็จ ผู้มุ่งมั่นในการพัฒนาต้องพิจารณาแนวคิดต่อไปนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีเอกลักษณ์ มีศักยภาพที่มีคุณค่าเป็นของตนเอง และทุกคนสามารถฝึกหัด พัฒนาได้ทุกเรื่อง
2. ไม่มีใครที่มีความสมบูรณ์ไปหมดทุกด้าน จนไม่สามารถที่จะพัฒนาได้อีก
3. แม้จะไม่มีใครรู้จักตนเอง แต่ในบางเรื่องตนเองก็ไม่สามารถจัดการปรับเปลี่ยนได้ด้วยตนเอง
4. การควบคุมสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม กับการควบคุมความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนเอง มีผลกระทบซึ่งกันและกัน
5. อุปสรรคสำคัญของการปรับปรุง และพัฒนาตนเอง คือ การที่บุคคลไม่ยอมปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีการปฏิบัติไม่สร้างนิสัย และฝึกทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็น
6. การพัฒนาตนเองดำเนินการได้ตลอดเวลา เมื่อต้องการหรือพบปัญหา ขอบกพร่องหรืออุปสรรค ยกเว้นคนที่ประกาศว่า ตนมีความสมบูรณ์ไปหมดทุกด้านแล้ว

จิระ งอกศิลป์ (2549 : 22 - 23) ได้กล่าวถึง แนวคิดในการพัฒนาตนเองไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. แสดงความสนใจและติดตามความรู้ใหม่ ๆ ในสาขาอาชีพของตนเองที่เกี่ยวข้อง
2. มีความรู้ความสามารถในวิชาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ
3. สามารถนำความรู้วิชาการ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ได้ศึกษามาปรับใช้กับการทำงาน
4. ศึกษา พัฒนาตนเองให้มีความรู้ และเชี่ยวชาญในงานมากขึ้น ทั้งในเชิงลึก และเชิงกว้างอย่างต่อเนื่อง
5. สนับสนุนการทำงานของคนในองค์กรด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา

กรกช วิชัย (2551 : 29) ได้กล่าวถึง แนวคิดในการพัฒนาตนเองไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ตนเอง บุคคลที่จะพัฒนาตนเองให้ได้นั้นต้องรู้จักตนเองเสียก่อน ต้องค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองให้พบ ยอมรับตนตามสภาพความเป็นจริง รู้สถานภาพของตน ตลอดจนวิเคราะห์ว่าตนได้แสดงบทบาทสอดคล้องถึงสถานภาพหรือไม่เพียงใด การวิเคราะห์ตนเองอาจเริ่มด้วยการศึกษา และประเมินตนเองเพื่อให้ทราบถึงรูปร่างหน้าตา กรีธาท่าทาง บุคลิกภาพ สุขภาพ สติปัญญา ความสามารถพิเศษ และฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม

2. การวางแผนเพื่อการพัฒนาตนเอง เพราะช่วยให้แนวทาง วิธีการ และ เป้าหมายของการพัฒนาที่ชัดเจน การพัฒนาตนที่ขาดการวางแผนจะทำให้การพัฒนาดำเนินการไป โดยขาดทิศทาง และอาจประสบความล้มเหลวในที่สุด

3. การพัฒนาตนเองด้านรูปธรรม คือการพัฒนาในส่วนที่สามารถสัมผัส เช่น การแต่งกาย กรีฬามารยาท การดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งการพัฒนานี้ทำได้ด้วยการฝึกฝนทั้งกาย วาจา ภาษา ท่าทาง อย่างสม่ำเสมอจนเกิดเป็นนิสัย

4. การพัฒนาตนเองด้านนามธรรม คือการพัฒนาในส่วนที่เป็นจิต ยกระดับให้มี คุณภาพ มองโลกในแง่ดี เห็นคุณค่า สร้างสรรค์สิ่ง จรรโลงชีวิตแก่ตนเองและผู้อื่น

เพ็ญศรี นาคพนม (2556 : 23) ได้กล่าวถึง แนวคิดในการพัฒนาตนเองว่า ตามที่ได้ ศึกษาจากนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น ได้รวบรวมและกำหนดเป็นตัวแปรเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำแนกเป็น 6 ด้านดังนี้ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านวิชาการ 3) ด้านการบริหาร 4) ด้านการปฏิบัติงาน 5) ด้านสุขภาพ และ 6) ด้านจริยธรรม

วันวี ขวัญมณี (2557 : 18) ได้กล่าวถึงแนวคิดกระบวนการพัฒนาตนเองได้ว่าเป็น การศึกษาจากหน่วยงาน และบุคลากรดีเด่นเป็นแบบอย่าง เพื่อเป็นการศึกษาเปรียบเทียบให้ เกิดแนวคิดในการพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน การเข้าร่วมประชุมหรือการเข้าร่วมอบรมสัมมนา การศึกษาจากเอกสารตำราทางวิชาการ และตำราอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในบางสาขาวิชา ในสถานศึกษาต่าง ๆ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรหรือสมาคมวิชาชีพ การหมุนเวียนตำแหน่ง การสนทนา และเปลี่ยนเรียนรู้ การติดตามเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ จากสื่อสารมวลชน และสร้างนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แนวคิดในการพัฒนาตนเอง เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทั้งปวง โดยเฉพาะในวิชาชีพครูที่มีหน้าที่จะต้องไปพัฒนาคน ดังนั้นครูควรจะมีการพัฒนาตนเองก่อน เพื่อให้เรียนรู้เท่าทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลง มีผลให้การปฏิบัติงานมีความสำเร็จ และช่วยพัฒนา หน่วยงานให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

4. ความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี

มนุษย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเอง ต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ หรือสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงาน มีนักวิชาการให้ความสำคัญดังนี้

ยนต์ ชุ่มจิต (2550 : 1) ได้กล่าวถึงการพัฒนาครูผู้สอนว่า การดำเนินงานที่พยายามจะสร้างเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการสอน และการทำงาน ตลอดจนมีเจตคติที่ดีในการทำงาน รวมถึงการมีบุคลิกภาพ และคุณธรรมของความเป็นครูที่ดีด้วย

จิราวัฒน์ ชูยัง (2554 : 9) ความต้องการพัฒนาตนเองของครู หมายถึง การสนับสนุน ส่งเสริม จัดให้มีการเพิ่มศักยภาพครูในด้าน ความรู้ ทักษะ กระบวนการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด

บอยเดล (Boydell, 1985 : 50) นักจิตวิทยา ได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระสำคัญของทฤษฎีความต้องการพัฒนาตนเอง แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสุขภาพ สิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเอง บุคคลจะต้องมีสุขภาพจิตที่ดี และร่างกายจะต้องแข็งแรง แยกเป็น 3 ระดับ คือ

1.1 ระดับความคิด ไม่คือร้อนค้นทุรัง แต่จะยึดมั่นในความคิดเห็นความเชื่อที่มั่นคง และต่อเนื่อง ในเวลาเดียวกันก็สามารถมีชีวิตร่วมอยู่กับความคลุมเครือขัดแย้งได้

1.2 ระดับความรู้สึก รับรู้ และยอมรับความรู้สึก มีความสมดุลทั้งภายในและภายนอกอย่างมั่นคง

1.3 ระดับความมุ่งมั่นคุณค่าของโภชนาการในเรื่องอาหารการกิน สุขภาพที่แข็งแรงมีรูปแบบชีวิตที่ดี

2. ด้านทักษะ มีการพัฒนาทักษะด้านสมอง และการสร้างสรรค์ความคิดในหลายรูปแบบ รวมทั้งความทรงจำความมีเหตุผล ความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาทักษะประกอบด้วย

2.1 ระดับความคิด ทักษะทางใจและการคิดคำนึงที่ดี เช่น ความรู้ในเรื่องงานความทรงจำที่มีเหตุผล การสร้างสรรค์ มีความริเริ่ม

2.2 ระดับความรู้สึก ทักษะด้านสังคมด้านศิลปะและการแสดงออก ต้องนำความรู้สึกของตนเข้าร่วมกับแต่ละสถานการณ์

3. ด้านการกระทำให้สำเร็จ การกระทำหรือการปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงโดยกล้ากระทำด้วยตนเองโดยไม่ต้องรอคำสั่ง หรือไม่รอคอยให้เกิดขึ้นเองมี 3 ระดับ คือ

3.1 ระดับความคิด มีความสามารถที่จะเลือกและเสียสละได้

3.2 ระดับความรู้สึก มีความสามารถในการจัดการเปลี่ยนแปลงสถานภาพจากความไม่สมหวัง ไม่เป็นสุขให้เป็นความเข้มแข็ง

3.3 ระดับความมุ่งมั่นสามารถลงมือริเริ่มการกระทำได้ไม่รอคอยให้เกิดขึ้นเอง

4. ด้านเอกภาพของตนเอง เป็นการยอมรับข้อดี และข้อเสียของตนเอง ด้วยความพึงพอใจในความสามารถ และยอมรับในข้อบกพร่องของตนเอง และพยายามแก้ไขให้ดีที่สุดมี 3 ระดับ ดังนี้

4.1 ระดับความคิด มีความรู้ยอมรับ รู้จัก และเข้าใจตนเอง

4.2 ระดับความรู้สึกยอมรับตัวเองแม้แต่ความอ่อนแอ และยินดีในความเข้มแข็งของตนเอง

4.3 ระดับความมุ่งมั่นมีแรงผลักดันตนเอง มีเป้าหมายภายใน มีจุดประสงค์ในชีวิต

เพ็ญศรี นาคพนม (2556 : 12) ได้สรุป ความต้องการพัฒนาบุคลากร คือ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความรู้ความสามารถ ความถนัด และทักษะของบุคลากร ทั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาศักยภาพของคนในหน่วยงานให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่มีอยู่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้นทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ความชำนาญ และประสบการณ์ ตลอดจนทัศนคติในการทำงานให้เป็นที่พอใจในทางที่ดี มีกำลังใจในการทำงาน และมีความคิดที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

วรรณ อินทสุวรรณ (2556 : 28) ได้สรุป รูปแบบการพัฒนาตนเอง มีหลายวิธี มีทั้งแบบเป็นทางการ การศึกษาเพิ่มเติม หรือเข้าอบรมสัมมนาแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งสามารถพัฒนาตนเองได้โดยไม่ต้องลงทุนมาก วิธีการพัฒนาตนเองที่สามารถทำได้โดยตลอดเวลา เช่น การอ่าน การค้นคว้า การหมุนเวียนสลับเปลี่ยนในหน้าที่ การทำวิจัย การไปสังเกตหรือดูงาน การเข้าร่วมเป็นกรรมการ การฝึกงาน การติดตาม และประเมินความก้าวหน้าของตนเอง วิธีการพัฒนาตนเองนั้นมีหลายวิธีแต่การจะเลือก วิธีการนั้นขึ้นอยู่กับบุคคลจะสนใจเลือกพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของตนเอง โดยพิจารณาจากวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งองค์กรควรให้การส่งเสริม สนับสนุน และควรจัดให้มีการติดตามประเมินผลด้วย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการเพิ่มศักยภาพครูในด้าน ความรู้ ทักษะ กระบวนการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด ประกอบด้วย การทำวิจัย การศึกษาดูงาน การเข้าร่วมเป็นกรรมการตัดสิน

การแข่งขันเกี่ยวกับคนตรี การฝึกงาน การติดตาม และประเมินความก้าวหน้าของตนเอง ตามความเหมาะสม

ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง

ทฤษฎีการพัฒนาตนเอง ได้มีนักวิชาการให้ความสำคัญ ดังนี้

บันดูรา (Bandura. 1986 : 39) การรับรู้ความสามารถของบุคคลพัฒนามาจากปัจจัยหลัก 4 ประการ คือ

1. ประสบการณ์จากความสำเริง (Enactive Attainment) เป็นส่วนหนึ่งที่มีต่อการรับรู้ ความสำเร็จจากการกระทำเป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับโดยตรงและเป็นข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงสูง การได้รับความสำเริงจากงานซ้ำกันหลาย ๆ ครั้งถึงแม้ว่าในบางครั้งจะล้มเหลวบ้างแต่ก็ไม่ได้มีผลมากนัก เพราะบุคคลจะมองว่าความล้มเหลวที่เกิดมาจากสาเหตุอื่น ๆ

2. การได้เห็นตัวแบบประสบความสำเริง (Vicarious Experience) รับรู้ความสามารถของบุคคลส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจากการได้เห็นผู้อื่นการได้เห็นบุคคลอื่นทำสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันจะทำให้บุคคลรู้ความสามารถตนเองเพิ่มขึ้นถ้ามีความพยายามก็จะสามารถทำงานนั้นได้ประสบความสำเริงเช่นเดียวกัน

3. การพูดชักจูงจากผู้อื่น (Verbal Persuasion) การที่ผู้อื่นใช้คำพูดชักจูงให้บุคคลเชื่อว่า เขามีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งได้สำเร็จจะช่วยให้บุคคลมีกำลังใจมีความเชื่อมั่นทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคลที่ชักจูงด้วย จะต้องน่าเชื่อถือ ไว้วางใจและมีความสำคัญต่อตัวเขาเช่น พ่อ แม่ครูเพื่อนหรือบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเขาเป็นต้น

4. สภาวะทางกาย (Physiological State) เป็นปัจจัยที่สำคัญสามารถมีผลในการตัดสินใจ ความสามารถในการแต่ละคนจะสูงหรือต่ำส่วนหนึ่งมาจากสภาวะทางกายของเขาเองกล่าวคือ ในสภาวะที่ร่างกายเกิดการตื่นตัวเช่นกังวล เครียด ตื่นเต้นอ่อนเพลียเมื่อยล้าหรืออยู่ในสภาพการณ์ที่ถูกดูหรือใน สภาวะที่ร่างกายถูกกระตุ้นมากๆ มักจะทำให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีออกมา

แมกกินสันและเพดเลอร์ (Magginson & Pedler. 1992 : 44) การพัฒนาตนเอง การจะเกิดมากหรือน้อยนั้น ก็ขึ้นอยู่กับความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง การเรียนรู้ และมีแรงจูงใจที่จะผลักดันมีกระบวนการ พัฒนาตนเองแบ่งออกเป็น 7 ระดับ ดังนี้

1. การเรียนรู้ (Learning) การพัฒนาตนเองต้องเริ่มจากการเรียนรู้เกี่ยวกับงานนั้น และเข้าใจขององค์กรว่าต้องการอะไร สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาคือความก้าวหน้าในงาน หากบุคคลไม่มีความเข้าใจ ความรู้ ในองค์กรก็จะไม่เกิดการพัฒนาตนเอง เพราะการเรียนรู้จะได้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ตนเอง ต้องการรู้และพัฒนา

2. การวินิจฉัยตนเอง (Self-diagnosis) การที่จะพัฒนาตนเอง บุคคลควรจะต้องสำรวจ วิเคราะห์ เพื่อให้ทราบจุดเด่น จุดด้อย และข้อบกพร่องของตนเอง จึงจะนำข้อมูลตรงนั้นมาเพื่อใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง เพื่อยกระดับความสามารถของตนเอง

3. การกำหนดเป้าหมาย (Goal) กำหนดให้ทราบถึงเป้าหมายในการพัฒนาตนเองว่าจะต้อง พัฒนาไปแนวทางไหน และพัฒนาจากเดิมยังไง คือ สิ่งที่เราควรกำหนดเพื่อนำไปประเมินหรือวัดผลตนเอง

4. การหาทรัพยากรที่เหมาะสม (Finding Appropriate Resources) หลังจากที่ทำการตั้งเป้าหมายเรียบร้อยแล้ว จะต้องสามารถกำหนดวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้นได้ โดยการหาความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และสามารถเชื่อถือได้

5. การหาเพื่อน (Recruit of Other People) เป็นการหาความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง เพื่อให้พัฒนาตนเองในการประสบความสำเร็จ บุคคลที่ว่านี้ก็คือ เพื่อนร่วมงาน เจ้านาย หัวหน้า ผู้ใหญ่ ที่มีทักษะความเชี่ยวชาญ ที่จะสามารถช่วยแนะนำ การเรียนรู้ อยู่สม่ำเสมอ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ รวมถึงข้อมูลจากการเรียน และได้ข้อมูลกลับจากผู้ร่วมงาน

6. ความอดทนและพยายาม (Patience and Perseverance) การเรียนรู้ควรควบคู่ไปกับการพักเพียร พยายาม อดทน ไม่ท้อต่ออุปสรรคที่จะเกิดขึ้นหรือกำลังเจออยู่ ควรใช้เวลาให้คุ้มค่า เพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้สำเร็จ

7. การประเมินผล (Evaluation) การตั้งเป้าหมายในการประเมินตนเองว่าผลลัพธ์ของการ กระทำนั้น บรรลุเป้าหมาย หรือมีการเปลี่ยนแปลงอะไรเกิดขึ้น โดยการให้คะแนน หรือตั้งเป้าหมาย ใหม่เพื่อแก้ไข และพัฒนาตนเองต่อไป

ดังนั้นสรุปได้ว่า การพัฒนาตนเอง มาจากการรับรู้ ความสามารถในแต่ละคนนั้นเกิดขึ้นได้จากปัจจัยต่าง ๆ ส่วนหนึ่งเกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกแต่การรับรู้ความสามารถในแต่ละคนเกิดจาก ภายในแต่ละคนเอง การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการรับรู้ และการปรับปรุงตนเองในระดับที่พอดี มีต่อความสำเร็จในสิ่งที่ทำมากกว่าการรับรู้ ความสามารถของตนเองสูงหรือต่ำเกินไป

การจัดการศึกษาและข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 (2562 : 1 - 31) ได้จัดจัดทำแผนปฏิบัติการปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อให้หน่วยงานในสังกัด ใช้เป็นกรอบดำเนินงานและขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษา โดยมีสาระสำคัญตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นในเรื่องของยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา จุดเน้น 6 ยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และจุดเน้นการพัฒนาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใน 3 จุดเน้น ที่มุ่งการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษา เป้าหมายคือ ยกระดับพัฒนาให้นักเรียน มีคุณภาพ ดังนี้

บทบาทหน้าที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เป็นกลไกระดับพื้นที่ในการบริหารจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานให้เป็นไปตามนโยบายแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการและหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัด และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการ และประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาการศึกษาใน เขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไประดับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ยังมีอำนาจหน้าที่ใน การบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำนาจหน้าที่ใน การพัฒนางานด้านวิชาการ และจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา และสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

1. ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เริ่มจัดตั้งขึ้นตามมาตรา 37 แห่ง พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ประกอบ กับพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 34 (1) โดยแบ่ง ส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่ง ส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2561 ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบาย และแผน

4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
 5. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
 6. กลุ่มบริหารงานการเงิน และสินทรัพย์
 7. หน่วยตรวจสอบภายใน
 8. กลุ่มพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา
 9. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร
 10. กลุ่มกฎหมาย และคดี
2. ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

นายธัชชัย สุขสมบูรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

3. ที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตั้งอยู่ที่ ถนนนิเวศ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000 หมายเลขโทรศัพท์ 044-612408 โทรสาร 044-612644

Website : www.ssbr.go.th

เขตพื้นที่บริการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีเขตพื้นที่บริการทั้งหมด 23 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอห้วยราช อำเภอพลับพลาชัย อำเภอบ้านด่าน อำเภอชำนิ อำเภอหนองหงส์ อำเภอนางรอง อำเภอประโคนชัย อำเภอพุทไธสง อำเภอนาโพธิ์ อำเภอแคนดง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอโนนสุวรรณ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอโนนดินแดง อำเภอลำปลายมาศ อำเภอสตึก อำเภอกระสัง อำเภอคูเมือง อำเภอละหานทราย อำเภอบ้านกรวด อำเภอหนองกี่ และอำเภอปะคำ

ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีโรงเรียนในสังกัด 66 โรงเรียน จำนวน โรงเรียน ครู และนักเรียน จำแนกตามสหวิทยาเขต 9 สหวิทยาเขต ปีการศึกษา 2562

ตาราง 2.3 แสดงข้อมูลจำนวน ครู นักเรียน

สหวิทยาเขต	สถานศึกษา	จำนวน ครู	จำนวน นักเรียน	อำเภอ	ขนาด
1. เมืองบุรีรัมย์	บุรีรัมย์พิทยาคม	172	3,362	เมืองบุรีรัมย์	ใหญ่พิเศษ
	ภัทรบพิตร	77	1,397	เมืองบุรีรัมย์	ใหญ่
	บัวหลวงพิทยาคม	75	1,470	เมืองบุรีรัมย์	กลาง
	พระครูพิทยาคม	44	766	เมืองบุรีรัมย์	กลาง
	สองห้องพิทยาคม	25	394	เมืองบุรีรัมย์	เล็ก
	กนกศิลป์พิทยาคม	27	446	เมืองบุรีรัมย์	กลาง
	สวายจิกพิทยาคม	26	425	เมืองบุรีรัมย์	เล็ก
	หนองศาลพิทยาคม	12	110	เมืองบุรีรัมย์	เล็ก
	กลันทาพิทยาคม	24	301	เมืองบุรีรัมย์	เล็ก
	รัมย์บุรีพิทยาคม				
รัชมังคลาภิเษก	51	804	บ้านด่าน	กลาง	
2. ลำปลายมาศ	ธารทองพิทยาคม	62	1,124	ลำปลายมาศ	กลาง
	ลำปลายมาศ	129	2,509	ลำปลายมาศ	ใหญ่พิเศษ
	ตลาดโพธิ์พิทยาคม	23	410	ลำปลายมาศ	เล็ก
	จตุราษฎร์พิทยาคม	17	246	ลำปลายมาศ	เล็ก
	เมืองแฝกพิทยาคม	12	158	ลำปลายมาศ	เล็ก
	ทะเลเมนชัยพิทยาคม	12	88	ลำปลายมาศ	เล็ก
	ชำนิพิทยาคม	19	232	ชำนิ	เล็ก
	ธารทองพิทยาคม	62	1,124	ลำปลายมาศ	กลาง
	ลำปลายมาศ	129	2,509	ลำปลายมาศ	ใหญ่พิเศษ

ตาราง 2.1 (ต่อ)

สหวิทยาเขต	สถานศึกษา	จำนวน ครู	จำนวน นักเรียน	อำเภอ	ขนาด
3. กระตั้ง	กระตั้งพิทยาคม	137	2,720	กระตั้ง	ใหญ่พิเศษ
	ลำดวนพิทยาคม	24	294	กระตั้ง	เล็ก
	ชุมแสงพิทยาคม	20	356	กระตั้ง	เล็ก
	สูงเนินพิทยาคม	18	271	กระตั้ง	เล็ก
	ห้วยราชพิทยาคม	55	1,052	ห้วยราช	กลาง
	พลับพลาชัยพิทยาคม	38	636	พลับพลาชัย	กลาง
4. ประโคนชัย	ประโคนชัยพิทยาคม	143	2,849	ประโคนชัย	ใหญ่พิเศษ
	บ้านบุวิทยาสุรศักดิ์	23	354	ประโคนชัย	เล็ก
	ไพศาลพิทยาคม	35	574	ประโคนชัย	กลาง
	เมืองตลุงพิทยาสรรพ์	100	1,918	ประโคนชัย	ใหญ่
	แสงโตนพิทยาคม	25	354	ประโคนชัย	เล็ก
	บ้านกรวดวิทยาการ	118	2,322	บ้านกรวด	ใหญ่
	โนนเจริญพิทยาคม	33	587	บ้านกรวด	กลาง
5. นางรอง	นางรอง	149	2,945	นางรอง	ใหญ่พิเศษ
	สิงห์พิทยาคม	34	533	นางรอง	กลาง
	นางรองพิทยาคม	52	947	นางรอง	กลาง
	ทุ่งแสงทองพิทยาคม	15	227	นางรอง	เล็ก
	พิมพ์รัฐประชาสรรค์	26	434	นางรอง	เล็ก
	เหล็กองพนาพิทยาคม	24	361	นางรอง	เล็ก
	ถนนหักพิทยาคม	28	435	นางรอง	กลาง
	พนมรุ้ง	28	475	เฉลิมพระ เกียรติ	กลาง

ตาราง 2.1 (ต่อ)

สหวิทยาเขต	สถานศึกษา	จำนวน ครู	จำนวน นักเรียน	อำเภอ	ขนาด
6. ละหานทราย	ละหานทรายวิทยา	17	259	ละหานทราย	เล็ก
	ตาจิงพิทยาสรรค์	17	185	ละหานทราย	เล็ก
	ละหานทรายรัชดาภิเษก	134	2,504	ละหานทราย	ใหญ่พิเศษ
	ไทยเจริญวิทยา	24	441	ปะคำ	เล็ก
	ปะคำพิทยาคม	14	223	ปะคำ	เล็ก
	ร่วมจิตต์วิทยา	19	333	ละหานทราย	เล็ก
	ร่วมเกล้า บุรีรัมย์	46	700	โนนดินแดง	กลาง
7. พุทไธสง	คูเมืองพิทยาคม	55	1,023	คูเมือง	กลาง
	ตูมใหญ่วิทยา	44	823	คูเมือง	กลาง
	มัธยมพรสำราญ	16	254	คูเมือง	เล็ก
	นาโพธิ์พิทยาคม	52	976	นาโพธิ์	กลาง
	อุดมอักษรพิทยาคม	19	295	นาโพธิ์	เล็ก
	พุทไธสง	136	2,596	พุทไธสง	ใหญ่พิเศษ
	คู่สวนแดงพิทยาคม	54	1,011	บ้านใหม่ ไชยพนัน	กลาง
8. หนองกี่	หนองกี่พิทยาคม	121	2407	หนองกี่	ใหญ่
	เมืองโพธิ์ชัยพิทยาคม	18	275	หนองกี่	เล็ก
	หนองหงส์พิทยาคม	50	906	หนองหงส์	กลาง
	ห้วยหินพิทยาคม	28	445	หนองหงส์	กลาง
	สามัคคีพิทยาคม	14	153	โนนสุวรรณ	เล็ก
	โนนสุวรรณพิทยาคม	37	732	โนนสุวรรณ	กลาง

ตาราง 2.1 (ต่อ)

สหวิทยาเขต	สถานศึกษา	จำนวน ครู	จำนวน นักเรียน	อำเภอ	ขนาด
9. สดีก	เมืองแกพิทยาคม	46	854	สดีก	กลาง
	วิทยาศาสตร์จุฬาราม ราชวิทยาลัย	60	719	สดีก	กลาง
	สะแกพิทยาคม	20	363	สดีก	เล็ก
	สมเสมีดวิทยา	14	175	สดีก	เล็ก
	สดีก	106	1946	สดีก	ใหญ่
	ร่อนทองพิทยาคม	18	362	สดีก	เล็ก
	แคนดงพิทยาคม	39	729	แคนดง	กลาง
	ดงพลองพิทยาคม	14	187	แคนดง	เล็ก
	รวมทั้งสิ้น		3,161	56,762	

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 (2562 : 3 - 4)

3. นโยบาย จุดเน้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 บริหารจัดการศึกษา และขับเคลื่อนนโยบายสู่ปฏิบัติ โดยมีจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามแนวคิด “ไม่มีเด็กคนใด ถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง” No Child Left Behind (NCLB) วัตถุประสงค์เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามกรอบแนวคิด NCLB เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มี สุขภาพ เป็นคนดี มีความรู้ และทักษะชีวิต ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพตามศักยภาพ และเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของนักเรียนตามกรอบแนวคิด NCLB จากการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ด้วยการน้อมนำพระราชดำรัสในหลวงรัชกาลที่ 9 “เด็กรักครู ครูรักเด็ก” มาเป็นหัวใจหลักในการขับเคลื่อนนโยบาย ดังนี้

1. มีการเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียนด้วยความรัก เพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีความสุข เป็นคนดี มีทักษะชีวิต ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยไม่มีนักเรียนคนใดถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง โดยเฉพาะเด็กหลังห้อง

2. พัฒนารูปแบบ วิธีการในการบริหารจัดการ และดูแลนักเรียนของโรงเรียนที่จะไม่ทอดทิ้งเด็กคนใดไว้ข้างหลัง ต้องทำให้นักเรียนทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

3. แข่งขันทักษะ เด็กหลังห้อง ตามแนวคิด “ไม่มีเด็กคนใด ถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง”
(No Child Left Behind : NCLB)

4. ปรับกระบวนการวัด และประเมินผลผลการเรียนให้สอดคล้องกับแนวคิด “ไม่มีเด็กคนใด ถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง”

5. ร่วมคิด ร่วมทำร่วมดูแลช่วยเหลือเด็กหลังห้องผู้พัฒนานักเรียนอย่างยั่งยืน
แนวคิดดังกล่าวมาจากฐานคิดที่ว่า คนที่สำเร็จด้านวิชาการ เรียนจบสูง ๆ ไม่ได้การันตีว่า จะสำเร็จในทุก ๆ ด้านของชีวิตเสมอไป และคนที่เรียนไม่จบหรือเรียนธรรมดา ๆ อย่างเด็กหลังห้อง ก็ไม่ได้การันตีว่า จะไม่มีทางสำเร็จในด้านอื่น ๆ ของชีวิต นั่งเรียนตรงไหนก็สามารถประสบความสำเร็จได้ไม่ต่างกันแต่ต่างกัน ที่สำคัญคือวิธีคิดเพื่อไปสู่เป้าหมายชีวิตของแต่ละคนมากกว่า ดังนั้นจากแนวคิดดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 32 จึงกำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา ดังนี้

วิสัยทัศน์ “องค์กรก้าวหน้า สร้างคุณภาพสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

1. พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ตามแนวคิด “ไม่มีเด็กคนใด ถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง”
4. ส่งเสริมการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มืออาชีพ
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่ม และสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มี ทักษะและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาวะที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งตนเอง และปรับตัวต่อการเป็นพลเมือง และพลโลกที่ดี
2. ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และยึดค่านิยมหลัก 12 ประการ ในการดำรงชีวิต

3. ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ครูเป็นผู้เรียนรู้ มีจิตวิญญาณของความเป็นครู น้อมนำพระราชดำริให้ครูรักเด็ก เติร์กครุ มีความรู้ และทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิด “ไม่มีเด็กคนใด ถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง” เป็นผู้สร้างสรรค์ นวัตกรรม และทักษะในการใช้ เทคโนโลยี

5. ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเชิงกลยุทธ์ และนวัตกรรม มีภาวะผู้นำทาง วิชาการ มีสำนึกความรับผิดชอบ (Accountability) มีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

6. สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการ และจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพร่วมกับ ชุมชน ภาคเอกชน และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีการเรียนรู้ ในทุกมิติเป็น โรงเรียนนวัตกรรม

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุคใหม่ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการเชิง บูรณาการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และการวิจัยในการขับเคลื่อนคุณภาพ กำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ สร้างเครือข่าย และวัฒนธรรมการทำงานอย่างมี ส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นกลยุทธ์

1. ยกระดับคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา
2. สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมทั่วถึง
3. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีคุณภาพ

กลยุทธ์

กลยุทธ์ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีด ความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์ 2 การส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ 3 การขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างมี คุณภาพตามแนวคิด “ไม่มีเด็กคนใด ถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง”

กลยุทธ์ 4 การพัฒนาระบบบริหารจัดการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะและความต้องการของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านคนตรีนำมาเทียบเคียงเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยแนวทางการพัฒนาสมรรถนะและความต้องการของครูคนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

จิระวรรณ บุญปลอด (2553 : 98 - 103) วิจัยเรื่อง สมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับสมรรถนะทางวิชาการของครูจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อและนวัตกรรมการศึกษา การเปรียบเทียบสมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอนและระดับช่วงชั้นที่ทำการสอนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีสมรรถนะทางวิชาการไม่แตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีสมรรถนะทางวิชาการไม่แตกต่างกัน ครูที่ทำการสอนระดับช่วงชั้นต่างกันมีสมรรถนะทางวิชาการไม่แตกต่างกัน

กฤษณา ศรีสุข (2557 : 86 - 96) วิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชน 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครู มี 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ควรมีการพัฒนาสมรรถนะครู ดังนี้ (1) จัดอบรม ศึกษาดูงาน สร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางอย่าง ชัดเจน (2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่ม (3) การนำเอาหลักสูตรแกนกลางไปสู่การปฏิบัติจริง

ด้านที่ 2 ควรมีการพัฒนาสมรรถนะครู ดังนี้ (1) ความรู้ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (2) จัดการเรียนรู้ให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์รู้จักแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง (3) พัฒนาวิชาการและส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (4) พัฒนาส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกให้เกิดความเป็นผู้นำ

ด้านที่ 3 ควรมีการพัฒนาสมรรถนะครู ดังนี้ (1) ความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันในชั้นเรียน (2) การบริหารจัดการชั้นเรียนร่วมกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง

ด้านที่ 4 ควรมีการพัฒนาสมรรถนะครู ดังนี้ (1) ส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (2) การติดตาม ประเมินผล จากผู้บังคับบัญชาในการจัดการเรียนรู้โดยโครงการงาน

ด้านที่ 5 ควรมีการพัฒนาสมรรถนะครู ดังนี้ (1) ความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนงาน โครงการร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง และองค์กรที่เกี่ยวข้อง (2) การใช้แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนท้องถิ่น (3) การจัดการเรียนการสอนโดยมีผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาหาความรู้ของนักเรียน

นภมณฑ์ เจียมสุข (2555 : 161 - 164) การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน พบว่า มีการกำหนดหลักสูตรมาจากส่วนกลาง มีหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษเพิ่มเติม ส่วนหลักสูตรท้องถิ่นสามารถพัฒนาขึ้นมาได้ ครูผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ใช้หลักสูตร จึงจำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีทักษะการบูรณาการและประยุกต์ใช้หลักสูตรให้เป็น อีกทั้งควรมีการปรับหลักสูตรให้มีความเป็นปัจจุบันและสากล ด้านการออกแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนมีการออกแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้หลากหลายพอสมควร แต่ด้วยความจำกัดของสถานที่และสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ ทำให้ในทางปฏิบัติยังไม่มีหลากหลาย การวัดและประเมินผลต้องมีความหลากหลายขึ้น อีกทั้งครูควรมีสมรรถนะอื่น ๆ เช่น ความเป็นผู้นำ การเป็นผู้เชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ผู้เรียน และการเป็นผู้ให้การคำปรึกษา

กัณวัฒน์ พลรงค์ (2557 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองด้านความรู้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านทักษะ และด้านการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ปิยะรัตน์ มนูญชัย (2557 : 150 - 156) วิจัยเรื่อง สมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับสมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลย เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ (1) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ (3) ด้านหลักสูตร (4) ด้านสื่อและนวัตกรรมการศึกษา และ (5) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

2. การเปรียบเทียบสมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียนที่สังกัด พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาประสบการณ์ในการปฏิบัติงานรายด้านของครู สมรรถนะทางวิชาการด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านสื่อและนวัตกรรมการศึกษาและด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ และ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบโดยภาพรวม พบว่า ครูกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 16 - 20 ปี แตกต่างกับครูกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างชัดเจน ส่วนครูที่สังกัดโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีสมรรถนะทางวิชาการแตกต่างกัน ทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ พบว่าโดยภาพรวมครูที่สังกัด โรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกับครูที่สังกัด โรงเรียนขนาดกลางและ โรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างชัดเจน

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียน ควรมีการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ให้ครอบคลุมชัดเจนและเอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะของครู มีการปลูกฝังให้ครูยอมรับข้อจำกัดของตัวเองเพื่อรับการพัฒนาตนเองต่อไป มีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องและต้องมีการประเมิน สรุปผล เพื่อนำไปปรับปรุงในครั้งต่อไป โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกคนเพื่อสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและเป็นเจ้าของและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

วิระชัย ศรีวงษ์รัตน์ (2559 : 108 - 110) วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้ เนื่องจากครูผู้สอนมองว่าด้านประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนรู้ของครูลดลงเนื่องจากหลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้ครูต้องปรับตัวกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมและภาระงานด้านเอกสารที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้ผลการเตรียมความพร้อมในด้านการสอนของครูยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ส่งผลให้ครูมีการจัดทำแผนการสอนที่ยังไม่เป็นปัจจุบัน การผลิตสื่อและพัฒนาสื่อยังไม่มีความหลากหลายและน่าสนใจ ทั้งนี้เนื่องจากครูขาดทักษะในการจัดทำและพัฒนาการใช้สื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

วณิช นิรันทรานนท์ (2552 : 214 - 218) วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในเขตบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีความขาดแคลนครูผู้สอน ครูผู้สอนมีไม่ครบชั้น งบประมาณขาดแคลน ขาดสื่อการจัดการเรียนรู้

และเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยมาก ด้านความต้องการของครูในการพัฒนาสมรรถนะนั้น ครูผู้สอนต้องการที่จะพัฒนาสมรรถนะสำหรับการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มสมรรถนะ คือ กลุ่มสมรรถนะที่ 1 สมรรถนะของการเป็นครูสุขศึกษาและพลศึกษาที่ดี และกลุ่มสมรรถนะที่ 2 สมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเพื่อขอดำรงตำแหน่งและแต่งตั้งในตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ

จิราวุฒน์ ชูยัง (2554 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพพหุศีกษาครูดนตรี ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล ผลการวิจัย พบว่าครูดนตรีส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่ครูมืออาชีพในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูดนตรีมีความพัฒนาตนเองในเรื่อง หลักสูตรดนตรี วิธีการสอนดนตรี กิจกรรมดนตรี จิตวิทยาการสอนดนตรี การใช้สื่อแหล่งการเรียนรู้ดนตรี การวัดผลและประเมินผลดนตรี ด้านความรู้ความเข้าใจเนื้อหาดนตรี ครูดนตรีมีความพัฒนาตนเองในเรื่อง องค์ประกอบดนตรีและวรรณคดีดนตรี ด้านความรู้ความเข้าใจเนื้อหาดนตรี คือ ครูดนตรีมีความพัฒนาตนเองในเรื่อง องค์ประกอบดนตรีและวรรณคดีดนตรี ด้านทักษะทางดนตรี ครูดนตรีมีความพัฒนาตนเองในเรื่อง การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์และการอ่าน

สันติ ยัมปลื้ม (2556 : 108 - 120) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการสอนวิชาดนตรีในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ครูดนตรีขาดความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 อยู่ในระดับมาก ขาดความรู้ทางด้านเนื้อหาและสาระทางด้านดนตรีอยู่ในระดับมาก และครูดนตรีขาดความรู้เกี่ยวกับทักษะทางด้านดนตรีอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้ จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ของครูดนตรีในโรงเรียนนั้น ครูดนตรียังขาดมาตรฐานทางด้านการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ขาดความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ทางด้านดนตรี ทั้งในส่วนของเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติและยังรวมไปถึงขาดความรู้ ในด้านการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาด้วย

อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง (2557 : 96) วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า (1) หลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย เนื้อหาการฝึกอบรมกิจกรรมการฝึกอบรม ระยะเวลาการฝึกอบรม สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ และการวัดและประเมินผล โดยเนื้อหาการฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 3 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (สาระดนตรี) หน่วยที่ 2 การจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ทางด้านดนตรี และหน่วยที่ 3 การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน (2) ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีในศตวรรษที่ 21 จากการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญกลุ่ม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่ดี มีความน่าสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง และเหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบัน สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาได้จริง ส่วนผลการประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความสอดคล้องกันทุกประเด็น

จากการสังเคราะห์ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าการพัฒนาตนเองเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชีวิตจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และแสวงหาความรู้ โดยมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ รวมไปถึงการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา นอกจากนี้ผู้ที่พัฒนาตนเองได้สำเร็จนั้นควรต้องอาศัยความตั้งใจจริง และความมีวินัยในตนเอง เพื่อให้การพัฒนาตนเองประสบความสำเร็จ

งานวิจัยต่างประเทศ

เบเกอร์ (Baker. 1981) วิจัยเรื่อง การพัฒนาของครูดนตรีจากการตรวจสอบของผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี และผลสัมฤทธิ์ของการประเมินผลของครูดนตรี ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะที่สำคัญของสมรรถภาพของครูดนตรี มีดังนี้ ทักษะด้านการสอน ความใส่ใจในกลุ่มนักเรียนการบริหารจัดการชั้นเรียน มีทุนการศึกษาที่เกี่ยวกับดนตรีและนักดนตรี มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ สามารถแสดงดนตรีได้อย่างมีคุณภาพ

สมิทซ์ (Smith. 1985) วิจัยเรื่อง การประเมินตัวชี้แนะสมรรถภาพของครูดนตรี โดยสมาคมนักการศึกษาทางดนตรีของรัฐฟลอริดา และการประเมินการสมรรถภาพการเตรียมการในการสาธิตของครู โดยการแสดงรายการสมรรถภาพของครูไว้ 186 รายการ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถภาพที่ได้รับการยอมรับว่าจำเป็นสำหรับครูดนตรี มีจำนวน 178 รายการ

โซเดอร์บลอม (Soderblom. 1982) วิจัยเรื่อง สมรรถภาพทางดนตรีที่ครูดนตรีพิจารณาว่าเป็น สิ่งจำเป็น สำหรับครูดนตรีในชั้นประถมทั่วไป พบว่า สิ่งที่ครูดนตรีให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ทักษะด้านการร้องเพลง การอำนวยเพลง เครื่องดนตรี และแผนการสอน สิ่งที่ครูดนตรีให้ความสำคัญน้อย ได้แก่ ความรู้เดิมของครู

สตรูท และคณะ (Stroot et al. 1998 : 3) ได้ศึกษาทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาครู พบว่า การที่จะพัฒนาครูให้มีคุณภาพในการสอนนั้น ต้องมีขั้นตอนในการพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของครู เช่น ครูที่เริ่มปฏิบัติหน้าที่ในการสอนยังไม่มี ความมั่นใจในการควบคุมชั้นเรียน หรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนค่อนข้างเป็นรูปแบบครูเป็นศูนย์กลางการพัฒนาครูใหม่จึง

ควรมีทางเลือกที่หลากหลายให้ครูมีความมั่นใจในการสอน ส่วนการพัฒนาครูที่สอนหลายปีควรรใช้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อได้ความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น หรือครูที่สอนมานานย่อมต้องการแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง เช่น การศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น การนิเทศภายในระหว่างครูวิชาเดียวกันหรือการระดมสมองหาวิธีการสอนใหม่ ๆ

เทรนโต เดอ ซูซา (Trento de Souza, 2001 : 54) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของครูและปัญหาการหย่อนสมรรถภาพในการสอนของครู พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาตนเอง 2 กรณี คือ กรณีที่ครูไม่มีประสิทธิภาพในการสอนและกรณีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของโรงเรียนตกต่ำ สำหรับกรณีแรก ครูควรได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานสังกัดเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมั่นใจ โดยเฉพาะในด้านเทคนิคการสอน โดยใช้รูปแบบการปรึกษาหารือหรือพูดคุยกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน ส่วนกรณีที่ 2 นั้น เป็นผลต่อเนื่องจากกรณีแรก เป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนที่จะต้องให้ครูได้รับการอบรมบ่อย ๆ และจัดหาอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย เพื่อครูจะได้พัฒนาวิธีการสอนของตน และช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของโรงเรียนสูงขึ้น

คาไลมาธิ (Kalaimathi, 2005 : 2) ได้กล่าวถึงการพัฒนาดตนเองของครูในชนบทว่าให้มองทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณของครูต้องประพุดิตตนเป็นต้นแบบที่สมบูรณ์และพัฒนาตนไปตามความเปลี่ยนแปลงของสังคม เพราะคุณภาพของระบบการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพ การสอนของครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาชนบทที่เป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ คุณลักษณะของเยาวชนสะท้อนถึงอนาคตอันรุ่งโรจน์ของประเทศ ต้องตระหนักเสมอว่าหน้าที่ของครูชนบทคือ ฝึกเยาวชนให้เป็นที่กำลังของชาติ ครูทุกคนจึงต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลาที่ยังทำหน้าที่สอนอยู่ และถือว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของครูที่จะต้องพัฒนาตนเอง

จากการสังเคราะห์ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า การพัฒนาตนเองเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่รักความก้าวหน้าในวิชาชีพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชีวิตจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและแสวงหาความรู้โดยมีการพัฒนาความรู้ความสามารถรวมไปถึงการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา นอกจากนี้ผู้ที่พัฒนาตนเองได้สำเร็จนั้นต้องอาศัยความตั้งใจในตนเอง เพื่อให้การพัฒนาตนเองประสบความสำเร็จ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสมรรถนะความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยโดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนรายวิชาดนตรีของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 66 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ เช่น

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) วิชาที่สอน
- 4) ระดับการศึกษา
- 5) วุฒิการศึกษาทางดนตรี
- 6) ประสบการณ์การสอน
- 7) สอนในระดับมัธยมศึกษาชั้น

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี
ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1. สมรรถนะของครูคนตรี แบ่งได้ 2 ด้าน ดังนี้

1.1 สมรรถนะด้านคนตรี มีดังนี้

1.1.1 ด้านการปฏิบัติ

1.1.2 ด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์

1.1.3 ด้านการประพันธ์และการค้นสด

1.1.4 ด้านเทคโนโลยี

1.2 สมรรถนะด้านการสอน มีดังนี้

1.2.1 ด้านหลักสูตรคนตรี

1.2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้คนตรี

1.2.3 ด้านสื่อและนวัตกรรมคนตรี

1.2.4 ด้านการวัดประเมินผลคนตรี

1.2.5 ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน

2. ความต้องการของครูคนตรี แบ่งได้ 2 ด้าน ดังนี้

2.1 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านคนตรี มีดังนี้

2.1.1 ด้านการปฏิบัติ

2.1.2 ด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์

2.1.3 ด้านการประพันธ์และการค้นสด

2.1.4 ด้านเทคโนโลยีคนตรี

2.2 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการสอน มีดังนี้

2.2.1 ด้านหลักสูตรคนตรี

2.2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้คนตรี

2.2.3 ด้านสื่อและนวัตกรรมคนตรี

2.2.4 ด้านการวัดประเมินผลคนตรี

2.2.5 ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน

โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลข้อมูลดังนี้

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในส่วนที่ 1

ค่าเฉลี่ย	ระดับ
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	ไม่มี

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยระดับความต้องการของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในส่วนที่ 2

ค่าเฉลี่ย	ระดับ
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	ไม่มี

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ตรวจสอบเอกสาร โดยศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะ สมรรถภาพของครูและสภาพปัญหา การเรียนการสอนคนตรีจากเอกสาร วารสาร อินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

2. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบเกี่ยวกับ เพศ - อายุ วิชาที่สอน วุฒิการศึกษา ไม่มีวุฒิกการศึกษาทางคนตรี และประสบการณ์ ด้านการสอน จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามและความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูคนตรี ซึ่งประกอบด้วย 6 ส่วนซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 50 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา สำนวนภาษา แล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำเสนอแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 5 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 4 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี จำนวน 7 ท่าน (รายชื่อตามภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจหา ด้านความเที่ยงตรง ความตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมของคำถาม และความชัดเจนเหมาะสมของการใช้ภาษา พร้อมข้อเสนอแนะอื่นๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถามให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูดนตรีในโรงเรียนระดับมัธยม จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งไม่ได้เป็นประชากรจริง จำนวน 10 คน ได้แก่ โรงเรียนบุญวัฒนา โรงเรียนลำทะเมนไชยพิทยาคม โรงเรียนนครบุรี โรงเรียนเสิงสาง โรงเรียนมหิศราธิบดี โรงเรียนโนนสมบูรณ์วิทยา และโรงเรียนจักราชวิทยา เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 99) แล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มประชากรจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

แบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยติดต่องานวิชาการและบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เพื่อให้ ออกหนังสือถึงผู้บริหาร โรงเรียนเพื่อขออนุญาตเพื่อให้ครูดนตรีในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรตอบแบบสอบถาม
2. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังครูดนตรีทั้ง 66 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยให้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม เป็นเวลา 2 สัปดาห์ และให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์
3. เมื่อเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยจะตรวจดูจำนวนของแบบสอบถามด้วยตนเองว่า ได้ข้อมูลตอบกลับมากหรือน้อย หากได้ข้อมูลไม่ครบ ผู้วิจัยมีการติดตามผลโดยการ โทรศัพท์ไปยังครูดนตรี ที่ยังไม่ได้ตอบแบบสอบถาม เพื่อผู้วิจัยจะจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมซองเปล่าติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับมายังผู้วิจัย โดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับทางไปรษณีย์ เป็นเวลา 2 สัปดาห์
4. จัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเป็นการเก็บข้อมูลที่ได้คิดเป็นร้อยละ 100 ของ

แบบสอบถามที่ใช้ในการดำเนินการเก็บข้อมูลครั้งนี้

เกณฑ์การกำหนดคะแนนและการตรวจนับคะแนน

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ตอน ซึ่งใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนและการตรวจนับคะแนนเฉพาะ ตอนที่ 1 และ 2

- ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ - อายุ วิชาที่สอน วุฒิการศึกษา ไม่มีวุฒิการศึกษาทางดนตรี และประสบการณ์ด้านการสอน โดยหาความถี่และร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำอธิบาย
- ตอนที่ 2 วิเคราะห์สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรี ของในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบความเรียง และกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 100)

ค่าเฉลี่ย	สมรรถนะ
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.00	มาก
2.50 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	ไม่มี

ค่าเฉลี่ย	ความต้องการ
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	ไม่มี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วแยกวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/ for Windows ดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ เพื่อนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคุณตรี ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

1.2 ค่าเฉลี่ย \bar{X} จากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 105)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร (สมนึก กัทฑิยชนี. 2549 : 250)

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มข้อมูล
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

ความเที่ยงตรง (Content Validity) ตามเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC เป็นค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามวิธีของโรวินลลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton) (สมนึก กัททิษณี, 2540 : 220)

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเองของครูคณิตฯ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนประชากร
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สมรรถนะด้านคณิตฯ และความต้องการพัฒนาด้านคณิตฯ ของครูคณิตฯ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 สมรรถนะด้านการสอน และความต้องการพัฒนาด้านการสอนของครูคณิตฯ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 4 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะและความต้องการของครูคณิตฯ ในสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 66 คน มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	58	87.9
หญิง	8	12.1
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	17	25.8
31 - 40 ปี	29	43.9
ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป	20	30.3
3. วิชาที่สอน		
ดนตรีสากล	20	30.3
ดนตรีไทย	2	3.0
สอนทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล	29	43.9
สอนทั้งวิชาดนตรี นาฏศิลป์ และทัศนศิลป์	15	22.7
4. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	41	62.1
สูงกว่าปริญญาตรี	25	37.9
5. วุฒิการศึกษา		
มีวุฒิการศึกษาทางดนตรี	55	83.3
ไม่มีวุฒิการศึกษาทางดนตรี	11	16.7
เรียนดนตรีเป็นวิชาโท	0	0

ตาราง 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
6. ประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรี		
สอนต่ำกว่า 5 ปี	15	22.7
สอนตั้งแต่ 5 -10 ปี	26	39.4
สอนตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป	25	37.9
7. สอนในระดับมัธยมศึกษาชั้น		
มัธยมศึกษาตอนต้น	7	10.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	12.1
สอนทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย	51	77.3

จากตาราง 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมี จำนวน 58 คน คิดเป็น ร้อยละ 87.9 เพศหญิงมี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1

ด้านอายุของผู้ตอบแบบถาม มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มากที่สุด จำนวน 29 คน คิดเป็น ร้อยละ 43.9 รองลงมา อายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 น้อยที่สุด อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8

ด้านวิชาที่สอน พบว่าส่วนใหญ่สอนทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล มากที่สุด จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9 รองลงมาดนตรีสากล จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมาสอน ทั้งวิชาดนตรี นาฏศิลป์ และทัศนศิลป์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ดนตรีไทยน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ

ด้านวุฒิการศึกษา ส่วนมากครุศึกษามีวุฒิกศการระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 62.1 สูงกว่าปริญญาตรีน้อยที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9

ด้านประสบการณ์การสอนวิชาดนตรี ส่วนมากสอนตั้งแต่ 5 -10 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 รองลงมาสอนตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 25 คนคิดเป็นร้อยละ 37.9 และน้อยที่สุดสอนต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ส่วนการสอนในระดับทั้งมัธยม ตอนต้นและมัธยมตอนปลายมากที่สุด จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 77.3 รองลงมามัธยมศึกษา

ตอนปลาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 และมีมัธยมศึกษาตอนต้นน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 สมรรถนะด้านดนตรี และความต้องการพัฒนาด้านดนตรีของครูดนตรี
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเอง
ของครูดนตรี ด้านการปฏิบัติ

ด้านการปฏิบัติ	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการพัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ในการปฏิบัติดนตรีสามารถแสดงออกถึงความเข้าใจทางการเล่นดนตรีและมีเทคนิคการเล่นที่ถูกต้อง	3.71	1.11	มาก	4.31	0.82	มาก
2. มีความสามารถเกี่ยวกับการเล่นเครื่องดนตรีและการร้องเป็นอย่างดี	3.83	1.13	มาก	4.27	0.85	มาก
3. มีความสามารถที่จะปฏิบัติเครื่องที่เห็นด้วยความคล่องแคล่ว	3.69	1.12	มาก	4.21	0.93	มาก
4. มีความรู้และทักษะเพียงพอในการทำงานเป็นผู้นำการแสดงดนตรีมีทักษะการจัดการฝึกซ้อมและทักษะของการอำนวยเพลง	3.74	1.11	มาก	4.37	0.81	มาก

ตาราง 4.2 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติ	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการพัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
5. มีความสามารถเล่นประกอบบทเพลงง่าย ๆ ได้ด้วยเปียโนหรือกีตาร์ และสามารถใช้อุปกรณ์ดนตรีดังกล่าวในการจัดการเรียนการสอนดนตรีได้	3.71	1.18	มาก	4.34	0.88	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.73	1.07	มาก	4.30	0.80	มาก

จากตาราง 4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรีในด้านการปฏิบัติ ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.73

โดยมีความสามารถเกี่ยวกับการเล่นเครื่องดนตรีและการร้องเป็นอย่างดี อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.83

มีความสามารถที่จะปฏิบัติเครื่องที่เห็นด้วยความคล่องแคล่ว อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.69

ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.30

โดยมีความรู้และทักษะเพียงพอในการทำงานเป็นผู้นำการแสดงดนตรีมีทักษะการจัดการฝึกซ้อมและทักษะของการอำนวยเพลง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.37

มีความสามารถที่จะปฏิบัติเครื่องที่เห็นด้วยความคล่องแคล่ว อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.21

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการ
พัฒนาตนเอง ของครูคนตรี ด้านทักษะการฟัง และการวิเคราะห์

ด้านทักษะการฟัง และการวิเคราะห์	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการ พัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. มีความเข้าใจองค์ประกอบ พื้นฐาน และการจัดการรูปแบบ ดนตรีโดยใช้ความสามารถนี้ใน การวิเคราะห์จากการฟัง การเห็น และจากการบรรเลง	3.92	1.16	มาก	4.25	0.89	มาก
2. มีความสามารถในการ วิเคราะห์รูปแบบ กระบวนการ และโครงสร้าง ทางดนตรี	3.90	1.18	มาก	4.19	0.84	มาก
3. มีความสามารถในการ ถ่ายทอดดนตรีโดยรวม ประวัติ วัฒนธรรมและลีลาในบริบทที่ เกี่ยวข้อง	3.86	1.18	มาก	4.21	0.90	มาก
2.4 มีความเข้าใจที่จะผลิตงาน และวิเคราะห์งานดนตรีต่าง ๆ ในทหรณะที่เป็นตัวของตัวเอง	3.92	1.19	มาก	4.22	0.85	มาก
2.5 มีความเข้าใจความสัมพันธ์ ระหว่างทฤษฎีทางดนตรีและ รูปแบบการประพันธ์ทั้งงาน จากการเลียนแบบงานดั้งเดิม	3.84	1.08	มาก	4.33	0.84	มาก

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ด้านทักษะการฟัง และการวิเคราะห์	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการ พัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
6. มีความสามารถในการใช้ เครื่องมือในการสร้างงาน รวมทั้งทักษะการเล่น คีย์บอร์ดการใช้คำพูดและ ภาษาที่นำเสนอรวมทั้ง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี	3.93	0.99	มาก	4.30	0.85	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.90	1.04	มาก	4.25	0.76	มาก

จากตาราง 4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรีในด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์ ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.90

โดยมีความสามารถในการใช้เครื่องมือในการสร้างงานรวมทั้งทักษะการเล่นคีย์บอร์ด การใช้คำพูดและภาษาที่นำเสนอรวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.93

มีความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีทางดนตรี และรูปแบบการประพันธ์ทำงานจากการเลียนแบบงานดั้งเดิม อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.84

ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.25

โดยมีความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีทางดนตรีและรูปแบบการประพันธ์ทำงานจากการเลียนแบบงานดั้งเดิม อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.33

มีความสามารถในการวิเคราะห์รูปแบบกระบวนการ และโครงสร้างทางดนตรี อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.19

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการ
พัฒนาตนเองของครูคนตรี ด้านการประพันธ์ และการค้นสด

ด้านการประพันธ์ และการค้นสด	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการ พัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
1. มีทักษะพื้นฐานดีพอใน การสร้างงานใหม่หรือสร้าง งานจากแหล่งดั้งเดิมโดยไม่ได้ มีการเตรียมมาก่อน	3.48	0.82	ปานกลาง	4.43	0.82	มาก
2. มีความสามารถในการ ประพันธ์ การค้นสดหรือทั้ง 2 อย่างในระดับพื้นฐานหรือ มากกว่าในการใช้ภาษาทาง คนตรี	3.49	0.95	ปานกลาง	4.34	0.83	มาก
3. มีความเข้าใจในเรื่องคีย์ บอร์ด โดยอาจเริ่มจากการลอง ค้นสดโดยใช้โน้ตในคอร์ด และฝึกฝนแต่งทำนองให้ ซับซ้อนยิ่งขึ้น	3.45	0.85	ปานกลาง	4.33	0.81	มาก
4. สามารถสร้างบทประพันธ์ ด้วยลีลาคนตรีที่หลากหลาย และอธิบายงานเรียบเรียงเสียง ประสานที่ทำขึ้นเพื่อใช้ฝึกใน โรงเรียนได้	3.46	0.86	ปานกลาง	4.31	0.80	มาก
5. สามารถศึกษาจะต้อง วิเคราะห์ อธิบาย พรรณนาใน งานหรือบทประพันธ์อื่น ๆ ได้	3.50	0.92	ปานกลาง	4.36	0.80	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.46	0.88	ปานกลาง	4.36	0.72	มาก

จากตาราง 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูคนตรีในด้านการประพันธ์ และการค้นสด ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.46

โดยสามารถศึกษาจะต้องวิเคราะห์ อธิบาย พรรณนาในงานหรือบทประพันธ์อื่น ๆ ได้อยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.50

มีความเข้าใจในเรื่องคีย์ คอร์ด โดยอาจเริ่มจากการลองค้นสดโดยใช้โน้ตในคอร์ด และฝึกฝนแต่งทำนองให้ซับซ้อนยิ่งขึ้น อยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.45

ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.36

โดยมีทักษะพื้นฐานดีพอในการสร้างงานใหม่หรือสร้างงานจากแหล่งดั้งเดิม โดยไม่ได้มีการเตรียมมาก่อนอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.43

สามารถสร้างบทประพันธ์ด้วยลีลาดนตรีที่หลากหลาย และอธิบายงานเรียบเรียงเสียงประสานที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกในโรงเรียนได้ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.31

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี ด้านเทคโนโลยีดนตรี

ด้านเทคโนโลยีดนตรี	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการพัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. มีความรู้ความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนงานดนตรี	3.75	1.00	มาก	4.31	0.80	มาก
2. มีความรู้ความสามารถทำงานดนตรีโดยใช้เทคโนโลยีในขอบเขตเฉพาะงาน	3.69	1.00	มาก	4.34	0.81	มาก
3. มีความรู้ความเข้าใจนำเอาเทคโนโลยีมาสร้างสรรค์งานดนตรีให้เกิดความแปลกใหม่	3.80	1.05	มาก	4.33	0.81	มาก

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ด้านเทคโนโลยีดนตรี	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการพัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
4. มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาช่วยในการแต่งเพลง	3.89	1.08	มาก	4.31	0.80	มาก
5. มีความเข้าใจเทคโนโลยีดนตรีกับศิลปะทางด้านดนตรีโดยเฉพาะการใช้อุปกรณ์ทางด้านอิเล็กทรอนิกส์และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการใช้งานฟังผลงานการบันทึกเสียงการประพันธ์เพลง	3.86	1.06	มาก	4.24	0.86	มาก
6. มีความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ดนตรี เช่น Finale, Sibelius และ Cubase เป็นต้น	3.81	1.02	มาก	4.27	0.83	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.80	0.98	มาก	4.30	0.74	มาก

จากตาราง 4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรีในด้านเทคโนโลยีดนตรีระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.80

โดยมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาช่วยในการแต่งเพลง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.89

มีความรู้ความสามารถทำงานดนตรีโดยใช้เทคโนโลยีในขอบเขตเฉพาะงาน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.69

ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.30

โดยมีความรู้ความสามารถทำงานดนตรีโดยใช้เทคโนโลยีในขอบเขตเฉพาะงาน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.34

มีความเข้าใจเทคโนโลยีดนตรีกับศิลปะทางด้านดนตรีโดยเฉพาะการใช้อุปกรณ์ทางด้านอิเล็กทรอนิกส์และซอฟต์แวร์ต่างๆ เพื่อสะดวกในการใช้งานฟังผลงาน การบันทึกเสียง การประพันธ์เพลง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.24

ตาราง 4.6 สรุป ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมเกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านดนตรี

สมรรถนะด้านดนตรี	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการพัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการปฏิบัติ	3.73	1.07	มาก	4.30	0.80	มาก
2. ด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์	3.90	1.04	มาก	4.25	0.76	มาก
3. ด้านการประพันธ์และการค้นสด	3.46	0.88	ปานกลาง	4.36	0.72	มาก
4. ด้านเทคโนโลยีดนตรี	3.80	0.98	มาก	4.30	0.74	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.72	0.99	มาก	4.30	0.75	มาก

จากตาราง 4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรีในสมรรถนะด้านดนตรี ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.72

โดยด้านทักษะการฟัง และการวิเคราะห์อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.90 ด้านการประพันธ์และการค้นสด อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.46 ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.30

โดยด้านการประพันธ์ และการค้นสด อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.36

ด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.25

ตอนที่ 3 สมรรถนะด้านการสอน และความต้องการพัฒนาด้านการสอนของ
ครุคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการ
พัฒนาตนเองของครุคนตรี ด้านหลักสูตรครุคนตรี

ด้านหลักสูตรครุคนตรี	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการพัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. มีความรู้เกี่ยวกับการจัด แผนการเรียนการสอนให้สนอง หลักการหรือจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรครุคนตรี	3.83	1.03	มาก	4.31	0.82	มาก
2. มีความรู้เกี่ยวกับการออกแบบ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาคนตรีที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	3.95	0.98	มาก	4.18	0.87	มาก
3. มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรครุคนตรีให้ตอบสนองกับ ความต้องการของผู้เรียน	3.87	0.86	มาก	4.09	0.87	มาก
4. มีความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ หลักสูตรครุคนตรีเพื่อนำไปใช้ใน การจัดแผนการจัดการเรียนรู้	3.86	0.92	มาก	4.22	0.90	มาก
5. มีความเหมาะสมของ เนื้อหาวิชาคนตรีในหลักสูตร แกนกลางกับจำนวนชั่วโมงเรียน	4.51	0.98	มากที่สุด	4.28	0.85	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.00	1.15	มาก	4.22	0.71	มาก

จากตาราง 4.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะ ของครูคณิตศาสตร์ด้านหลักสูตรคณิตศาสตร์ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.00

โดยมีความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ในหลักสูตรแกนกลางกับจำนวนชั่วโมงเรียน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.51

มีความรู้เกี่ยวกับการจัดแผนการเรียนการสอนให้สนองหลักการหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.83

ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.22

โดยมีความรู้เกี่ยวกับการจัดแผนการเรียนการสอนให้สนองหลักการหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.31

มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์ให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.09

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเองของครูคณิตศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ด้านการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการพัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
1. มีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทางด้านคณิตศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลาง 2551	3.98	0.98	มาก	4.24	0.89	มาก
2. สามารถที่จะพรรณนาบอกความหมายของเสียงที่ใช้ในงานคณิตศาสตร์ได้อย่างสร้างสรรค์	4.04	0.95	มาก	4.34	0.79	มาก

ตาราง 4.8 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนรู้คนตรี	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการพัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
3. สามารถบันทึกโน้ตและเรียบเรียงดนตรีสำหรับการบรรเลงในโรงเรียนได้	3.96	0.97	มาก	4.31	0.82	มาก
4. มีความรู้ความสามารถใช้วิธีและกระบวนการสอนต่าง ๆ ได้	3.93	1.02	มาก	4.22	0.89	มาก
5. มีการจัดช่วงเวลาเรียนและการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับลักษณะวิชาดนตรี	3.95	0.98	มาก	4.31	0.84	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.97	0.89	มาก	4.29	0.74	มาก

จากตาราง 4.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูคนตรี ด้านการจัดการเรียนรู้คนตรี ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.97

โดยสามารถที่จะพรรณนาออกความหมายของเสียงที่ใช้ในงานดนตรีได้อย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.04

มีความรู้ความสามารถใช้วิธี และกระบวนการสอนต่าง ๆ ได้ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.93

ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.29

โดยสามารถที่จะพรรณนาออกความหมายของเสียงที่ใช้ในงานดนตรีได้อย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.34

มีความรู้ความสามารถใช้วิธี และกระบวนการสอนต่าง ๆ ได้ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.22

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการ
พัฒนาตนเองของครูคนตรี ด้านสื่อและนวัตกรรมคนตรี

ด้านสื่อและนวัตกรรมคนตรี	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการพัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. มีความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	4.01	0.99	มาก	4.27	0.86	มาก
2. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	3.87	0.95	มาก	4.25	0.91	มาก
3. มีความสามารถในการเลือกใช้ออกแบบสร้าง และปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี	3.98	0.99	มาก	4.25	0.86	มาก
4. มีความสามารถในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม	3.96	0.99	มาก	4.24	1.02	มาก
5. มีการนำเอาเครื่องดนตรีมาใช้สาธิต ในการสอน	3.89	1.03	มาก	4.24	0.91	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.94	0.89	มาก	4.25	0.80	มาก

จากตาราง 4.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูคนตรี ด้านสื่อและนวัตกรรม คนตรีระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.94

โดยมีความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่าง หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.01

มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ใช้ใน การจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.87

ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.25

โดยมีความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่าง หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม การเรียนรู้ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.27

มีความสามารถในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม เท่ากัน กับการนำเอาเครื่องดนตรีมาใช้สาธิตในการสอน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.24

ตาราง 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนา ตนเองของครูคนตรี ด้านการวัดประเมินผลคนตรี

ด้านการวัดประเมินผลคนตรี	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการพัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. มีความรู้เกี่ยวกับการสร้าง และนำเครื่องมือวัดและ ประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	3.92	0.99	มาก	4.36	0.88	มาก
2. มีความรู้เกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลการเรียนได้ สอดคล้องและครอบคลุม มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ในหลักสูตร	3.89	0.97	มาก	4.39	0.89	มาก

ตาราง 4.10 (ต่อ)

ด้านการวัดประเมินผลดนตรี	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการพัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
3. มีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการผู้เรียนตามสภาพจริง	3.87	1.00	มาก	4.30	0.92	มาก
4. มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลทักษะได้ครบทั้ง การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การอ่าน การสร้างสรรค์	3.92	1.02	มาก	4.28	0.87	มาก
5. มีความรู้เกี่ยวกับการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร	3.92	0.96	มาก	4.36	0.83	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.90	0.92	มาก	4.34	0.76	มาก

จากตาราง 4.10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรี ด้านการวัดประเมินผลดนตรี ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.90

โดยมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม เท่ากันกับ มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลทักษะได้ครบทั้ง การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การอ่าน การสร้างสรรค์ และเท่ากันกับ มีความรู้เกี่ยวกับการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.92

มีความรู้เกี่ยวกับการวัด และประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการผู้เรียนตามสภาพจริง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.87

ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.34 โดยมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนได้สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.39

มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลทักษะได้ครบทั้ง การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การอ่าน การสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.28

ตาราง 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเองของครูคณิตฯ ด้านบริหารจัดการชั้นเรียนคณิตฯ

ด้านบริหารจัดการ ชั้นเรียนคณิตฯ	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการ พัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. มีการจัดห้องเรียนวิชาคณิตฯ เป็นห้องเฉพาะ ไม่มีการปะปน หรือสับเปลี่ยนกับห้องเรียนอื่น	4.01	0.93	มาก	4.40	0.85	มาก
2. มีการจัดห้องเรียนที่มีการ ตกแต่งสวยงาม เร้าใจให้ผู้เรียน ต้องการเรียนรู้	3.87	0.90	มาก	4.28	0.85	มาก
3. มีการจัดสภาพแวดล้อมภายใน ห้องเรียน และภายนอกห้องเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	3.98	0.90	มาก	4.33	0.82	มาก
4. มีการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงใน ชั้นเรียน	4.03	1.00	มาก	4.39	0.74	มาก
5. ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียน กับผู้เรียน	4.03	0.99	มาก	4.30	0.80	มาก

ตาราง 4.11 (ต่อ)

ด้านบริหารจัดการ ชั้นเรียนดนตรี	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการ พัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
6. สามารถสอนในหลาย ระดับที่แตกต่างกันทั้งกลุ่ม อายุเดี่ยวและทั้งชั้น	4.10	0.96	มาก	4.22	0.81	มาก
7. ผู้สอนกับผู้เรียนมีส่วน ร่วมในการสร้างบรรยากาศ ทางจิตใจร่วมกัน	4.12	0.96	มาก	4.30	0.72	มาก
8. วัสดุ อุปกรณ์พร้อมสื่อ การสอน ที่อยู่ภายใน ห้องเรียนสามารถเคลื่อนที่ ได้และสามารถดัดแปลงให้ เอื้ออำนวยต่อการสอน	4.00	0.91	มาก	4.24	0.76	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.02	0.83	มาก	4.31	0.68	มาก

จากตาราง 4.11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรี ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน
ดนตรี ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.02

โดยผู้สอนกับผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศทางจิตใจร่วมกัน อยู่ในระดับ “มาก”
มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.12

มีการจัดห้องเรียนที่มีการตกแต่งสวยงาม ระวังให้ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ อยู่ในระดับ “มาก”
มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.87

ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.31

โดยมีการจัดห้องเรียนวิชาดนตรีเป็นห้องเฉพาะ ไม่มีการปะปนหรือสับเปลี่ยนกับ
ห้องเรียนอื่น อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.40

สามารถสอนในหลายระดับที่แตกต่างกันทั้งกลุ่มอายุเดี่ยวและทั้งชั้น อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.22

ตาราง 4.12 สรุป ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการ พัฒนาการเอง ด้านการสอน

สมรรถนะด้านการสอน	สมรรถนะ		ความหมาย	ความต้องการ พัฒนาตนเอง		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ด้านหลักสูตรดนตรี	4.00	1.15	มาก	4.22	0.71	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ ดนตรี	3.97	0.89	มาก	4.29	0.74	มาก
3. ด้านสื่อและ นวัตกรรมดนตรี	3.94	0.89	มาก	4.25	0.80	มาก
4. ด้านการวัด ประเมินผลดนตรี	3.90	0.92	มาก	4.34	0.76	มาก
5. ด้านบริหารจัดการ ชั้นเรียนดนตรี	4.02	0.96	มาก	4.31	0.68	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.96	0.93	มาก	4.28	0.73	มาก

จากตาราง 4.12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรี ในสมรรถนะด้านการสอน ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.96

โดยด้านบริหารจัดการชั้นเรียน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.02

ด้านการวัดประเมินผล อยู่ในระดับ “มาก” ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.87

ความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.28

โดยด้านการวัดประเมินผล อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.34

ด้านหลักสูตรดนตรี อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.22

ตอนที่ 4 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะและความต้องการของครูคนตรีในสถานศึกษา ดังนี้

1. สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองด้านคนตรีของครูคนตรี จากการศึกษาพบว่า ด้านการประพันธ์และค้นสด มีสมรรถนะและมีความต้องการพัฒนาตนเองมากที่สุด ของครูคนตรี อาจเนื่องจากครูคนตรียังไม่เข้าใจในเรื่องคีย์ คอร์ด อาจสับสนโดยการใช้โน้ตในคอร์ด และฝึกฝนแต่งทำนองให้ซับซ้อนยิ่งขึ้น ครูคนตรีต้องได้รับการอบรม สัมมนา จากหน่วยงานที่ต้นสังกัดจัดขึ้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้นำไปพัฒนาตนเอง

จากการศึกษา พบว่า สมรรถนะดังกล่าวครูคนตรีได้เสนอแนวทางในการพัฒนาตนเองไว้หลายประการ

ตาราง 4.13 ความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านคนตรี

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านคนตรี	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรจัดทำห้องเรียนเฉพาะสำหรับเรียนคนตรีที่สามารถเก็บเสียงได้	10	15.10
2. ควรจัดหาเครื่องดนตรีให้มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนและทดแทนส่วนที่ชำรุดเสียหาย	16	24.20
3. ชั่วโมงการสอนคนตรีมีน้อยเกินไปทำให้ครูคนตรีส่วนใหญ่ต้องสอนปฏิบัติเครื่องดนตรีนอกเวลาเรียน	11	16.67
4. ในแต่ละโรงเรียนควรมีการกำหนดอัตราให้มีครูคนตรีทั้งทางด้านคนตรีสากลและคนตรีไทย	9	13.63
5. ครูคนตรีควรได้รับการส่งเสริมให้เข้าการอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถทางคนตรีด้านทฤษฎีและปฏิบัติทั้งคนตรีไทยและคนตรีสากลมากกว่าการศึกษาต่อ	20	30.30
รวม	66	100

จากตาราง 4.13 พบว่า ความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านคนตรี เรียงลำดับจากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) ครูคนตรีควรได้รับการส่งเสริมให้เข้าการอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถทางคนตรีด้านทฤษฎีและปฏิบัติทั้งคนตรีไทยและคนตรีสากลมากกว่าการศึกษาต่อ

2) ควรจัดหาเครื่องดนตรีให้มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนและทดแทนส่วนที่ชำรุดเสียหาย และ 3) ชั่วโมงการสอนดนตรีมีน้อยเกินไปทำให้ครูดนตรีส่วนใหญ่ต้องสอนปฏิบัติเครื่องดนตรีนอกเวลาเรียน

2. สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองด้านการสอนของครูดนตรี จากการศึกษาพบว่า ด้านหลักสูตรดนตรี มีสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองมากที่สุด ของครูดนตรีอาจเนื่องมาจากครูดนตรีไม่มีเวลาศึกษาหลักสูตรอย่างละเอียด หรือทำหน้าที่พิเศษนอกเหนือจากงานสอนมากเกินไป จนทำให้ไม่มีเวลาศึกษาหลักสูตรหรือเตรียมการสอน ขาดความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้และขาดความรู้ความเข้าใจในการแผนการสอน

จากการศึกษา พบว่า สมรรถนะดังกล่าวครูดนตรีได้เสนอแนวทางในการพัฒนาตนเองไว้หลายประการ

ตาราง 4.14 ความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอน

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรมีการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรใหม่เพื่อให้ตรงกับวัยและวุฒิภาวะ	11	16.66
2. ปรับลดเนื้อหาวิชาลงเนื่องจากชั่วโมงเรียนมีเวลาน้อย	9	13.63
3. จัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับเวลาและนักเรียนในแต่ละท้องถิ่น	10	15.15
4. พิจารณาปรับมาตรฐานในหลักสูตร ให้ครอบคลุมเนื้อหา เนื้อที่กว้างเกินไปควรปรับออก	8	12.11
5. จัดหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรมาให้เพียงพอกับความต้องการครู โดยจัดในรูปแบบประมาณการจัดซื้อให้กับครู	12	18.18
6. จัดอบรมครูดนตรี เรื่อง การจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้	16	24.24
รวม	66	100

จากตาราง 4.14 พบว่า ความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอน เรียงลำดับจากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) จัดอบรมครูดนตรี เรื่อง การจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ 2) จัดหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรมาให้เพียงพอกับความต้องการครู โดยจัดในรูปแบบประมาณการจัดซื้อให้กับครู และ 3) ควรมีการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรใหม่เพื่อให้ตรงกับวัยและวุฒิภาวะ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากร คือ ครูผู้สอน
รายวิชาคนตรีของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 66 โรงเรียนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการ
ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและการใช้ภาษาหลังจากนั้นจึงนำไปทดลองใช้เพื่อนำผลจากการ
ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ก่อนนำไปใช้จริง โดยมี
ลักษณะของคำถาม 2 ลักษณะคือ แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 2 ตอน
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามและ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูคนตรี

วิธีการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บและรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังประชากร
ทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 66 ชุด โดยจัดส่งทางไปรษณีย์ โดยให้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม

เป็นเวลา 2 สัปดาห์ แล้วส่งกลับคือผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ได้รับกลับทั้งหมด 66 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำอธิบาย และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถนะและความต้องการของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสมรรถนะของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 2 ด้าน คือ

1.1 สมรรถนะด้านคนตรี ประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติ ด้านการฟังและการวิเคราะห์ ด้านการประพันธ์และค้นสด ด้านเทคโนโลยีคนตรี โดยภาพรวมสมรรถนะของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ สมรรถนะด้านคนตรี ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.72 โดยด้านทักษะการฟัง และการวิเคราะห์อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.90 และด้านการประพันธ์และการค้นสด อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.46

1.2 สมรรถนะด้านการสอน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรคนตรี ด้านการจัดการเรียนรู้อุคนตรี ด้านด้านสื่อและนวัตกรรมคนตรี ด้านการวัดประเมินผลคนตรี ด้านบริหารจัดการชั้นเรียนคนตรี โดยภาพรวมสมรรถนะของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ สมรรถนะด้านการสอน ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.96 โดยด้านบริหารจัดการชั้นเรียน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.02 และด้านการวัดประเมินผล อยู่ในระดับ “มาก” ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.87

2. ผลการศึกษาความต้องการของครูคนตรีในการพัฒนาสมรรถนะของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 2 ด้าน คือ

2.1 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านคนตรี ประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติ ด้านการฟังและการวิเคราะห์ ด้านการประพันธ์และค้นสด ด้านเทคโนโลยีคนตรี โดยภาพรวม พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.30 โดยด้านการประพันธ์ และการค้นสด อยู่ใน

ระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.36 และด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.25

2.2 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการสอน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรดนตรี ด้านการจัดการเรียนรู้ดนตรี ด้านด้านสื่อและนวัตกรรมดนตรี ด้านการวัดประเมินผลดนตรี ด้านบริหารจัดการชั้นเรียนดนตรี โดยภาพรวม พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองของครุดนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.28 โดยด้านการวัดประเมินผล อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.34 และด้านหลักสูตรดนตรี อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.22

อภิปรายผล

จากการศึกษาสมรรถนะและความต้องการของครุดนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ทราบระดับความรู้/ความสามารถ และความต้องการพัฒนาตนเองนั้น ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามลำดับของวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. จากผลการศึกษาสมรรถนะของครุดนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 2 ด้าน ดังนี้

1.1 สมรรถนะด้านดนตรี ประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติ ด้านการฟังและการวิเคราะห์ ด้านการประพันธ์และคันทัน ด้านเทคโนโลยีดนตรี โดยภาพรวมสมรรถนะของครุดนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ สมรรถนะด้านดนตรี ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.72 โดยด้านทักษะการฟัง และการวิเคราะห์อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.90 และด้านการประพันธ์และการคันทัน อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 3.46 โดยผู้วิจัยขอเสนอ ดังนี้

1.1.1 ด้านการปฏิบัติ จากความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครุดนตรีใน ด้านการปฏิบัติ ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.73 โดยมีความสามารถ เกี่ยวกับการเล่นเครื่องดนตรีและการร้องเป็นอย่างดี อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.83 และมีความสามารถที่จะปฏิบัติเครื่องที่เห็นด้วยความคล่องแคล่ว อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.69 สอดคล้องกับ สมาคมครุดนตรีแห่งประเทศไทย (The Music Educators National Conference, 2001 : ออนไลน์) ได้กำหนดสมรรถนะของครุดนตรีที่

ต้องกระทำได้ มีดังนี้ 1) ปฏิบัติดนตรีด้วยความเข้าใจและใช้เทคนิคด้วยความคล่องแคล่ว ด้านการ เล่นคลอ การขับร้อง การอำนวยการ และสามารถประเมินดนตรีปฏิบัติได้ 2) สามารถสร้างบท ประพันธ์ด้วยลีลาดนตรี ที่หลากหลาย และอธิบายงานเรียบเรียงเสียงประสานที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกใน

โรงเรียนได้ 3) ครูคณิตศึกษาจะต้องวิเคราะห์ อธิบาย พรรณนา ในงานหรือบทประพันธ์อื่นๆ ได้

4) ครูคณิตศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติแห่งอาชีพโดยสามารถที่จะสื่อสารแสดงปรัชญาทางคณิตกับนักเรียน เข้าใจปัญหาการเรียนของผู้เรียนที่มีปัญหาทางคณิต อุทิศเวลาให้กับการสอน และปรับปรุง เทคนิคการสอนอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินกร ต. เทียนประเสริฐ (2551 : 69 - 70) ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะทางคณิต ด้านทฤษฎีพื้นฐานทางคณิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมอยู่ในระดับ “มาก” ในส่วนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครที่นักศึกษามีสมรรถนะด้านทฤษฎีคณิตอยู่ในระดับ “ปานกลาง” 2) สมรรถนะทางคณิต ด้านปฏิบัติคณิตของนักศึกษาทั้ง 4 แห่ง อยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีเพียงมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมที่นักศึกษามีสมรรถนะด้านการปฏิบัติด้านคณิตอยู่ในระดับ “มาก” 3) สมรรถนะทางคณิต ด้านการบริหารจัดการคณิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมอยู่ในระดับ “มาก” ในส่วนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครที่นักศึกษามีสมรรถนะด้านทฤษฎีคณิตอยู่ในระดับ “ปานกลาง” 4) สมรรถนะทางคณิต ด้านเทคโนโลยีคณิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมอยู่ในระดับ “มาก” ในส่วนของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครที่นักศึกษามีสมรรถนะด้านทฤษฎีคณิตอยู่ในระดับ “ปานกลาง” 5) สมรรถนะทางคณิตของนักศึกษา ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่แตกต่างกัน มีสมรรถนะทางคณิต โดยรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 6) เมื่อนำสมรรถนะทางคณิตทั้ง 4 ด้าน มาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่แตกต่างกัน มีสมรรถนะทางคณิตไม่มีความแตกต่างกันในเกือบทุกด้าน มีเพียงด้านเทคโนโลยี นักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่แตกต่างกัน มีสมรรถนะทางคณิตไม่มีความแตกต่างกัน โดยมีค่า (p) เท่ากับ 0.004 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.1.2 ด้านการฟังและการวิเคราะห์ จากความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูคณิตในด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์ ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.90 โดยมีความสามารถในการใช้เครื่องมือในการสร้างงานรวมทั้งทักษะการเล่นคีย์บอร์ด การใช้คำพูดและภาษาที่นำเสนอรวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.93 และมีความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีทางคณิตและรูปแบบการประพันธ์ทั้งงานจากการเขียนแบบงานดั้งเดิม อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.84 ทักษะปฏิบัติคณิตของครูนั้น ต้องมีเทคนิคและวิธีการที่ผู้บรรเลงจะต้องศึกษาความรู้เกี่ยวกับเรื่องของเสียงดนตรี สัญลักษณ์ต่างๆ ทักษะการฝึกซ้อม ซึ่งขั้นตอนในการเรียนทักษะปฏิบัติคณิตนี้

จะนำไปสู่การบรรเลงดนตรีที่ดี ผู้บรรเลงสามารถแก้ไขข้อบกพร่องในการบรรเลงดนตรีของตนเองได้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการแสดงดนตรี จึงจะสามารถแสดงดนตรีออกมาได้อย่างสมบูรณ์อันนำไปสู่การถ่ายทอดความรู้สึกที่ซาบซึ้งแก่ผู้ฟัง การฟัง (Listening) การฟังเป็นทักษะที่จำเป็นมากสำหรับดนตรี เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียง การฟังจึงมีบทบาทมากในการช่วยให้ผู้ศึกษาดนตรีมีความเข้าใจดนตรีซึ่งนำไปสู่ความซาบซึ้งและรักดนตรีต่อไป การฟังเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน เนื่องจากเพลงศิลปะมีองค์ประกอบและโครงสร้างที่สลับซับซ้อน อย่างไรก็ตามการฟังเพลงเป็นทักษะที่สามารถเรียนรู้ได้และจัดเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญ ความซาบซึ้งในดนตรีจะเกิดขึ้นได้ถ้ามีทักษะการฟังที่เพียงพอ การฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนการสอนดนตรีทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับ จิราวัฒน์ ชูยัง (2554 : 90) กล่าวเรื่องการฟังไว้ว่า ครูดนตรีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าคุณครูมีทักษะในการฟังน้อยมาก เพราะเรียนมาน้อย ถ้าหากเป็นครูมืออาชีพจริง ๆ ครูควรจะรู้การฟังเป็นอย่างดี เวลาเป็นกรรมการตัดสินก็เจอปัญหา มาก ทักษะการฟังของครูไม่เท่ากัน ไม่ได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน อยากมีความสามารถจนถึงขั้นที่ฟังเสียง แล้วระบุได้ว่าเป็นโน้ตเสียงใดในระดับใด ในบันไดเสียงอะไร ซึ่งสอดคล้องกับ นัฐพล แสนทวีสุข (2552 : 94) ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการเรียนรู้ภายในแหล่งเรียนรู้ดนตรี นักเรียนมีทักษะทางดนตรีดีกว่าก่อนเรียนรู้ภายในแหล่งเรียนรู้ดนตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ก่อนการเรียนรู้ภายในแหล่งเรียนรู้ดนตรีกลุ่มตัวอย่างยังขาดทักษะทางด้านดนตรี โดยเฉพาะทักษะทางด้าน การฟังซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูล โดยการให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบ การสอบถาม และการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับเรื่องของเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีสากลส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างสามารถบอกชื่อของเครื่องดนตรีไทยหลังจากการฟังเสียงได้ถูกต้องและมากกว่าการบอกชื่อของเครื่องดนตรีสากลอีกทั้งกลุ่มตัวอย่างยังไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องดนตรีไทยและสากลโดยละเอียด

1.1.3 ด้านการประพันธ์และคันทันสด จากความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรีในด้านการประพันธ์และการคันทันสด ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.64 โดยมีความเข้าใจในเรื่องคีย์ คอร์ด โดยอาจเริ่มจากการลองคันทันสด โดยใช้โน้ตในคอร์ด และฝึกฝนแต่งทำนองให้ซับซ้อนยิ่งขึ้น อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.69 และสามารถศึกษาจะต้องวิเคราะห์ อธิบาย พรรณนาในงานหรือบทประพันธ์อื่น ๆ ได้ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.60 เท่ากันกับ สามารถสร้างบทประพันธ์ด้วยลีลาดนตรีที่หลากหลาย และอธิบายงานเรียบเรียงเสียงประสานที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกในโรงเรียนได้ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 กำหนดแนวทางการศึกษาโดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียน

มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน แก้ปัญหาและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินกร ต. เทียนประเสริฐ (2551 : 22) สรุปการประพันธ์และการค้นสด ไว้ดังต่อไปนี้ 1) มีทักษะพื้นฐานดีพอในการสร้างงานใหม่หรือสร้างงานจากแหล่งดั้งเดิม โดยไม่ได้มีการเตรียมมาก่อน 2) มีความสามารถในการประพันธ์การค้นสดหรือทั้ง 2 อย่างในระดับ พื้นฐานหรือมากกว่าในการใช้ภาษาทางดนตรี เช่น การเลียนแบบ (Imitation) ลีลาดนตรีแบบต่าง ๆ การค้นสดจากแนวทางที่กำหนดล่วงหน้า การสร้างสรรค์งานใหม่จากบทประพันธ์เดิม การทดลองใช้เสียงดนตรีจากแหล่งเสียงต่างๆ และทำการเปลี่ยนแปลงดนตรีให้เหมาะสมในหลายๆ วิธีที่ไม่ใช่แบบประเพณีปฏิบัติ สอดคล้องกับ วิสาร สุทธิสว่าง (2551 : 77) ผลการวิจัย พบว่า ครูดนตรีต้องมั่นใจว่านักเรียนมีความรู้เพียงพอที่จะเรียนต่อในช่วงชั้นที่ 4 เป็นไปได้สูงกว่า นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากระดับช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่ยังคงศึกษาต่อในโรงเรียน ในขณะที่เดียวกันครูดนตรีควรปลูกฝัง หรือจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความสามารถมีการคิดวิเคราะห์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ด้านดนตรี และมีความสนใจในชุมชนที่อยู่รอบตัวให้มากขึ้น โดยผ่านทาง การเรียนทฤษฎีดนตรีที่ยากและซับซ้อนขึ้น รวมทั้งการปฏิบัติดนตรีในระดับสูงขึ้นทั้งดนตรีท้องถิ่น ดนตรีไทย และดนตรีสากล ทำให้มีความรู้ความสามารถในการประพันธ์และค้นสดได้ และสอดคล้องกับจิราวุฒน์ ชูยัง (2554 : 92) ผลการวิจัย พบว่า ครูดนตรีบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า มีความอยากอยากรู้ในการเล่นแบบการค้นสดเพื่อนำเอาหลักการมาสอนนักเรียน ที่ผ่านสอนแบบคิดเอาเอง ไม่ได้สอนตามทฤษฎีมากนัก การแต่งเพลงครูสามารถทำได้ แต่คงไม่ถึงขนาดดีมากเหมือนนักแต่งเพลง อยากรู้วิธีคิด แนวคิดในการทำเพลงเพื่อที่จะนำมาสอนเด็กแต่งเพลงได้

1.1.4 ด้านเทคโนโลยีดนตรี จากความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรีในด้านเทคโนโลยี ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.80 โดยมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาช่วยในการแต่งเพลง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.89 และมีความรู้ความสามารถทำงานดนตรีโดยใช้เทคโนโลยีในขอบเขตเฉพาะงาน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.69 โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและ

พัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ด้าน มีการเกิดขึ้นใหม่ของเทคโนโลยีต่าง ๆ มากมายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตามไปด้วยการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญอันดับหนึ่งของชีวิต เพราะการศึกษาทำให้คนอ่านออกเขียนได้ เข้าใจภาษาที่ใช้สื่อสารกัน นำไปสู่การมีความรู้และนำไปสู่การพัฒนาในด้านอื่น ๆ การศึกษาจึงเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาคน การจัดการศึกษามีความมุ่งหมายที่สำคัญคือ การพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินกร ต. เทียนประเสริฐ (2551 : 75) ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะด้านเทคโนโลยีของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม อยู่ในระดับ “มาก” ในส่วนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยเรื่องที่นักศึกษาทั้ง 4 แห่งมีเกณฑ์ความสามารถอยู่ในระดับ “มาก” คือ สามารถใช้โปรแกรมเขียนโน้ต เช่น Sebilus, Encore, Finale เป็นต้น เรื่องต่อนักศึกษาทั้ง 4 แห่ง มีความเข้าใจอยู่ในระดับ “มาก” การใช้ อินเทอร์เน็ต คิวรี่ โหลดข้อมูลเกี่ยวกับการสอนหรือความรู้ทางดนตรี เกณฑ์ความสามารถในด้านเทคโนโลยีดนตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมนั้นอยู่ในระดับ “มาก” ในทุกเรื่อง สมรรถนะด้านเทคโนโลยีนั้นเป็นสิ่งที่ควรพัฒนาในระดับสูง เพราะเป็นวิชาหนึ่งสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพทางดนตรีได้ เช่น วิศวกรรมเสียง หรืองานตัดต่อทางด้านเสียงที่เกี่ยวข้องกับ ภาพยนตร์ โฆษณาต่าง ๆ

1.2 ด้านการสอน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรดนตรี ด้านการจัดการเรียนรู้ดนตรี ด้านสื่อและนวัตกรรมดนตรี ด้านการวัดประเมินผลดนตรี และด้านบริหารจัดการชั้นเรียนดนตรี โดยภาพรวมสมรรถนะของครูดนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ สมรรถนะด้านการสอน ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.96 โดยด้านบริหารจัดการชั้นเรียน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.02 และด้านการวัดประเมินผล อยู่ในระดับ “มาก” ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.87 โดยผู้วิจัยขอเสนอ ดังนี้

1.2.1 ด้านหลักสูตรดนตรี จากความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรี ในด้านหลักสูตรดนตรี ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.00 โดยมีความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาดนตรีในหลักสูตรแกนกลางกับจำนวนชั่วโมงเรียน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.51 และมีความรู้เกี่ยวกับการจัดแผนการเรียนการสอนให้สนองหลักการหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดนตรี อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.83 เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งทางด้านความรู้

ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม จึงทำให้สถานศึกษาดำเนินการ พัฒนาหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้เป็นอย่างดี ครูมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับครู ครูจึงมีความรู้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่าง หลากหลาย ได้มีการจัดการทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและที่สำคัญครูรู้ บทบาทหน้าที่ ภาระงานของการเป็นครู ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยะรัตน์ มนูญชัย (2557 : 143) วิจัยเรื่อง สมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า สมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียน ด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสามารถในการเลือกใช้วัสดุหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา คือ มีความสามารถในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับสุดท้าย คือ มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม

1.2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้คนตรี จากความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครู คนตรีในด้านการจัดการเรียนรู้คนตรี ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.97 โดยสามารถที่จะพรรณนาบอกความหมายของเสียงที่ใช้ในงานคนตรีได้อย่างสร้างสรรค์ อยู่ใน ระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.04 และมีความรู้ความสามารถใช้วิธี และกระบวนการ สอนต่างๆ ได้ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.93 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ได้จัดให้มีการฝึกอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกันแบบบูรณาการทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และนอกจากนี้ยังมีการประสานความร่วมมือในการพัฒนา ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอนแก่ครู โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อให้ครูมีความพร้อม และสามารถปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ และมีความสามารถในการส่งเสริมความถนัดและความสนใจของผู้เรียน มีความรู้ เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน รูปแบบการเรียนรู้ และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน มีความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และจำแนกระดับการเรียนรู้ ของผู้เรียนจากการประเมินผล การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนรวม การสร้างบรรยากาศให้เอื้อ และเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชา ปรีชาโชติ (2554 : 68) วิจัยเรื่องปัญหาการจัด การเรียนการสอนกิจกรรมคนตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อเรียงลำดับตาม คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา

ที่มีความจำเป็นที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรี สื่อการสอนดนตรีจัดเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการสอนดนตรี เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียงที่เป็นนามธรรม การใช้สื่อต่าง ๆ ทางด้านทัศนูปกรณ์มาช่วยในการสอนช่วยให้ลักษณะนามธรรมของดนตรีเป็นรูปธรรมมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ดนตรีได้เข้าใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้สื่อประเภทเสียงจัดเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนดนตรี เพราะช่วยให้ผู้เรียน ได้รับฟังดนตรีเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และสื่อประเภทเครื่องดนตรีช่วยให้ผู้เรียน ได้สัมผัสและเล่นดนตรี ซึ่งเป็นสิ่งเร้าช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ดนตรีได้เป็นอย่างดี

1.2.4 ด้านการวัดประเมินผลดนตรี จากความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรีในด้านการวัดประเมินผลดนตรี ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.90 โดยมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผล ไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม เท่ากันกับ มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลทักษะได้ครบทั้ง การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การอ่าน การสร้างสรรค์ และเท่ากันกับ มีความรู้เกี่ยวกับการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.92 และมีความรู้เกี่ยวกับการวัด และประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการผู้เรียนตามสภาพจริง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.87 เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการวัดและประเมินผลตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ และในปัจจุบันระบบการศึกษามีการพัฒนาองค์ความรู้ไปอย่างรวดเร็วมาก ทำให้ครูต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวตามการปฏิรูปการศึกษานอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 32 มีนโยบายเชิงรุกที่ส่งเสริมและสนับสนุน โดยมีการกำหนดกลยุทธ์ในการ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบอย่างเต็มศักยภาพให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาครูในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อให้เกิดผล การประเมินผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับ “มาก” เพราะครูมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวัด และประเมินผลการศึกษาตามกรอบที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการวัดผลและประเมินผล โดยได้ทำการประชุมชี้แจงถึงกฎระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการวัดผลการเรียน การสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผล การจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมให้แก่ นักเรียน ส่งเสริมให้ครูและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้และความรับผิดชอบในการวางแผนดำเนินการวัด

และประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตลอดจนให้คำแนะนำแก่บุคลากรให้นำผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการวัดผล ที่ถูกต้องตามกระบวนการ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของสันติ ยัมปลี้ม (2556 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการเรียนการสอน พบว่า มีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการแปรหลักสูตรไปสู่การสอน และการจัดกิจกรรมการสอนคนตรีอยู่ในระดับ “มาก” การใช้สื่อการสอนประกอบการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลด้านคนตรี และด้านความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาสาระวิชาคนตรี อยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีที่ครูผู้สอนนัด อยู่ในระดับ “น้อย” มีทัศนะในเรื่อง สภาพแวดล้อมห้องเรียนวิชาคนตรี อยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพ และความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนการสอนคนตรี อยู่ในระดับ “น้อย” และมีทัศนะเกี่ยวกับการสนับสนุนจากผู้บริหาร โรงเรียน อยู่ในระดับ “ปานกลาง”

1.2.5 ด้านบริหารจัดการชั้นเรียนคนตรี จากความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรีในด้านการสอน ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.02 โดยผู้สอนกับผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศทางจิตใจร่วมกัน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.12 และมีการจัดห้องเรียนที่มีการตกแต่งสวยงาม ใ้ใจให้ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.87 การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถรับผิดชอบควบคุมดูแลตนเองได้ในอนาคต การจัดบรรยากาศมีทั้งด้านกายภาพ เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนทั้งการจัดตกแต่งในห้องเรียน จัดที่นั่ง จัดมุมเสริมความรู้ต่างๆ ให้สะดวกต่อการเรียนการสอนทางด้านจิตวิทยา เป็นการสร้างความอบอุ่น ความสุขสบายใจให้กับผู้เรียน ผู้สอนควรจัดบรรยากาศ ทั้ง 2 ด้านนี้ให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ (2559 : 83) ที่พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” 4.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4 ครูผู้สอนจงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น 4.55 รองลงมา คือ ข้อ 6 ครูผู้สอนยอมรับในความหลากหลายของผู้เรียน 4.50 กับข้อ 10 ครูผู้สอนสามารถสื่อสารอย่างสอดคล้องกับระดับของผู้เรียน 4.50 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 13 ครูผู้สอนสามารถบูรณาการทักษะการจัดลำดับความคิดระดับสูงกับบทเรียน 3.67 และสอดคล้องกับ นัฐพล แสนทวีสุข (2551 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการจัดแหล่งการเรียนรู้คนตรี โดยใช้ห้องเรียนคนตรีที่มีต่อความชอบสื่อและทักษะคนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองแวงวิทยาคม อำเภอศิขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพของแหล่งเรียนรู้คนตรีประกอบไปด้วย เครื่องเล่น VCD

TV เครื่องเสียง จำนวนชนิดละ 1 เครื่อง จัควางไว้มุมซ้ายด้านหน้าห้องเรียน แผนภูมิเครื่องดนตรีไทยและแผนภูมิเครื่องดนตรีสากล จัดไว้ด้านหลังของห้องเรียน โดยติดบนผนังห้อง อยู่ในระดับสายตาของผู้เรียน เครื่องดนตรีไทยจัควางบนชั้นเหล็กจำนวน 3 ชั้น จัควางไว้มุมด้านข้างของห้อง เครื่องดนตรีสากล จัควางไว้มุมขวาด้านหน้าของห้อง หนังสือ คู่มือ จัควางบนชั้นเหล็กจำนวน 1 ชั้น จัควางไว้ด้านข้างของห้อง เครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 2 ชุด จัควางไว้ด้านหลังของห้อง

2. จากผลการศึกษาความต้องการของครูดนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 2 ด้าน ดังนี้

2.1 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านดนตรี ประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติ

ด้านการฟังและการวิเคราะห์ ด้านการประพันธ์และคันทันสด ด้านเทคโนโลยี โดยภาพรวมความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีในระดับมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ นั้น โดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.30 โดยมีด้านการประพันธ์และคันทันสด อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.36 และมีด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.25 โดยผู้วิจัยขอนำเสนอ ดังนี้

2.1.1 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการปฏิบัติ จากความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีในด้านการปฏิบัติ มีความต้องการ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.30 โดยมีความรู้และทักษะเพียงพอในการทำงานเป็นผู้นำการแสดงดนตรีมีทักษะการจัดการฝึกซ้อมและทักษะของการอำนวยเพลง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.37 และมีความสามารถที่จะปฏิบัติเครื่องที่เห็นด้วยความคล่องแคล่ว อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.21 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด ก ว่าด้วยครูคณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 กล่าวว่า “ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็น วิชาชีพชั้นสูง โดยกำกับและประสานให้สถาบันที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้ง บุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ พัฒนา บุคลากรใหม่ และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง” จากมาตราดังกล่าว สามารถตีความได้ว่า ครูจะต้องเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มี ความรู้ มีศักยภาพ มีความสามารถเหมาะสมทั้งใน ด้านการถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์ และดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างปวงชนียบุคคลที่มีศักดิ์ศรี ครูต้อง ปรับเปลี่ยนกระบวนการเพื่อให้เหมาะสมกับการเป็น วิชาชีพชั้นสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ จิราณุวัฒน์ ชูยัง (2554 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ครูดนตรีส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนา ตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพในด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ครูดนตรีมีความต้องการ พัฒนาตนเองในเรื่อง หลักสูตรดนตรี วิธีสอนดนตรี กิจกรรมดนตรี จิตวิทยาการสอนดนตรี การใช้

สื่อแหล่งเรียนรู้คนตรี การวัดผลและการประเมินผลคนตรี ด้านความรู้ความเข้าใจเนื้อหาคนตรี ครูคนตรีมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่อง องค์ประกอบคนตรีและวรรณคดีคนตรี ด้านความรู้ความเข้าใจเนื้อหาคนตรี คือ ครูคนตรีมีความต้องการพัฒนาตนเองในเรื่อง การฟัง การร้อง การเล่นเกม การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และการอ่าน

2.1.2 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านทักษะการฟังและคิดวิเคราะห์ จากความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีในด้านทักษะการฟังและคิดวิเคราะห์ มีความต้องการ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.25 โดยมีความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีทางคนตรีและรูปแบบการประพันธ์ทั้งงานจากการเลียนแบบงานดั้งเดิม อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.33 และมีความสามารถในการวิเคราะห์รูปแบบกระบวนการ และโครงสร้างทางคนตรี อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.19 ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2555 : 90) ทักษะคนตรี คือ การปฏิบัติหรือการแสดงออกทางคนตรีจากผลการเรียนรู้ความเข้าใจ และการฝึกฝน แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ การฟัง การร้อง การเคลื่อนไหว การเล่นเกม การสร้างสรรค์ และการอ่าน การฟัง ได้แก่ การฟัง (Listening) คือ ทักษะที่เกี่ยวข้องการรับรู้ด้วยหูในเชิงคนตรี รับรู้เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การฟังเพื่อเนื้อหาคนตรีและการฟังเพื่อความซาบซึ้งในคนตรี (1) การฟังเพื่อเนื้อหาคนตรี เป็นการรับรู้เชิงปริมาณ เพื่อรับรู้เสียงในเชิงการพัฒนาโสตประสาท คือ การฟังเพื่อเรียนรู้ลักษณะของคนตรี และบทเพลง (2) การฟังเพื่อความซาบซึ้งในคนตรี เป็นการรับรู้เชิงคุณภาพ เพื่อการรับรู้เรื่องเสียงในเชิงสุนทรีย์ของคนตรี และบทเพลง และสอดคล้องกับจิราณวัฒน์ ชูชัย (2554 : 97) ผลการวิจัย พบว่า ครูเห็นว่าทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนการสอนวิชาคนตรี ถ้านักเรียนมีอาการหูเพี้ยนก็อาจจะมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนได้ ครูต้องการพัฒนาทักษะทางการฟังจากการฟังง่าย ๆ แต่เสียงดี หรือไม่มีเสียงไพเราะหรือไม่ไพเราะจนถึงขั้นสามารถฟังในระดับสูงได้ว่าเป็นเสียงระดับใด บัน ไคเสียงใด ครูมีความต้องการปฏิบัติเครื่องคนตรีให้ได้ครบทุกประเภท ครูมีความอยากรู้ในเรื่องการแปรขบวนสวนสนามของวง โยชวาทิต และการดำเนินการการแสดงวงลูกทุ่ง ครูมีความต้องการอยากรู้วิธีการสอนให้เด็กอ่าน โน้ต ได้เร็วและประหยัดเวลาได้มากขึ้น ครูอยากรู้วิธีคิดในการแต่งเพลง

2.1.3 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการประพันธ์และคั่นสด จากความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีในด้านการประพันธ์และคั่นสด มีความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.36 โดยมีทักษะพื้นฐานดีพอในการสร้างงานใหม่หรือสร้างงานจากแหล่งดั้งเดิม โดยไม่ได้มีการเตรียมมาก่อนอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.43 และสามารถสร้างบทประพันธ์ด้วยลีลาคนตรีที่หลากหลาย และอธิบายงานเรียบเรียงเสียงประสานที่ทำขึ้นเพื่อใช้ฝึกในโรงเรียนได้ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

เท่ากับ 4.31 ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัย ศิริสานต์ (2552 : 39) ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการของครูประถมศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเอง โดยรวม 5 วิธี อยู่ในระดับ “มาก” และพบว่า ครูเห็นความสำคัญในเรื่องการศึกษาด้วยตนเองเพื่อนำมาพัฒนาในสายงานของตนเอง และสถานศึกษาควรสนับสนุนในเรื่องกิจกรรม และบริการต่าง ๆ ให้กับครู ในขณะที่การฝึกอบรมรองลงมา เนื่องจาก ครูมีความต้องการในการฝึกอบรมในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ สาเหตุมาจากมีภาระงานหน้าที่ที่ต้องทำ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การศึกษาต่อ ครูมีความต้องการศึกษาต่อให้ตรงกับความต้องการของสถานศึกษา และมีความต้องการศึกษาในระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเองในหลาย ๆ ด้าน

2.1.4 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยี จากความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีในด้านเทคโนโลยี มีความต้องการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.30 โดยมีความรู้ความสามารถทำงานคนตรีโดยใช้เทคโนโลยีในขอบเขตเฉพาะงาน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.34 และ มีความเข้าใจเทคโนโลยีคนตรีกับศิลปะทางด้านคนตรีโดยเฉพาะการใช้อุปกรณ์ทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการใช้งานฟังผลงาน การบันทึกเสียง การประพันธ์เพลง อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.24 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 ได้ให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพ มาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการเงินเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ฌรุทท์ สุทธิจิตต์ (2555 : 147) คนตรีศึกษา : หลักการและสาระสำคัญ ไว้ว่า เทคโนโลยีทำให้เกิดการพัฒนาการศึกษาด้านคนตรีได้ เช่น การใช้สื่อมัลติมีเดียในการสอนคนตรีทั้งซีดี วีซีดี หรือดีวีดี เพราะวิชาคนตรีเป็นเรื่องเกี่ยวกับเสียง จึงควรเลือกสื่อที่มีคุณภาพดี มีเนื้อหาเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสุนทรียะประสบการณ์ และความรู้ทางคนตรีที่ถูกต้อง เนื่องจากคนตรีสากลเป็นคนตรีที่มีต้นกำเนิดมาจากตะวันตก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องค้นคว้า หาความรู้ จากแหล่งที่มาต่าง ๆ

2.2 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการสอน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรคนตรี ด้านการจัดการเรียนรู้คนตรี ด้านด้านสื่อและนวัตกรรมคนตรี ด้านการวัดประเมินผลคนตรี และด้านบริหารจัดการชั้นเรียนคนตรี โดยภาพรวมความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.28 โดย

ด้านการวัดประเมิณผล อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.34 และด้านหลักสูตรดนตรี อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.22 โดยผู้วิจัยขอนำเสนอ ดังนี้

2.2.1 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านหลักสูตรดนตรี จากความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีในด้านหลักสูตรดนตรี มีความต้องการ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.22 โดยมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้สนองหลักการหรือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรดนตรี อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.31 และมีความรู้ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรดนตรีให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.09 จุดประสงค์ของหลักสูตรได้ระบุไว้ว่า ให้เด็กได้เรียนดนตรีเพื่อขัดเกลา พัฒนาจิตใจเด็ก ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กมีความสามารถเล่นดนตรีถึงระดับมืออาชีพ แต่เนื้อหาในหนังสือที่ออกมาให้ ครูสอนหรือข้อสอบที่ออกมาให้เด็กทำค่อนข้างจะสวนทาง กับเจตนารมณ์ของหลักสูตร หลักสูตรได้ระบุวิชาที่สนศิลป์ ดนตรีไทย ดนตรีสากล และนาฏศิลป์ อยู่ในวิชาเดียวกัน เมื่อแบ่งเวลาเรียน แต่ละภาคเรียนเด็กได้เรียนแค่วิชาละ 4-5 คาบเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรานูวัฒน์ ชูยัง (2554 : 83) วิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของครู ดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพกรณีศึกษา ครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล พบว่า หนังสือที่ใช้สอน เด็กไม่ครอบคลุมในหลักสูตร บางครั้งไปค้นคว้ามาเองก็ไม่ครบถ้วนชีวิตควรมีผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาดนตรีจริงๆ มาให้ความรู้ในตรงนี้อาจได้ความรู้เกี่ยวกับการเปิด วิชาเพิ่มเติม วิชาเลือกเสรี ซึ่งหลักสูตรไม่ได้บอกไว้ ครูดนตรีต้องทำเองทั้งหมด หลักสูตรควรมี แนวทางมาให้ ครูดนตรีต้องได้รับการอบรมอยู่ตลอดเวลา เพราะบางครั้ง อบรมกลับมา 2-3 เดือน ก็ลืม และควรจะให้ความรู้ว่าสำหรับโรงเรียนที่มีอุปกรณ์ไม่พร้อม ครูไม่พร้อม ควรจะจัดการเรียน การสอนอย่างไรให้ประสบผลสำเร็จ

2.2.2 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้ดนตรี จากความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีในด้านการจัดการเรียนรู้ดนตรี มีความต้องการ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.29 โดยสามารถที่จะพรรณนาบอกความหมายของเสียงที่ใช้ในงานดนตรีได้อย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.34 และมีความรู้ ความสามารถใช้วิธี และกระบวนการสอนต่างๆ ได้ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.22 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพ ชั้นสูง และนอกนี้ยังกำหนดให้ครูต้องมีการปฏิบัติการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ตามหมวด 4 มาตรา 24 กำหนดว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ต้องให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดำเนินการดังต่อไปนี้ คือจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของสาวตรี ธาริยะ (2256 : 70) วิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมมีความต้องการพัฒนาตนเองในระดับมาก โดยต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปลูกฝังส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยของความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนต่ำสุดคือ การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนวิธีการพัฒนาตามสมรรถนะที่ 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่าต้องการพัฒนาโดยวิธีการฝึกอบรมระดับ มาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับปัญหาสำคัญ ที่พบ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษายังขาดความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตร การบริหารหลักสูตรยังไม่มี ความคล่องตัวกับผู้เรียน ส่วนข้อเสนอแนะคือควรส่งเสริมสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ครูได้ออกไปศึกษาดูงาน และฝึกอบรม และควรจัดอบรมให้ครูมีความรู้ตามความเหมาะสมและสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง เพื่อเปิดประสบการณ์

2.2.3 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านสื่อและนวัตกรรมดนตรี จากความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีในด้านสื่อและนวัตกรรมดนตรี มีความต้องการอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.25 โดยมีความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม การเรียนรู้อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.27 และมีความสามารถในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้อันได้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม เท่ากันกับมีการนำเอาเครื่องดนตรีมาใช้สาธิตในการสอน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.24 การเรียนวิชาดนตรี จำเป็นจะต้องมีสื่อการเรียน ประกอบ เพื่อที่จะทำให้นักเรียน เรียนรู้และเข้าใจวิชาดนตรีได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะ สื่อประเภทเสียงและเพลงมีความสำคัญมาก สอดคล้องกับ ฌรุฑ์ สุทธิจิตต์ (2544 : 193) ที่กล่าวว่า สื่อการสอนดนตรีจัดเป็นสิ่งจำเป็นมาก เนื่องจากการสอนดนตรีเป็นเรื่องของเสียงที่เป็นนามธรรม การใช้สื่อต่างๆ ทางด้านทัศนูปกรณ์มาช่วยในการสอนช่วยให้ลักษณะนามธรรม ของดนตรีเป็นรูปธรรมมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนดนตรีได้เข้าใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสื่อประเภทเสียงจัดเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนดนตรีเพราะช่วยให้ผู้เรียน ได้ฟังดนตรีเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และสื่อประเภทเครื่องดนตรีช่วยให้ผู้เรียน ได้เล่นดนตรีซึ่งเป็นสิ่งเร้าช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้นดนตรีได้อย่างดี และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรานูวัฒน์ ชูยัง (2554 : 85) วิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพพหุศึกษา ครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล พบว่า การใช้สื่อโดยตรง คือ การสอนปฏิบัติเครื่องดนตรีก็จะการเล่นให้เด็กดู ส่วนเรื่องสื่อเทคโนโลยีก็จะเปิดให้เด็กดูบ้าง

เพราะไม่ค่อยสะดวกเรื่อง อุปกรณ์มากนัก แต่มักบอกให้เด็กไปสืบค้นเองเพราะปัจจุบันนี้เด็กค่อนข้างมีความรู้เป็นอย่างมาก และมีความพร้อมในเรื่องอุปกรณ์คอมพิวเตอร์พอสมควร อยากรู้วิธีการเล่นเครื่องดนตรี ก็สามารถ หาได้จาก YOUTUBE เรื่องสื่อไม่ค่อยเป็นห่วงเพราะเด็กมีความรู้ดีอยู่แล้ว และการใช้สื่อจะเป็นไปตามสภาพความพร้อมของแต่ละโรงเรียนคงจะให้มีให้เป็นเหมือนกันหมดไม่ได้

2.2.4 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านการวัดประเมินผลดนตรี จากความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีในด้านการวัดประเมินผลดนตรี มีความต้องการอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.34 โดยมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนได้สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.39 และมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลทักษะได้ครบทั้ง การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การอ่าน การสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.28 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรานูวัฒน์ ชูยัง (2554 : 95) วิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพกรณีศึกษา ครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล พบว่า ครูดนตรีเห็นการวัดผลประเมินผลทางด้านดนตรีเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะไม่ได้วัดแค่ กลางภาค หรือปลายภาค และจะต้องวัดอยู่ตลอดเวลา เช่น วัดก่อนเรียน ขณะเรียน หลังเรียน ดนตรี เป็นเรื่องของความละเอียดอ่อนที่ผ่านมารู้อย่างไรไม่มีเกณฑ์วัดผลที่เป็นมาตรฐาน ส่วนใหญ่จะใช้จากประสบการณ์ ทำเหมือนวิชาอื่นไม่ได้ควรจะมีความรู้ให้ครูดนตรีว่าควรสร้างแบบวัดผลประเมินผลวิชาดนตรีได้อย่างไร เช่น วัดคนเดียวทำอย่างไร วัดเป็นกลุ่มทำอย่างไร ควรมีการวัดที่หลากหลายวิธี ซึ่งสอดคล้องกับ ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2544 : 200) ได้กล่าวว่า การประเมินผลดนตรี มีอยู่ 3 ส่วนคือ การประเมินผลเนื้อหาดนตรี ได้แก่ องค์ประกอบดนตรี และวรรณคดีดนตรี เป็นเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีดนตรี สามารถประเมินผลโดยใช้การทดสอบในรูปแบบของข้อสอบลักษณะต่างๆ การประเมินผลทักษะดนตรี เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติ ซึ่งสามารถกระทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ การปฏิบัติเดี่ยวและการปฏิบัติรวมวง ควรมีการประเมินผลทักษะต่าง ๆ ครบทุกประเภทตามที่ครูดนตรีสอนไป คือ การประเมินผลเกี่ยวกับทักษะการฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การอ่าน และการสร้างสรรค์ การประเมินผลเจตคติดนตรี เกี่ยวข้องกับรสนิยม ความชอบ ความมีสุนทรียภาพ และความซาบซึ้งวิธีการที่ใช้วัดเจตคติดนตรี จึงควรเป็นวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงเจตคติดนตรีที่ตนมีออกมา

2.2.5 ความต้องการพัฒนาตนเองด้านบริหารจัดการชั้นเรียนดนตรี จากความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนดนตรี มีความต้องการ อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.31 โดยมีการจัดห้องเรียนวิชาดนตรีเป็นห้อง

เฉพาะ ไม่มีการปะปนหรือสับเปลี่ยนกับห้องเรียนอื่น อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.40 และสามารถสอนในหลายระดับที่แตกต่างกันทั้งกลุ่มอายุเดี่ยวและทั้งชั้น อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.22 การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเป็นการจัดแบ่งพื้นที่ของห้องเรียน สำหรับจัดกิจกรรม โดยคำนึงถึงลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งที่เป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และ การเรียนรู้รายบุคคล ดังนั้น ห้องเรียนควรมีมุมหรือศูนย์การจัดกิจกรรม มีมุมสงบหรือมุมทำงาน เดี่ยว มีศูนย์ทดสอบ มีบริเวณที่ครูใช้สอนทั้งชั้นรวมกัน มีมุมทำงานแบบจับคู่ มีบริเวณที่จัดไว้ สำหรับทำงานกลุ่มย่อย มีศูนย์โสตทัศนศึกษาและค้นคว้าเอกสารอ้างอิง มีบริเวณที่ครูสอนกลุ่มย่อย และมีป้ายนิเทศหรือที่จัดแสดงผลงานของนักเรียน สอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของสาวิตรี ธารียะ (2256 : 70) วิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในภาพรวม มีความต้องการพัฒนาตนเองในระดับ มาก ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเป็นความต้องการพัฒนาการจัด บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียนส่วนที่มีค่าเฉลี่ยของความต้องการพัฒนาตนเองของ ครูผู้สอนต่ำสุดคือการจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน และการกำกับดูแลชั้น เรียนรายชั้นรายวิชา ส่วนวิธีการพัฒนาตามสมรรถนะที่ 3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน พบว่า ต้องการพัฒนา โดยวิธีการฝึกอบรมระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับปัญหาสำคัญที่พบคือ คุณครูประจำชั้นมีโอกาสได้อยู่กับนักเรียนน้อยเกินไป ครูขาดความรู้ความคิดใหม่ ๆ เข้ามาเสริม แทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน เด็กในชั้นเรียนมีระดับสติปัญญาต่างกัน ส่วน ข้อเสนอแนะคือควรให้ครูศึกษาคูงานและส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ ครูประจำชั้น ควรใช้เวลาอยู่กับนักเรียนมากกว่านี้เพราะจะได้ดูแลนักเรียนและกำกับชั้นเรียน ได้อย่างทั่วถึง และ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเองของครู คนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และ โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะทั้งในเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติให้แก่ผู้เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ ดังนี้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ควรร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้อสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ควรร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ครูคนตรีเกี่ยวกับสมรรถนะด้านคนตรีและสมรรถนะด้านการสอน เพื่อจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาคนตรี เพื่อให้มีทิศทางหรือแนวทางเดียวกัน

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ควรจัดสรรอัตราครูที่จบสาขาวิชาคนตรีโดยเฉพาะ อย่างน้อยโรงเรียนละ 1 คน

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ควรสรรงงบประมาณ หรือทุนสนับสนุน เพื่อสรรหาสื่อการเรียนการสอน หรืออุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาคนตรี เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน อินเทอร์เน็ต เครื่องวีดิทัศน์ และเครื่องคนตรีต่าง ๆ

1.5 ผู้บริหารควรสนใจวิชาการทางคนตรี เพื่อกำหนดนโยบาย หรือแนวทาง และเล็งเห็นความสำคัญของวิชาคนตรีต่อการพัฒนาคน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปมีดังนี้

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพโดยการเปรียบเทียบสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน

2.2 ควรมีการศึกษาต่อยอดเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

2.4 ควรศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาตนเองของครูคนตรี เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาตนเองของครูคนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแนวทางในการวางแผนการพัฒนาครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรกช วิชัย. (2551). การพัฒนาแบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบความเมตตากรุณา และความยุติธรรมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). ผลงานกระทรวงศึกษาธิการในรอบ 2 ปี 2558 - 2559. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กฤษณา ศรีสุข. (2557). การศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครู. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- กวี ครอบแก้ว. (2560). “นวัตกรรมสารสนเทศเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ดนตรี.” วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 4(2) 47 - 64.
- กัณวัฒน์ พลรงค์. (2557). ความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาดนตรี). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ขวัญดาว ศรีชมพู. (2557). สภาพและความต้องการพัฒนาตนเองของครู กศน. ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิระวรรณ บุญปลอด. (2553). สมรรถนะทางวิชาการของครูโรงเรียนในต้นสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- จิรานุวัฒน์ ชูยัง. (2554). ความต้องการพัฒนาตนเองของครูดนตรีไปสู่ครูมืออาชีพการศึกษาครูดนตรีระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาดนตรี). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

- จิระ งามศิลป์. (2549). **เตรียมสอบรองผู้บริหารสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา.**
ชัยภูมิ : ศูนย์จี้ระคอมพิวเตอร์.
- ชินกร ต.เทียนประเสริฐ. (2551). **สมรรถนะทางดนตรีของนักศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรบัณฑิต โปรแกรมวิชาดนตรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาวิชาดนตรี). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- ณรงค์วิทย์ แสันทอง. (2551). **เทคนิคการจัดทำและนำ Job Competency ไปใช้งาน
(ฉบับคนทำงาน).** กรุงเทพฯ : เอส อาร์ เซนเตอร์.
- ณัฐร สุทธิจิตต์. (2540). **กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. (พิมพ์ครั้งที่ 3).** กรุงเทพมหานคร : คณะ
ครุศาสตร์ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2541). **จิตวิทยาการสอนดนตรี. (พิมพ์ครั้งที่ 4).** กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). **พฤติกรรมการสอนดนตรี. (พิมพ์ครั้งที่ 3).** กรุงเทพมหานคร : คณะ
ครุศาสตร์ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2555). **ดนตรีศึกษา : หลักการและสาระสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 9 ฉบับปรับปรุง
แก้ไข).** กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวรรณ หิรัญรัตน์. (2550). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางดนตรีไทย
กับความสามารถทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. โรงเรียนกลุ่มเจ้าพระยา
สังกัดกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการวิจัยและสถิติ
ทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- นิชาภา โตสวัสดิ์. (2554). **การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายสนับสนุน
มหาวิทยาลัยนเรศวร. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยนเรศวร.**
- ชนพล ตีระชาติ. (2546). **สมรรถภาพทางเทคโนโลยีการศึกษาของอาจารย์ดนตรีในสถาบันราชภัฏ.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาเทคโนโลยีการศึกษา).**
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ชนัญญา วุฒิวณิชย์. (2553). ความต้องการพัฒนาตนเองของพนักงานครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นภมณฑ์ เจียมสุข. (2555). การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นริเวช รัตนานนท์. (2556). ปัจจัยที่กำหนดความต้องการในการพัฒนาตนเองของนายทหารประทวนกรมพลธิการทหารบก. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการเพื่อความมั่นคง). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- นัฐพล แสนทวีสุข. (2552). การจัดแหล่งเรียนรู้ดนตรี โดยใช้ห้องเรียนดนตรีที่มีต่อความชอบสื่อและทักษะดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองแขวงวิทยาคม อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา). สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- นันทกา วารินิน. (2557). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎี บัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการการศึกษาและการเรียนรู้). นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นิตยา ยอดข้อย. (2557). ความต้องการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- แนนน้อย ดิถาวร. (2550). ปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- ประภาพร กุลฉวงค์. (2553). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายสนับสนุนงาน
ด้านวิชาการคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรีชา ปรีชาโชติ. (2554). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมดนตรีในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏบูรพา.
- ปิยะรัตน์ มนูญชัย. (2557). สมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ผกาพรรณ ศิริสานต์. (2552). วิจัยเรื่อง ศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครู
ประถมศึกษาโรงเรียนไพฑูริศึกษา. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาวิชาการจัดการการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พัชรินทร์ ราชคมน. (2554). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. บริหารธุรกิจบัณฑิต (สาขาวิชาบริหารธุรกิจ).
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2559). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.
(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีระชัย ลีสมบูรณ์ผล. (2547). การฟังเพลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ภูมิภาคตะวันตก.
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- เพ็ญศรี นาคพนม. (2556). ความต้องการพัฒนาตนเองของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ภูมิชัย ทิพนเตร. (2550). ความต้องการพัฒนาตนเองของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

- มณเฑียร นารถอุดม. (2550). การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนพรานีลวัชร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- มนตรี นุชดอนไผ่. (2543). ฐานข้อมูลเสียงอิเล็กทรอนิกส์แบบฉบับเครื่องหนึ่งไทย.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาคณตรี). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มนสิการ เหล่าวานิช. (2559). เรียนรู้จากครูสอนเปียโน. กรุงเทพฯ : ไชเบอร์พรีนทร์ จำกัด.
- มะลิวัน สมศรี. (2558). การพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษา
มหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มารีษา ปันณะกิจการ และณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2557). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านโน้ตตามแนวคิดโคคายสำหรับผู้เรียนเปียโนวัยผู้ใหญ่ตอนต้น.
วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). การศึกษาความเป็นครูไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- รพีพร สิงห์โต. (2555). การพัฒนาสมรรถนะครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพในทัศนะของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2.
ปริญญาการศึกษาศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์).
สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รัตนา ไชยเลิศ. (2550). การวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัย และการประเมินผลการศึกษา).
เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ราตรี พัฒนารังสรรค์. (2544). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพมหานคร : คณะ
ครุศาสตร์. สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- วณิช นิรันดรานนท์. (2552). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา
และ พลศึกษา ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในเขตบริการของสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา อุตรธานี เขต 1. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วรรณภา อินทสุวรรณ. (2556). การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ศิลปะในด้านวิชาการในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วราภรณ์ ยุงหนู. (2552). ครูภัณฑ์และสื่อการสอนดนตรีประจำห้องเรียน ระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาดนตรี). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วราภรณ์ แสงพลสิทธิ์. (2554). ความต้องการการนิเทศการสอนของครูเครือข่ายโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม.
- วศิน วิเศษศักดิ์ดี. (2550). องค์ประกอบของดนตรีไทย ที่เป็นปัจจัยสู่งานออกแบบตกแต่งภายในสถานดนตรีบำบัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันวี ขวัญมณี. (2557). การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเอกชนอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วิสาร สุทธิสว่าง. (2551). การศึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สาระดนตรีในระดับช่วงชั้นที่ 3 ของสถานศึกษาของรัฐ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาดนตรี). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์. (2559). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริพรรณ ดิลกวัฒนานันท์. (2551). ความต้องการในการพัฒนาสู่มาตรฐานวิชาชีพครูของบุคลากรครูในโรงเรียนพระหฤทัย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมชาย รัตมี. (2545). พัฒนาการของคอมพิวเตอร์ในงานดนตรี. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สมนึก กัททิษณี. (2549). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม. : ประสานการพิมพ์.

- สวัสดี คะรุรัมย์. (2551). การพัฒนาแผนกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการบรรเลงเครื่องดนตรีวิชาศิลปะพื้นฐาน (ดนตรี) ศ31101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1. การศึกษา มหาวิทยาลัย (สาขาหลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สันติ ยิ้มปลื้ม. (2556). การศึกษาสภาพการสอนวิชาดนตรีในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สาวิตรี ฤทธิ์ยะ. (2556). ความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. (2562). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2562. บุรีรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). เส้นทางครูมืออาชีพสำหรับครูผู้ช่วย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2551). คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการ. สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2560, จาก http://www.personnel.moi.go.th/work/work2/assess/assess_new/practice/C_2/2_1.pdf.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สิทธิพงษ์ สันทร. (2555). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูที่จำเป็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การจัดการการศึกษาและการเรียนรู้). นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- สุกรี เจริญสุข. (2538). **จะฟังดนตรีอย่างไรให้ไพเราะ**. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์.
- สุจิต ศรีงาน. (2555). **สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีสากลในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดอุบลราชธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาดุริยางคศิลป์). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรัตติกาล ผูกเกสร. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการทั่วไป). ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2553). **จิตวิทยาการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรอุมา รุ่งเรืองวนิชกุล. (2556). **การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2**. การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ (สาขาบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง. (2557). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรี ในศตวรรษที่ 21**. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 17(2) 35 - 48.
- อุทัย ศาสตรา. (2553). **การศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของครูประสิทธิ์ ถาวร ศิลปินแห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาคณตรีศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2552). **กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแนวคิดสู่แนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : บั๊ก พอยท์ จำกัด.
- เอี่ยมเดือน ตั้งเจริญถาวร. (2557). **การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น : กรณีศึกษาโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ระยอง ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ**. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Alderfer, C. P. (1992). **Need Theories**. New Haven : Yale University.
- Baker, P. J. (1981). **The Development of Music Teacher Checklists for Used by Administrators, Music Supervisors and Teacher in Evaluating Music Teaching Effectiveness**. Doctoral Dissertation. USA : University of Oregon.
- Bandura, A. (1986). **Social Foundations of Thought and Action : A Social Cognitive Theory**. New Jersey : Englewood.
- Boydell, T. (1985). **Mangement Self - Development : A Guide for Managers, Organization and Institution**. Switzerland : International Labour Organization.
- Chickering, A. W. (1993). **Education and Identity**. San Francisco : Jossey - Bass.
- Clark, D. (1999). **Introduction to Competencies**. Retrieved 22 June 2019, from <http://www.nwlink.com/~donclark/hrd/case/competl.html>.
- Eargle, J. M. (1990). **Music, Sound, and Technology**. New York : Van Nostrand Reinhold.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book.
- Hoffer, C. R. (2002). **Music Listening Today**. 2nd ed. New Jersey : Wadsworth.
- Kalaimathi, H. (2005). **Self- development of Rural Teachers**. Retrieved 22 June 2019, from <http://www.geocities.com/ednsekar/18thconference-abstract-h.htm?200626>.
- Magginson, D. & Pedler, M. (1992). **Self-development: A Facilitator' Guide**. London : McGraw-Hill.
- Maslow, A. H. (1994). **Motivation and Personality**. New York: Harper and Row.
- Maxwell, J. C. (2013). **The 15 Invaluable Laws of Growth: Live Them and Reach Your Potential**. London : Center Street.
- McClelland, D. C. (1973). "Testing for Competence Rather than for 'Intelligence.'" **American Psychologist**. 28(1) : 1–14.
- McGregor, D. (1966). **The Human Side of Enterprise Annotated Edition**. Retrieved 22 June 2019, from <http://psycnet.apa.org>.
- Miller, H. M. (1990). **Introduction to Music**. New York : Harper and Row.

- Murray, H. A. (1958). **The Effect of Fear upon Estimates of the Maliciousness of Other Personalities in Understanding Human Motivation**. Cleveland : Howard Allen Publishers.
- Maslow, A. H. (1994). **Motivation and Personality**. New York: Harper and Row.
- Saylor, J. G. & Alexander, W. M. (1974). **Planning Curriculum for Schools**. New York : Holt, Rinehart & Winston.
- Smith, A. B. (1985). **An Evaluation of Music Teacher Competencies Identified by The Florida Music Educators Association and Teacher Assessment of Undergraduate Preparation to Demonstrate Those Competencies**. Doctoral Dissertation. USA : The Florida State University.
- Soderblom, C. J. (1982). **Music and Music – Teaching Competencies Considered Essential For First- Year Elementary School General Music Teachers**. Doctoral Dissertation. USA : The University of Iowa.
- Stroot, S. et al. (1998). **Development Stages of Teachers**. Retrieved 22 June 2018, from <http://education.utoledo.edu/par/Stages.html>.
- Taba, H. (1962). **Curriculum Development : Theory and Practice**. New York: Harcourt Brace & World.
- The National Association for Music Education. (2001). **National Standard for Music Education**. Retrieved 22 June 2017, from <https://www.nam.edu/publication/book/standards.htm/>.
- Trento de Souza, D. (2001). **Teacher Professional Development and the Argument of Incompetence : The Case of In-Service Elementary Teacher Education in Sao Paulo Brazil**. Doctoral Dissertation (Education). London : University of London.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่องานวิจัย

เรื่อง สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับสมรรถนะ และความต้องการพัฒนาตนเองให้ครูคนตรีเป็นแนวทางพัฒนาต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองด้านคนตรีของครูคนตรี

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองด้านการสอนของครูคนตรี

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 4 ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะและความต้องการของครูคนตรีในสถานศึกษา

ตารางที่ 14 ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสมรรถนะของครูคนตรี ส่วนที่ 1 ส่วนที่ 2

สมรรถนะของครูคนตรี	สมรรถนะ					ความต้องการพัฒนาตนเอง				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. การวิเคราะห์หลักสูตร	✓									✓
2. มีความรู้เรื่องการหลักสูตร			✓				✓			

จากตัวอย่างข้อที่ 1 หมายความว่า

- ส่วนที่ 1 : ผู้ตอบมีสมรรถนะมากที่สุด
- ส่วนที่ 2 : ผู้ตอบต้องการพัฒนาตนเองน้อยที่สุด

จากตัวอย่างข้อที่ 2 หมายความว่า

- ส่วนที่ 1 : ผู้ตอบมีสมรรถนะปานกลาง
- ส่วนที่ 2 : ผู้ตอบต้องการพัฒนาตนเองมาก

คำตอบ ของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย และการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ใน การวางแผนพัฒนาสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีในโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายวรรณะ ศาลางาม)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในหน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- อายุต่ำกว่า 30 ปี
 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี
 อายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป

3. วิชาที่สอน

- คณิตศาสตร์
 คณิตศาสตร์ไทย
 สอนทั้งคณิตศาสตร์ไทย และคณิตศาสตร์สากล
 สอนทั้งวิชาคณิตศาสตร์ นานูศิลป์ และทัศนศิลป์

4. ระดับการศึกษา

- ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

5. วุฒิการศึกษาทางคณิตศาสตร์

- เรียนคณิตศาสตร์เป็นวิชาโท
 มีวุฒิการศึกษาทางคณิตศาสตร์
 ไม่มีวุฒิการศึกษาทางคณิตศาสตร์

6. ประสบการณ์การสอน

- สอนต่ำกว่า 5 ปี
 สอนตั้งแต่ 5 - 10 ปี
 สอนตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

7. สอนในระดับมัธยมศึกษาชั้น

- มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย
 สอนทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 2 สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองด้านดนตรี ของครูดนตรี

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสมรรถนะของครูดนตรีในแต่ละประเด็นของ "สมรรถนะ" มีคำถาม 2 ส่วน ให้ท่านแสดงความคิดเห็น โปรดตอบให้ครบทั้ง 2 ส่วน โดยที่

ส่วนที่ 1 เป็นสมรรถนะของท่านในเรื่องนี้ : ให้ท่านประเมินสมรรถนะของตัวเองท่านเองว่ามีสมรรถนะ ดังกล่าวในระดับใด

ส่วนที่ 2 เป็นแนวทางพัฒนาที่ครูดนตรีต้องการพัฒนาตนเอง : ให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่า โดยทั่วไปครูดนตรีมีต้องการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวในระดับใด

ส่วนที่ 1

- 5 หมายถึง มีสมรรถนะมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสมรรถนะมาก
- 3 หมายถึง มีสมรรถนะปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสมรรถนะน้อย
- 1 หมายถึง ไม่มีสมรรถนะ

ส่วนที่ 2

- 5 หมายถึง ต้องการพัฒนาตนเองมากที่สุด
- 4 หมายถึง ต้องการพัฒนาตนเองมาก
- 3 หมายถึง ต้องการพัฒนาตนเองปานกลาง
- 2 หมายถึง ต้องการพัฒนาตนเองน้อย
- 1 หมายถึง ไม่ต้องการพัฒนาตนเอง

ตอนที่ 3 สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองด้านการสอน ของครูคนตรี

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสมรรถนะของครูคนตรีในแต่ละประเด็นของ "สมรรถนะ" มีคำถาม 2 ส่วน ให้ท่านแสดงความคิดเห็น โปรดตอบให้ครบทั้ง 2 ส่วน โดยที่

ส่วนที่ 1 เป็นสมรรถนะของท่านในเรื่องนี้ : ให้ท่านประเมินสมรรถนะของตัวเองท่านเองว่ามีสมรรถนะ ดังกล่าวในระดับใด

ส่วนที่ 2 เป็นแนวทางพัฒนาที่ครูคนตรีต้องการพัฒนาตนเอง : ให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่า โดยทั่วไปครูคนตรีมีต้องการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวในระดับใด

ส่วนที่ 1

- 5 หมายถึง มีสมรรถนะมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสมรรถนะมาก
- 3 หมายถึง มีสมรรถนะปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสมรรถนะน้อย
- 1 หมายถึง ไม่มีสมรรถนะ

ส่วนที่ 2

- 5 หมายถึง ต้องการพัฒนาตนเองมากที่สุด
- 4 หมายถึง ต้องการพัฒนาตนเองมาก
- 3 หมายถึง ต้องการพัฒนาตนเองปานกลาง
- 2 หมายถึง ต้องการพัฒนาตนเองน้อย
- 1 หมายถึง ไม่ต้องการพัฒนาตนเอง

ตอนที่ 4 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อ
เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะและความต้องการของครูคนตรี
ในสถานศึกษา

1. ท่านมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านคนตรี ด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านการสอน ด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัยสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี

แบบสอบถาม เรื่อง สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครุดนตรีในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เพื่อประเมินแบบสอบถามที่แนบมา
แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี

ประเมินแต่ละด้าน	ระดับความคิดเห็น					ความคิดเห็น เพิ่มเติม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. มีความครอบคลุมของข้อคำถามเพื่อ ตอบสนองวัตถุประสงค์การวิจัย						
2. รูปแบบของข้อคำถามเหมาะสม กับ รูปแบบของวิธีการตอบคำถาม						
3. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในคำชี้แจง การตอบและ แบบสอบถาม						
4. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในการตั้งข้อ คำถาม						
5. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในข้อคำตอบ ให้เลือกตอบ						
6. ข้อคำถามมีปริมาณจำนวนเหมาะสม						
7. การจัดวางหน้ากระดาษมีความ เหมาะสมและสวยงาม						
8. การจัดกลุ่มของข้อคำถามมี ความ เหมาะสม						
9. การจัดลำดับของข้อคำถามมี ความ เหมาะสม						
10. ส่วนประกอบที่สำคัญของ แบบสอบถามมีความครบถ้วน						
11. โดยรวมของแบบสอบถามมีคุณภาพ						

สิ่งที่จำเป็นต้องปรับปรุง (ถ้าไม่ปรับปรุงจะไม่สามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้)

.....
.....
.....
.....
.....

สิ่งที่ควรปรับปรุง (ถ้าไม่ปรับปรุงก็ยังสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้)

.....
.....
.....
.....
.....

อื่นๆ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ
(.....)

ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

แบบสอบถาม เรื่อง สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรีใน โรงเรียน

มัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เพื่อประเมินแบบสอบถามที่แนบมา

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

ประเมินแต่ละด้าน	ระดับความคิดเห็น					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. มีความครอบคลุมของข้อคำถามเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์การวิจัย						
2. รูปแบบของข้อคำถามเหมาะสม กับรูปแบบของวิธีการตอบคำถาม						
3. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในคำชี้แจงการตอบและ แบบสอบถาม						
4. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในการตั้งข้อคำถาม						
5. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในข้อคำถามให้เลือกตอบ						
6. ข้อคำถามมีปริมาณจำนวนเหมาะสม						
7. การจัดวางหน้ากระดาษมีความเหมาะสมและสวยงาม						
8. การจัดกลุ่มของข้อคำถามมี ความเหมาะสม						
9. การจัดลำดับของข้อคำถามมี ความเหมาะสม						
10. ส่วนประกอบที่สำคัญของแบบสอบถามมีความครบถ้วน						
11. โดยรวมของแบบสอบถามมีคุณภาพ						

สิ่งที่จำเป็นต้องปรับปรุง (ถ้าไม่ปรับปรุงจะไม่สามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้)

.....

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ควรปรับปรุง (ถ้าไม่ปรับปรุงก็ยังสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้)

.....

.....

.....

.....

.....

อื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

แบบสอบถาม เรื่อง สมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเองของครูคณิตฯ ในโรงเรียน

มัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เพื่อประเมินแบบสอบถามที่แนบมา

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผลคณิตฯ

ประเมินแต่ละด้าน	ระดับความคิดเห็น					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. มีความครอบคลุมของข้อคำถามเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์การวิจัย						
2. รูปแบบของข้อคำถามเหมาะสมกับรูปแบบของวิธีการตอบคำถาม						
3. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนใน คำชี้แจงการตอบและ แบบสอบถาม						
4. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในการตั้งข้อคำถาม						
5. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในข้อคำตอบให้เลือกตอบ						
6. ข้อคำถามมีปริมาณจำนวนเหมาะสม						
7. การจัดวางหน้ากระดาษมีความเหมาะสมและสวยงาม						
8. การจัดกลุ่มของข้อคำถามมีความเหมาะสม						
9. การจัดลำดับของข้อคำถามมีความเหมาะสม						
10. ส่วนประกอบที่สำคัญของแบบสอบถามมีความครบถ้วน						
11. โดยรวมของแบบสอบถามมีคุณภาพ						

สิ่งที่จำเป็นต้องปรับปรุง (ถ้าไม่ปรับปรุงจะไม่สามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้)

.....
.....
.....
.....
.....

สิ่งที่ควรปรับปรุง (ถ้าไม่ปรับปรุงก็ยังสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้)

.....
.....
.....
.....
.....

อื่นๆ

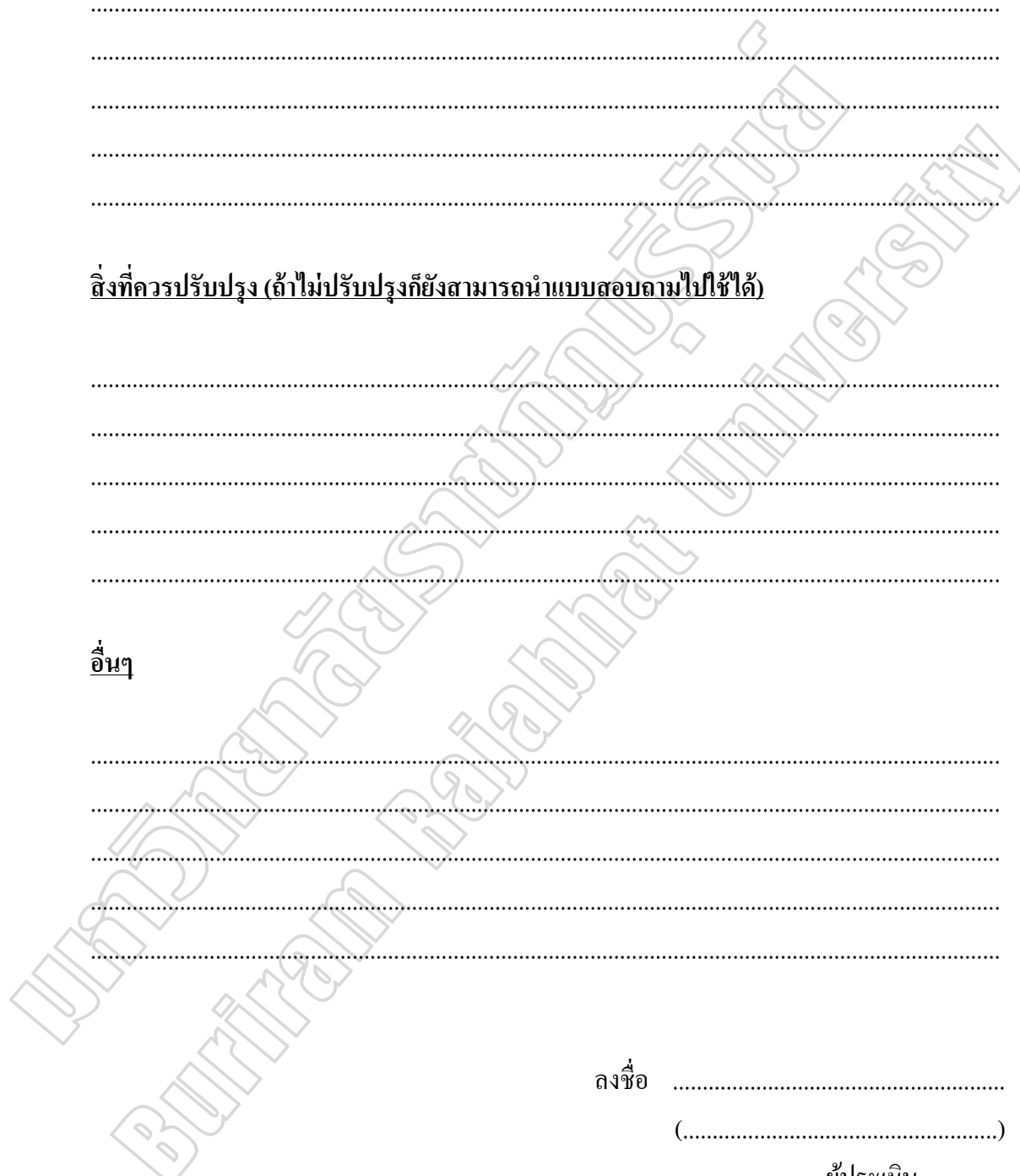
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

...../...../.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

แบบประเมินค่าความเหมาะสมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามด้านดนตรี เรื่อง สมรรถนะและความต้องการของครู
ดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

กรุณาแสดงความคิดเห็นต่อข้อความแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมกับระดับคุณภาพใด
ด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีระดับความคิดเห็น
3 ระดับ ดังนี้

ระดับ + 1	หมายถึง	เมื่อท่านแน่ใจว่าเหมาะสม
ระดับ 0	หมายถึง	เมื่อท่านไม่แน่ใจ
ระดับ - 1	หมายถึง	เมื่อท่านแน่ใจว่าไม่เหมาะสม

รายการประเมินสมรรถนะด้านดนตรี	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ				การแปล ความหมาย
	+ 1	0	- 1	รวม	
1. ด้านการปฏิบัติ					
1.1 ความสามารถด้านทักษะการบรรเลงเครื่องดนตรีและ ทักษะการร้อง					
1.2 สามารถบรรเลงเครื่องดนตรีหลักอย่างน้อย 1 ชิ้น โดยใช้ทักษะเทคนิคที่ถูกต้อง					
1.3 มีความสามารถที่จะปฏิบัติเครื่องที่เห็นด้วยความ คล่องแคล่ว					
1.4 มีความรู้และทักษะในการฝึกซ้อมดนตรี และการ อำนวยเพลง					
1.5 สามารถบรรเลงเปียโนหรือกีตาร์ประกอบบทเพลงใน การจัดการเรียนการสอน					
2. ด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์					
2.1 มีความรู้และเข้าใจองค์ประกอบดนตรี					

แบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามด้านดนตรี เรื่อง สมรรถนะและความต้องการของครู
ดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

รายการประเมินสมรรถนะด้านดนตรี	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				การแปลความหมาย
	+ 1	0	- 1	รวม	
2. ด้านทักษะการฟังและการวิเคราะห์ (ต่อ)					
2.2 มีความรู้และเข้าใจทฤษฎีและโครงสร้างทางดนตรี					
2.3 มีความรู้และเข้าใจประวัติดนตรีไทยและดนตรีสากล					
2.4 มีความรู้และเข้าใจแนวทางการวิเคราะห์ดนตรีที่นำไปสู่การเสริมสร้างผลงานของตนเอง					
2.5 มีความรู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีดนตรีและรูปแบบการวิเคราะห์ดนตรีเพื่อไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ทางดนตรี					
2.6 สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อนำไปวิเคราะห์ดนตรี					
3. ด้านการประพันธ์และดนตรีสด					
3.1 มีทักษะพื้นฐานดีพอในการสร้างงานใหม่หรือสร้างงานจากแหล่งดั้งเดิมโดยไม่ได้มีการเตรียมมาก่อน					
3.2 มีความสามารถในการประพันธ์ การดนตรีสดหรือทั้ง 2 อย่างในระดับพื้นฐานหรือมากกว่าในการใช้ภาษาทางดนตรี					
3.3 มีความเข้าใจในเรื่องคีย์ คอร์ด โดยอาจเริ่มจากการลองดนตรีสดโดยใช้โน้ตในคอร์ด และฝึกฝนแต่งทำนองให้ซับซ้อนยิ่งขึ้น					
3.4 สามารถสร้างบทประพันธ์ด้วยลีลาดนตรีที่หลากหลาย และอธิบายงานเรียบเรียงเสียงประสานที่มากขึ้นเพื่อใช้ฝึกในโรงเรียนได้					

แบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามด้านดนตรี เรื่อง สมรรถนะและความต้องการของครู
ดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

รายการประเมินสมรรถนะด้านดนตรี	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				การแปลความหมาย
	+1	0	-1	รวม	
3. ด้านการประพันธ์และต้นสด 3.5 สามารถศึกษาจะต้องวิเคราะห์ อธิบาย พรรณนาในงานหรือบทประพันธ์อื่นๆ ได้					
4. ด้านเทคโนโลยีดนตรี					
4.1 มีความรู้ความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนงานดนตรี					
4.2 มีความรู้ความสามารถทำงานดนตรีโดยใช้เทคโนโลยีในขอบเขตเฉพาะงาน					
4.3 มีความรู้ความเข้าใจนำเอาเทคโนโลยีมาสร้างสรรค์งานดนตรีให้เกิดความแปลกใหม่					
4.4 มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาช่วยในการแต่งเพลง					
4.5 มีความเข้าใจเทคโนโลยีดนตรีกับศิลปะทางด้านดนตรี โดยเฉพาะการใช้อุปกรณ์ทางด้านอิเล็กทรอนิกส์และซอฟต์แวร์ต่างๆ เพื่อสะดวกในการใช้งาน ฟังผลงาน การบันทึกเสียง การประพันธ์เพลง การดูค่ารายละเอียดต่างๆ ของชิ้นงานดนตรี					
4.6 มีความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ดนตรี เช่น Finale , Sibelius และ Cubase เป็นต้น					

แบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามด้านการสอน เรื่อง สมรรถนะและความต้องการของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

รายการประเมินสมรรถนะด้านการสอน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				การแปลความหมาย
	+1	0	-1	รวม	
1. ด้านหลักสูตรคนตรี					
1.1 มีความรู้เกี่ยวกับการจัดแผนการเรียนการสอนให้สนองหลักการหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคนตรี					
1.2 มีความรู้เกี่ยวกับการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้วิชาคนตรีที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
1.3 มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรคนตรีให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียน					
1.4 มีความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรคนตรีเพื่อนำไปใช้ในการจัดแผนการจัดการเรียนรู้					
1.5 มีความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาคนตรีในหลักสูตรแกนกลางกับจำนวนชั่วโมงเรียน					
2. ด้านการจัดการเรียนรู้คนตรี					
2.1 มีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทางด้านคนตรี ตามหลักสูตรแกนกลาง 2551					
2.2 สามารถที่จะพรรณนาบอกความหมายของเสียงที่ใช้ในงานคนตรีได้อย่างสร้างสรรค์					
2.3 สามารถบันทึกโน้ตและเรียบเรียงคนตรีสำหรับการบรรเลงในโรงเรียนได้					
2.4 มีความรู้ความสามารถใช้วิธี และกระบวนการสอนต่างๆ ได้					

แบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามด้านการสอน เรื่อง สมรรถนะและความต้องการ
ของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

รายการประเมินสมรรถนะด้านการสอน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				การแปล ความหมาย
	+1	0	-1	รวม	
2. ด้านการจัดการเรียนรู้คนตรี (ต่อ) 2.5 มีการจัดช่วงเวลาเรียนและการจัดกิจกรรมให้ เหมาะสมกับลักษณะ วิชาคนตรี					
3. ด้านสื่อและนวัตกรรมคนตรี 3.1 มีความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีใน การจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม การเรียนรู้					
3.2 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ใน การผลิตสื่อ นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้					
3.3 มีความสามารถในการเลือกใช้ออกแบบ สร้าง และ ปรับปรุง นวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี					
3.4 มีความสามารถในการเลือกใช้อุปกรณ์การเรียนรู้ได้ เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม					
3.5 มีการนำเอาเครื่องดนตรีมาใช้สาธิตในการสอน					
4. ด้านการวัดประเมินผลคนตรี 4.1 มีความรู้เกี่ยวกับการสร้างและนำเครื่องมือวัดและ ประเมินผล ไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
4.2 มีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนได้ สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดใน หลักสูตร					
4.3 มีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่ หลากหลาย เน้นการผู้เรียนตามสภาพจริง					

แบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามด้านการสอน เรื่อง สมรรถนะและความต้องการ
ของครูคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

รายการประเมินสมรรถนะด้านการสอน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				การแปลความหมาย
	+1	0	-1	รวม	
4. ด้านการวัดประเมินผลคนตรี (ต่อ)					
4.4 มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลทักษะได้ครบทั้ง การฟัง การร้อง การเต้น การเคลื่อนไหว การอ่าน การสร้างสรรค์					
4.5 มีความรู้เกี่ยวกับการนำผลการประเมินไปใช้ในการ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร					
5. ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน					
5.1 มีการจัดห้องเรียนวิชาคนตรีเป็นห้องเฉพาะ ไม่มีการ ปะปนหรือสับเปลี่ยนกับห้องเรียนอื่น					
5.2 มีการจัดห้องเรียนที่มีการตกแต่งสวยงาม ระวังให้ ผู้เรียนต้องการเรียนรู้					
5.3 มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และ ภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
5.4 มีการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงในชั้นเรียน					
5.5 มีการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับ ผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน					
5.6 สามารถสอนในหลายระดับที่แตกต่างกันทั้งกลุ่มอายุ เดี่ยวและทั้งชั้น					
5.7 สามารถที่จะเข้าถึงทัศนคติและวางแผนจัดการศึกษา ได้ตามความต้องการ					
5.8 เข้าใจเทคนิคการวัดผลและสามารถปรับใช้กับการ ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนได้					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

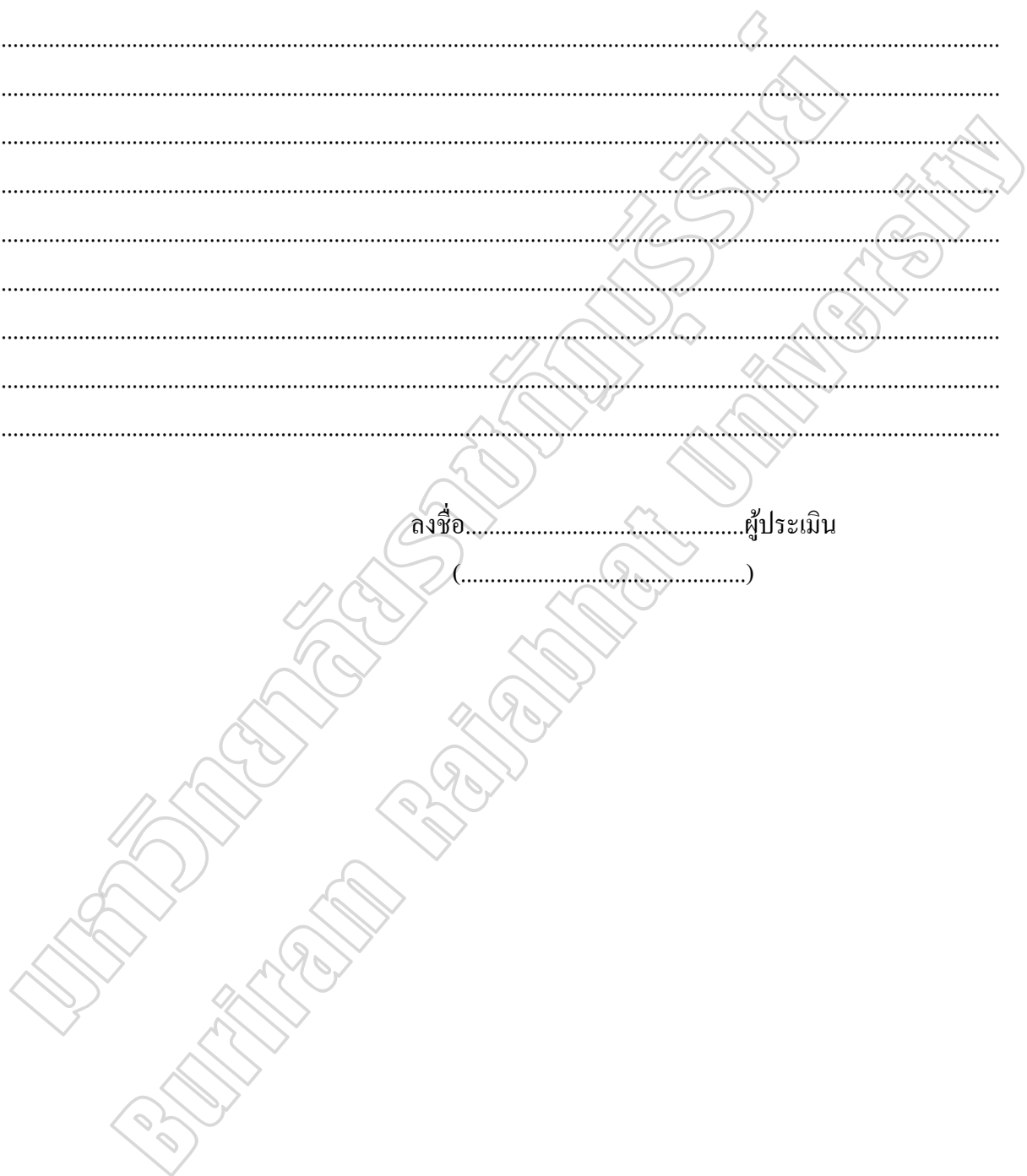
.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือการวิจัย สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี

แบบสอบถาม เรื่อง สมรรถนะและความต้องการของครูดนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา

จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เพื่อประเมินแบบสอบถามที่แนบมา

ประเมินแต่ละด้าน	ระดับความคิดเห็น					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. มีความครอบคลุมของข้อคำถามเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์การวิจัย						
2. รูปแบบของข้อคำถามเหมาะสมกับรูปแบบของวิธีการตอบคำถาม						
3. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในคำชี้แจงการตอบและ แบบสอบถาม						
4. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในการตั้งข้อคำถาม						
5. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในข้อคำตอบให้เลือกตอบ						
6. ข้อคำถามมีปริมาณจำนวนเหมาะสม						
7. การจัดวางหน้ากระดาษมีความเหมาะสมและสวยงาม						
8. การจัดกลุ่มของข้อคำถามมีความเหมาะสม						
9. การจัดลำดับของข้อคำถามมีความเหมาะสม						
10. ส่วนประกอบที่สำคัญของแบบสอบถามมีความครบถ้วน						
11. โดยรวมของแบบสอบถามมีคุณภาพ						

สิ่งที่จำเป็นต้องปรับปรุง (ถ้าไม่ปรับปรุงจะไม่สามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้)

.....
.....
.....
.....
.....

สิ่งที่ควรปรับปรุง (ถ้าไม่ปรับปรุงก็ยังสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้)

.....
.....
.....
.....

อื่นๆ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือการวิจัย

สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

แบบสอบถาม เรื่อง สมรรถนะและความต้องการของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เพื่อประเมินแบบสอบถามที่แนบมา

ประเมินแต่ละด้าน	ระดับความคิดเห็น					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. มีความครอบคลุมของข้อคำถามเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์การวิจัย						
2. รูปแบบของข้อคำถามเหมาะสม กับรูปแบบของวิธีการตอบคำถาม						
3. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในคำชี้แจงการตอบและ แบบสอบถาม						
4. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจน ในการตั้งข้อคำถาม						
5. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในข้อคำตอบให้เลือกตอบ						
6. ข้อคำถามมีปริมาณจำนวนเหมาะสม						
7. การจัดวางหน้ากระดาษมีความเหมาะสมและสวยงาม						
8. การจัดกลุ่มของข้อคำถามมีความเหมาะสม						
9. การจัดลำดับของข้อคำถามมีความเหมาะสม						
10. ส่วนประกอบที่สำคัญของแบบสอบถามมีความครบถ้วน						
11. โดยรวมของแบบสอบถามมีคุณภาพ						

สิ่งที่จำเป็นต้องปรับปรุง (ถ้าไม่ปรับปรุงจะไม่สามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้)

.....
.....
.....
.....

สิ่งที่ควรปรับปรุง (ถ้าไม่ปรับปรุงก็ยังสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้)

.....
.....
.....
.....

อื่นๆ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ
(.....)

ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
แบบสอบถาม เรื่อง สมรรถนะและความต้องการของครูคนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เพื่อประเมินแบบสอบถามที่แนบมา

ประเมินแต่ละด้าน	ระดับความคิดเห็น					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. มีความครอบคลุมของข้อคำถามเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์การวิจัย						
2. รูปแบบของข้อคำถามเหมาะสม กับรูปแบบของวิธีการตอบคำถาม						
3. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนใน คำชี้แจงการตอบและ แบบสอบถาม						
4. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในการตั้งข้อคำถาม						
5. ใช้ภาษาที่มีความชัดเจนในข้อคำตอบให้เลือกตอบ						
6. ข้อคำถามมีปริมาณจำนวนเหมาะสม						
7. การจัดวางหน้ากระดาษมีความเหมาะสมและสวยงาม						
8. การจัดกลุ่มของข้อคำถามมีความเหมาะสม						
9. การจัดลำดับของข้อคำถามมีความเหมาะสม						
10. ส่วนประกอบที่สำคัญของแบบสอบถามมีความครบถ้วน						
11. โดยรวมของแบบสอบถามมีคุณภาพ						

สิ่งที่จำเป็นต้องปรับปรุง (ถ้าไม่ปรับปรุงจะไม่สามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้)

.....
.....
.....
.....
.....

สิ่งที่ควรปรับปรุง (ถ้าไม่ปรับปรุงก็ยังสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้)

.....
.....
.....
.....
.....

อื่นๆ

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ
(.....)
ผู้ประเมิน
...../...../.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

ผลการพิจารณาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความชัดเจนของเนื้อหาของแบบสอบถามจาก ผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบ ถาม ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ												รวม	ค่า IOC	สรุป ผล
	คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5	คน ที่ 6	คน ที่ 7	คน ที่ 8	คน ที่ 9	คน ที่ 10	คน ที่ 11	คน ที่ 12			
1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	11	0.91	ใช้ได้
3	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	0	+1	+1	9	0.75	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	11	0.91	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	11	0.91	ใช้ได้
6	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	10	0.83	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	11	0.91	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	0	0	0	+1	+1	8	0.66	ใช้ได้
9	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	10	0.83	ใช้ได้
10	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	0	0	+1	8	0.66	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	11	0.91	ใช้ได้
13	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	10	0.83	ใช้ได้
14	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	10	0.83	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	11	0.91	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	11	0.91	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
18	+1	0	+1	+1	+1	+1	-1	+1	+1	0	+1	+1	8	0.66	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
22	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	11	0.91	ใช้ได้

ผลการพิจารณาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความชัดเจนของเนื้อหาของแบบสอบถามจาก ผู้เชี่ยวชาญ
(ต่อ)

แบบสอบถาม ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ												รวม	ค่า IOC	สรุป ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12			
23	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
27	+1	+1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	0.83	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	11	0.91	ใช้ได้
29	+1	+1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	9	0.75	ใช้ได้
30	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	11	0.91	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	-1	+1	+1	+1	10	0.83	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
37	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	-1	+1	+1	+1	10	0.83	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
43	+1	0	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	0.83	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้

ผลการพิจารณาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความชัดเจนของเนื้อหาของแบบสอบถามจาก ผู้เชี่ยวชาญ
(ต่อ)

แบบสอบ ถาม ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ												รวม	ค่า IOC	สรุป ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12			
45	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12	1	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	11	0.91	ใช้ได้
49	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	-1	0	+1	+1	8	0.66	ใช้ได้
50	+1	+1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	-1	+1	+1	8	0.66	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

คุณภาพของเครื่องมือ

การหาค่าความเหมาะสมของสมรรถนะครูดนตรีและแนวทางการพัฒนา

ค่าความเหมาะสมของสมรรถนะครูดนตรี (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

สมรรถนะ ครูดนตรี	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ												รวม	\bar{X}	S.D	สรุปผล		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
1.																		
1.1	4	5	4	3	4	4	4	3	5	2	3	4	45	3.75	0.86	มาก		
1.2	4	4	3	4	4	4	5	3	5	2	3	5	46	3.83	0.93	มาก		
1.3	4	4	5	4	5	3	4	2	5	2	3	4	45	3.75	1.05	มาก		
1.4	4	4	4	5	3	3	5	3	5	4	3	5	48	4.00	0.85	มาก		
1.5	3	5	4	3	4	4	5	3	5	4	3	5	48	4.00	0.85	มาก		
รวม													3.76	0.90	มาก			
2.																		
2.1	5	4	4	5	4	5	5	3	5	4	3	5	52	4.33	0.77	มาก		
2.2	4	4	4	5	4	4	4	2	5	4	3	4	47	3.91	0.79	มาก		
2.3	4	5	4	5	5	4	5	3	5	4	3	5	52	4.33	0.77	มาก		
2.4	4	3	5	5	5	4	5	2	5	4	3	5	50	4.16	1.02	มาก		
2.5	4	5	3	5	5	4	4	2	5	4	3	5	49	4.08	0.99	มาก		
2.6	4	5	4	5	4	4	4	3	5	4	3	5	50	4.16	0.71	มาก		
รวม													4.00	0.98	มาก			
3.																		
3.1	3	4	4	4	5	3	4	2	5	3	3	4	44	3.66	0.88	มาก		
3.2	4	4	4	5	5	3	4	3	5	3	3	5	48	4.00	0.85	มาก		
3.3	3	5	5	5	3	3	4	2	5	3	3	5	46	3.83	1.11	มาก		
3.4	3	4	4	5	4	4	4	2	5	3	3	4	45	3.75	0.86	มาก		
3.5	3	3	5	3	4	4	4	2	5	3	3	5	44	3.66	0.98	มาก		
รวม													3.66	1.01	มาก			

(ต่อ) ค่าความเหมาะสมของสมรรถนะครูดนตรี (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

สมรรถนะ ครูดนตรี	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ												รวม	\bar{X}	S.D	สรุปผล		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
4.																		
4.1	4	5	5	5	4	4	4	4	5	3	3	5	51	4.25	0.75	มาก		
4.2	4	4	4	4	4	4	4	3	5	3	3	5	47	3.91	0.66	มาก		
4.3	4	5	4	4	4	4	4	4	5	2	2	5	49	4.08	0.66	มาก		
4.4	4	4	5	4	5	4	4	4	5	3	3	5	50	4.16	0.71	มาก		
4.5	4	4	5	4	4	3	5	4	5	5	3	5	51	4.25	0.75	มาก		
4.6	4	5	4	5	4	4	4	4	5	4	3	5	51	4.25	0.62	มาก		
รวม														4.02	0.83	มาก		
5.1																		
5.1.1	4	4	5	5	4	4	3	3	5	4	3	5	49	4.08	0.79	มาก		
5.1.2	4	4	5	5	5	4	3	3	5	4	3	5	50	4.16	0.83	มาก		
5.1.3	4	4	4	4	5	4	3	3	5	4	3	5	48	4.00	0.73	มาก		
5.1.4	4	5	3	4	5	4	4	3	5	4	3	5	49	4.08	0.79	มาก		
5.1.5	5	5	5	5	5	4	4	3	5	4	3	5	53	4.41	0.79	มาก		
รวม														3.98	0.93	มาก		
5.2																		
5.2.1	4	5	5	4	5	4	4	4	5	5	3	5	53	4.41	0.66	มาก		
5.2.2	4	5	5	4	4	4	5	4	5	5	3	5	53	4.41	0.66	มาก		
5.2.3	4	4	4	4	3	4	4	4	5	5	3	5	49	4.08	0.66	มาก		
5.2.4	4	4	4	5	5	4	4	4	5	5	3	5	52	4.33	0.65	มาก		
5.2.5	4	4	4	5	4	4	4	4	5	4	3	5	50	4.16	0.57	มาก		
รวม														4.05	0.82	มาก		

(ต่อ) ค่าความเหมาะสมของสมรรถนะครูดนตรี (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

สมรรถนะ ครูดนตรี	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ												รวม	\bar{X}	S.D	สรุปผล	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					
5.3																	
5.3.1	4	5	5	5	4	4	4	4	5	5	5	4	5	55	4.58	0.51	มากที่สุด
5.3.2	4	5	4	3	4	4	4	4	5	5	4	5	51	4.25	0.62	มาก	
5.3.3	4	5	4	5	4	4	3	4	5	3	4	5	50	4.16	0.71	มาก	
5.3.4	4	5	3	4	5	4	5	5	5	4	4	5	53	4.41	0.66	มาก	
5.3.5	5	4	4	4	4	4	3	4	5	4	4	5	50	4.16	0.57	มาก	
รวม														4.05	0.84	มาก	
5.4																	
5.4.1	4	4	5	5	4	4	3	3	5	5	4	5	51	4.25	0.75	มาก	
5.4.2	4	4	5	4	4	4	3	3	5	4	4	5	49	4.08	0.66	มาก	
5.4.3	4	5	3	3	5	5	3	3	5	4	4	5	49	4.08	0.90	มาก	
5.4.4	4	5	4	5	5	4	3	3	5	4	4	5	51	4.25	0.75	มาก	
5.4.5	4	5	4	4	5	4	5	3	5	3	4	5	51	4.25	0.75	มาก	
รวม														4.00	0.83	มาก	
5.5																	
5.5.1	5	5	4	4	3	5	4	3	5	3	4	5	50	4.16	0.83	มาก	
5.5.2	5	4	4	4	5	4	4	3	5	3	4	4	49	4.08	0.66	มาก	
5.5.3	5	5	5	4	4	5	4	4	5	3	4	5	53	4.41	0.66	มาก	
5.5.4	5	5	4	4	4	5	4	4	5	3	4	5	52	4.33	0.65	มาก	
5.5.5	5	4	4	4	3	4	5	4	5	3	4	5	50	4.16	0.71	มาก	
5.5.6	4	5	5	5	4	5	4	4	5	3	4	5	53	4.41	0.66	มาก	
5.5.7	5	4	5	5	5	4	5	4	5	3	4	5	54	4.50	0.67	มาก	
5.5.8	4	5	4	5	4	4	5	4	5	3	4	5	52	4.33	0.65	มาก	
รวม														4.25	0.61	มาก	

ค่าความเหมาะสมความต้องการพัฒนาตนเองของครุณตรี (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แนวทาง พัฒนา	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ												รวม	\bar{X}	S.D	สรุปผล		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
1.																		
1.1	5	4	4	5	4	3	3	5	5	2	3	5	48	4.00	1.04	มาก		
1.2	5	5	5	4	5	4	2	3	5	2	3	5	48	4.00	1.20	มาก		
1.3	5	4	5	5	5	4	1	2	5	2	3	5	46	3.83	1.46	มาก		
1.4	5	4	4	5	5	5	3	5	5	4	3	5	53	4.41	0.79	มาก		
1.5	5	4	5	4	5	5	3	3	5	5	3	5	52	4.33	0.88	มาก		
รวม														4.03	1.05	มาก		
2.																		
2.1	5	3	5	4	5	2	3	4	5	5	3	5	49	4.08	1.08	มาก		
2.2	5	5	4	4	4	3	3	3	5	5	3	5	49	4.08	0.90	มาก		
2.3	5	4	5	4	4	3	2	4	5	5	3	5	49	4.08	0.99	มาก		
2.4	5	4	5	3	4	3	5	5	5	5	3	5	52	4.33	0.88	มาก		
2.5	5	4	3	5	4	4	5	5	5	5	3	5	53	4.41	0.79	มาก		
2.6	5	4	5	4	4	3	3	5	5	5	3	5	51	4.25	0.86	มาก		
รวม														3.95	0.93	มาก		
3.																		
3.1	5	5	5	4	5	3	2	5	5	5	3	5	52	4.33	1.07	มาก		
3.2	5	4	5	4	3	3	3	5	5	5	3	5	50	4.16	0.93	มาก		
3.3	5	5	5	4	5	4	3	5	5	5	3	5	54	4.50	0.79	มาก		
3.4	5	4	4	4	5	3	3	5	5	5	3	5	51	4.25	0.86	มาก		
3.5	5	4	4	5	5	3	3	5	5	5	3	5	52	4.33	0.88	มาก		
รวม														4.06	1.04	มาก		

(ต่อ) ค่าความเหมาะสมความต้องการพัฒนาตนเองของครูคนตรี (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แนวทาง พัฒนา	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ												รวม	\bar{X}	S.D	สรุปผล		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
4.																		
4.1	5	5	4	5	5	3	3	5	5	5	3	5	53	4.41	0.90	มาก		
4.2	5	5	5	4	4	4	4	5	5	5	3	5	54	4.50	0.67	มาก		
4.3	5	4	5	5	5	4	4	5	5	5	3	5	55	4.58	0.66	มากที่สุด		
4.4	5	4	5	5	5	4	4	5	5	5	3	5	55	4.58	0.66	มากที่สุด		
4.5	5	5	4	4	5	4	3	5	5	5	3	5	53	4.41	0.79	มาก		
4.6	5	5	4	4	5	3	5	4	5	5	3	5	53	4.41	0.79	มาก		
รวม														4.23	0.94	มาก		
5.1																		
5.1.1	5	4	5	4	5	3	5	4	5	5	3	5	53	4.41	0.79	มาก		
5.1.2	5	3	4	3	4	3	5	4	5	4	3	5	48	4.00	0.85	มาก		
5.1.3	5	4	4	4	4	3	5	4	5	4	3	5	50	4.16	0.71	มาก		
5.1.4	5	5	4	5	4	3	4	4	5	4	3	5	51	4.25	0.75	มาก		
5.1.5	5	4	4	5	5	3	2	4	5	5	3	5	50	4.16	1.02	มาก		
รวม														4.00	0.91	มาก		
5.2																		
5.2.1	5	4	4	5	4	3	2	5	5	5	3	5	50	4.16	1.02	มาก		
5.2.2	5	5	5	5	4	3	2	5	5	5	3	5	52	4.33	1.07	มาก		
5.2.3	5	5	5	5	4	4	3	5	5	5	3	5	54	4.50	0.79	มาก		
5.2.4	5	4	5	4	5	3	3	5	5	5	3	5	52	4.33	0.88	มาก		
5.2.5	5	4	5	4	5	3	5	5	5	4	3	5	53	4.41	0.79	มาก		
รวม														4.11	1.03	มาก		

(ต่อ) ค่าความเหมาะสมความต้องการพัฒนาตนเองของครูคณตรี (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แนวทาง พัฒนา	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ												รวม	\bar{X}	S.D	สรุปผล		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12						
5.3																		
5.3.1	5	5	5	4	5	3	5	5	5	4	5	5	56	4.66	0.65	มากที่สุด		
5.3.2	5	4	4	5	4	4	5	5	5	3	5	5	54	4.50	0.67	มาก		
5.3.3	5	4	5	5	5	4	5	5	5	3	5	5	56	4.66	0.65	มากที่สุด		
5.3.4	5	5	5	4	5	2	1	5	5	5	5	5	52	4.33	1.37	มาก		
5.3.5	5	5	4	5	5	3	4	4	5	5	5	5	55	4.58	0.66	มากที่สุด		
รวม														4.21	0.97	มาก		
5.4																		
5.4.1	5	5	4	4	5	3	4	4	5	5	5	5	54	4.50	0.67	มาก		
5.4.2	5	3	4	5	5	3	4	4	5	5	5	5	53	4.41	0.79	มาก		
5.4.3	5	4	5	5	4	3	4	4	5	5	5	5	54	4.50	0.67	มาก		
5.4.4	5	4	5	5	4	3	4	4	5	5	5	5	54	4.50	0.67	มาก		
5.4.5	5	4	5	4	4	2	2	5	5	5	5	5	51	4.25	1.13	มาก		
รวม														4.05	0.94	มาก		
5.5																		
5.5.1	5	4	5	5	5	2	2	5	5	5	5	5	53	4.41	0.99	มาก		
5.5.2	5	4	4	5	5	2	2	5	5	5	5	4	51	4.25	1.13	มาก		
5.5.3	5	5	5	5	4	2	3	4	5	5	5	5	53	4.41	0.99	มาก		
5.5.4	5	5	5	5	5	3	4	4	5	5	5	4	55	4.58	0.66	มากที่สุด		
5.5.5	5	4	5	4	5	3	3	4	5	5	5	4	52	4.33	0.77	มาก		
5.5.6	5	5	4	4	4	3	3	4	5	5	5	4	51	4.25	0.75	มาก		
5.5.7	5	4	4	4	4	3	4	5	5	5	5	4	52	4.33	0.65	มาก		
5.5.8	5	4	5	3	4	4	3	4	5	5	5	4	51	4.25	0.75	มาก		

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๑๙๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน

ด้วย นายวรรณะ ศาลางาม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง สมรรถนะของครุตนตรีในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี อาจารย์ ดร.ธิตี ปัญญาอินทร์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณมา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๔๐๑๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ลายนามผู้เชี่ยวชาญ

ด้านดนตรี

1. นายสิงหา สือกกลาง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนนางรอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 32
2. นายวิฑูรย์ ทรงงาม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 51 จังหวัดบุรีรัมย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. นางแพรวนภา อ่อนศรี ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนถนนหักพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
4. นายมานพ ทองคำ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
5. อาจารย์ ดร.เฉลิมกิต แซ่แก้ว ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
6. อาจารย์ ดร.เขาว์ การวิชา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
7. อาจารย์ ดร.ชนิน กรอธพิงส์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ด้านหลักสูตรและการสอน

1. นายศรัทธา เหมือนถนอม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. นายสถิต การเพียร ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. อาจารย์ ดร.พัชนี กุลทานันท์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจพร วรรณูปถัมภ์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ด้านการวัดผลและประเมินผล

1. นางณัฏฐ์ชูดา วงศ์เฉลิมมั่ง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนนางรอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. นางสาวสายหมอก ขุนศักดิ์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนนางรอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. ผอ.ชนกฤต พรหมบุตร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนละหานทรายวิทยา
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนละหานทรายวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
4. อาจารย์ ดร.กระพัน ศรีงาน ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาทดสอบและวิจัย
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
5. อาจารย์ ดร.สุชาติ หอมจันทร์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาทดสอบและวิจัย
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/๑๙๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน

ด้วย นายวรรณะ ศาลางาม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สมรรถนะของครูดนตรีในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี อาจารย์ ดร.ฉติ ปัญญาอินทร์ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายวรรณะ ศาลางาม ใช้เครื่องมือในการวิจัย กับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมकुณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๑๒๑ ต่อ ๓๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

รายชื่อโรงเรียนที่ขอทดลองเครื่องมือวิจัย

1. โรงเรียนมหิศราธิบดี หมู่ที่ 4 บ้านศรีพัฒนา ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา 30310 โทรศัพท์ 044-95523-1 โทรสาร 044-95523-2
2. โรงเรียนจักราชวิทยา หมู่ที่ 4 บ้านจักราช ตำบลจักราช อำเภอจักราช
จังหวัดนครราชสีมา 30230 โทรศัพท์ 044-39916-7 โทรสาร 044-39920-0
3. โรงเรียนเสิงสาง หมู่ที่ 3 บ้านบัวหลวง ตำบลเสิงสาง อำเภอเสิงสาง
จังหวัดนครราชสีมา 30330 โทรศัพท์ 044-447127 โทรสาร 044-447127
4. โรงเรียนบุญวัฒนา หมู่ที่ 1 บ้าน159/1 ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทรศัพท์ 044-920211 โทรสาร 044-920209
5. โรงเรียนลำทะเมนไชยพิทยาคม หมู่ที่ 1 บ้านหนองบัววง ตำบลขุขันธ์ อำเภอลำทะเมนชัย
จังหวัดนครราชสีมา 30270 โทรศัพท์ 044-964014 โทรสาร 044-964013
6. โรงเรียนโนนสมบูรณ์วิทยา หมู่ที่ 11 บ้านซับพงโพด ตำบลโนนสมบูรณ์
อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา 30330 โทรศัพท์ 044-249093 โทรสาร 044-961088
7. โรงเรียนครบุรี 166 หมู่ที่ 8 ถนนครบุรี – เสิงสาง บ้านหนองสะแก ตำบลบ้านใหม่
อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
8. โรงเรียนโนนสูงศรีธานี ตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา 30160
โทรศัพท์ 044-379250 โทรสาร 044-326361
9. โรงเรียนโชคชัยสามัคคี 349 หมู่ที่ 1 ตำบลโชคชัย อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
30190 โทรศัพท์ 044-491087 โทรสาร 044-492291
10. โรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม 70 หมู่ที่ 5 บ้านไทยอารีย์ ตำบลห้วยแถลง
อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา 30240 โทรศัพท์ 044-391202 โทรสาร 044-391231

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๒๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน

ด้วย นายวรรณะ ศาสางาม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สมรรถนะของครู ละคร โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี อาจารย์ ดร.ธิติ ปัญญาอินทร์ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้อง ในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในเขตพื้นที่ด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมคุณา)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

โรงเรียนมัธยมในจังหวัดบุรีรัมย์ สพม. 32

อำเภอเมืองบุรีรัมย์

1. โรงเรียนกนกศิลป์พิทยาคม	2. โรงเรียนกัณฑ์พิทยาคม
3. โรงเรียนบัวหลวงพิทยาคม	4. โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม
5. โรงเรียนพระครูพิทยาคม	6. โรงเรียนภัทรบพิตร
7. โรงเรียนสวายจิกพิทยาคม	8. โรงเรียนสองห้องพิทยาคม
9. โรงเรียนหนองตาตพิทยาคม	

อำเภอนางรอง

1. โรงเรียนถนนหักพิทยาคม	2. โรงเรียนทุ่งแสงทองพิทยาคม
3. โรงเรียนนางรอง	4. โรงเรียนนางรองพิทยาคม
5. โรงเรียนพิมพ์รัฐประชาสรรค์	6. โรงเรียนสิงห์พิทยาคม
7. โรงเรียนเหลืองพนาพิทยาคม	

อำเภอพุทไธสง

1. โรงเรียนพุทไธสง

อำเภอลำปลายมาศ

1. โรงเรียนจตุราษฎร์พิทยาคม	2. โรงเรียนตลาดโพธิ์พิทยาคม
3. โรงเรียนทะเลเมนชัยพิทยาคม	4. โรงเรียนธารทองพิทยาคม
5. โรงเรียนเมืองแฝกพิทยาคม	6. โรงเรียนลำปลายมาศ

อำเภอประโคนชัย

1. โรงเรียนบ้านบุวิทยาสรรค์	2. โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม
3. โรงเรียนไพศาลพิทยาคม	4. โรงเรียนเมืองตลุงพิทยาศรพ์
5. โรงเรียนแสงโตนพิทยาคม	

อำเภอสตึก

1. โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย บุรีรัมย์	2. โรงเรียนเมืองแกพิทยาคม
3. โรงเรียนร่อนทองพิทยาคม	4. โรงเรียนสตึก
5. โรงเรียนสมเสมีควิทยา	6. โรงเรียนสะแกพิทยาคม

อำเภอกระสัง

1. โรงเรียนกระสังพิทยาคม	2. โรงเรียนชุมแสงพิทยาคม
3. โรงเรียนลำดวนพิทยาคม	4. โรงเรียนสูงเนินพิทยาคม

อำเภอละหานทราย

1. โรงเรียนตาจพิทยาศรัค	2. โรงเรียนร่วมจิตต์วิทยา
3. โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก	4. โรงเรียนละหานทรายวิทยา

อำเภอบ้านกรวด

1. โรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม	2. โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ

อำเภอคูเมือง

1. โรงเรียนคูเมืองวิทยา	2. โรงเรียนคูเมืองวิทยุ
3. โรงเรียนมัธยมพรตำราญ	

อำเภอหนองกี่

1. โรงเรียนเมืองโพธิ์ชัยพิทยาคม	2. โรงเรียนหนองกี่พิทยาคม

อำเภอปะคำ

1. โรงเรียนไทยเจริญวิทยา	2. โรงเรียนปะคำพิทยาคม

อำเภอนาโพธิ์

1. โรงเรียนนาโพธิ์พิทยาคม	2. โรงเรียนอุดมอักษรพิทยาคม

อำเภอหนองหงส์

1. โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม
2. โรงเรียนห้วยหินพิทยาคม

อำเภอพลับพลาชัย

1. โรงเรียนพลับพลาชัยพิทยาคม

อำเภอโนนดินแดง

1. โรงเรียนร่วมเกล้า

อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์

1. โรงเรียนคู່สวนแดงพิทยาคม

อำเภอชำนิ

1. โรงเรียนชำนิพิทยาคม

อำเภอแคนดง

1. โรงเรียนแคนดงพิทยาคม
2. โรงเรียนดงพลองพิทยาคม

อำเภอห้วยราช

1. โรงเรียนห้วยราชพิทยาคม

อำเภอโนนสุวรรณ

1. โรงเรียนโนนสุวรรณพิทยาคม
2. โรงเรียนสามัคคีพิทยาคม

อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

1. โรงเรียนพนมรุ้ง

อำเภอบ้านด่าน

1. โรงเรียนรณบุรีพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายวรรณะ ศาลางาม
วัน เดือน ปี เกิด	31 ตุลาคม 2521
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 1 หมู่ 5 บ้านเสม็ด ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 31150
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 90 หมู่ 5 บ้านเสม็ด ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 31150
ตำแหน่ง	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนละหานทรายวิทยา ตำบลโคกवान อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2533 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเสม็ดสถาปัตอนุสรณ์ 1 ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2542 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนร่อนทองพิทยาคม ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2547 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาดนตรีสากล มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2562 ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์